

UNITED NATIONS
United Nations Interim
Administration Mission
in Kosovo

NATIONS UNIES
Mission d'Administration
Intérimaire des Nations Unies
au Kosovo

PROVISIONAL INSTITUTIONS OF SELF GOVERNMENT

**KUVENDI I KOSOVËS
СКУПШТИНА КОСОВА
ASSEMBLY OF KOSOVO**

TRANSKRIPTI

I SEANCËS PLENARE TË KUVENDIT TË KOSOVËS
TË MBAJTUR MË 31.8.2006

TRANSKRIPT
SA PLENARNE SEDNICE SKUPŠTINE KOSOVA,
ODRŽANE 31.08.2006. GODINE

Gusht – Avgust 2006

RENDI I DITËS

1. Miratimi i rendit të ditës,
2. Miratimi i procesverbalit të mbledhjes së mëparshme ,
3. Pyetjet e deputetëve,
4. Shqyrtimi i parë i Projektligjit për adaptimin e Konventës së Këshillit të Evropës për kërkimet në fushën e kibernetikës
5. Shqyrtimi i parë i Projektligjit për kontrollimin e cilësisë për produktet e caktuara gjatë importit dhe eksportit,
6. Shqyrtimi i parë i Projektligjit për ndryshimin dhe plotësimin e Ligjit për energjinë 2004/08,
7. Shqyrtimi i parë i Projektligjit për ndryshimin dhe plotësimin e Ligjit për Rregullatorin e Energjisë 2004/09,
8. Shqyrtimi i parë i Projektligjit për mbrojtjen e bimëve,
9. Shqyrtimi i parë i Projektligjit për mbrojtjen e varieteteve të bimëve,
10. Shqyrtimi i parë i Projektligjit për ndryshimin dhe plotësimin e Ligjit për kadastrin 2003/05,
11. Shqyrtimi i parë i Projektligjit për shpronësimin me interes publik.

DNEVNI RED

1. Utvrđivanje dnevног reda,
2. Usvajanje zapisnika sa prethodne sednice,
3. Poslanička pitanja,
4. Prvo razmtranje Nacrtu zakona o primeni Konvencije Zaveta Evorpe o stvaralaštvu u oblasti kibernetike,
5. Prvo razmatranje Nacrtu zakona o kontroli kvaliteta odrđenih proizvoda prvi uvozu i izvozu,
6. Prvo razmatranje Nacrtu zakona o izmenama i dopunama Zakona o energiji 2004/08,
7. Prvo razmatranje Nacrtu zakona o izmenama i dopunama Zakona o Regulatoru energije 2004/09,
8. Prvo razmatranje Nacrtu zakona o zaštiti bilja,
9. Prvo razmatranje Nacrtu zakona o zaštiti biljnih varijeteta,
10. Prvo razmatranje Nacrtu zakona o izmenama i dopunama Zakona o katastru 2003/05,
11. Prvo razmatranje Nacrtu zakona o eksproprijaciji u javnom interesu.

KRYETARI I KUVENDIT KOLË BERISHA – Të nderuar deputetë, anëtarë të Kabinetit qeveritar. Në fillim më lejoni që t'ju dëshiroj mirëseardhje nga pushimi dhe uroj që së bashku të kemi punë të suksesshme të mëtutjeshme.

Ju njoftoj se në sallë janë 95 deputetë, do të thotë janë plotësuar kushtet për punë.

Gjithashtu ju njoftoj se rendi i ditës, i propozuar nga Kryesia e Kuvendit bashkë me materialet e nevojshme, u janë shpërndarë të gjithë deputetëve me kohë.

Propozoj që të fillojmë me pikën e parë të rendit të ditës.
Urdhëroni. Z. Alush Gashi e ka fjalën.

DEPUTETI ALUSH GASHI – I nderuari z. kryetar ne pas rendit të ditës na ka ardhur edhe një shkresë nga ana e Ministrisë të cilën e udhëheqë z. Bujar Dugolli për tërheqjen nga rendi i ditës të Ligjit që është në pikën 5. Kërkoi nga ministri të deklarohet në seancë. Faleminderit!

KRYETARI I KUVENDIT KOLË BERISHA – Ju faleminderit!. Urdhëroni z. ministër.

MINISTRI BUJAR DUGOLLI – Faleminderit z. kryetar. Kërkesa është bërë në bazë të marrëveshjes që është lidhur me Komisionin Funksional për Ekonomi, Tregti dhe Industri për ta tërhequr këtë ligj nga kjo seancë me arsyetimin se kjo çështje mund të rregullohet me një udhëzim administrativ, edhe pse Ministria, grupi i ekspertëve ka punuar këtë projektligj dhe ka kaluar procedurat në Qeveri dhe ne jemi pajtuar ashtu në bazë të sugjerimeve të Komisionit Funksional se kjo çështje mund të rregullohet edhe me udhëzim administrativ, por ideja jonë ka qenë që të ketë një bazë një fuqi më të madhe, por sidomos që të jetë do të përfillen sugjerimet e Komisionit. Ne i mbështesim dhe pajtohem që të tërhiqet nga rendi i ditës dhe do të vazhdojmë ashtu siç kemi marrë sugjerimet nga Komisioni. Faleminderit!

KRYETARI I KUVENDIT KOLË BERISHA – Faleminderit z. ministër. Në pajtim me rregullat 6 dhe 23 të Rregullores së punës, Kryesia e Kuvendit ka përgatitur dhe Kuvendit i propozon rendin e ditës për seancën e sotme plenare, sipas ftesës që u është shpërndarë deputetëve bashkë me materialin.

Meqë Kryesia nuk ka marrë asnjë propozim tjeter me shkrim dhe plotësimin e rendit të ditës, atëherë në pajtim me rregullin 23.2, konstatoj se rendi i ditës është miratuar me vërejtjen, përkatesisht me tërheqjen e Projektligjit nga procedura e mëtutjeshme.

Fjalën e ka deputetja Fatmire Mulhaxha – Kollçaku.

DEPUTETJA FATMIRE MULHAXHA – KOLLÇAKU – Faleminderit z. kryetar. Dëshiroj ta ngre një shqetësim. Në takimin e Komisionit të mbajtur më 28 gusht të vitit 2006, ku është debatuar lidhur me situatën aktuale në shëndetësi dhe formimin e Komisionit Ndërministror, u shqyrtua edhe një shkresë e proceduar nga Zyra e Kryeministrit për komisionin parlamentar. Shkresa kishte të bënte me emërimin e një anëtarë të Komisionit parlamentar në Komisionin Ndërministror. Edhe pse si kryetare e

Komisionit kam theksuar që në këtë rast mund të ketë përzierje, do të thotë ka përzierje kompetencash ndërmjet ekzekutivit dhe legjislativit, do të thotë nuk respektohet kreu i dytë i Kornizës Kushtetuese që ka të bëjë me promovimin dhe respektimin e parimit të ndarjes së pushteteve, ndërmjet atij legjislativ – ekzekutiv dhe gjyqësor. Kam kërkuar nga Komisioni kohë për konsultim që para vendimmarjes, megjithatë shumica e deputetëve është deklaruar për vendimmarje dhe është propozuar që të emërohet një anëtar në Komision.

Prandaj, u jam drejtuar Kryesisë së Kuvendit dhe kërkova që ky të deklarohej rrëth kësaj, ta bëjë një interpretim juridik të këtij vendimi para se të ekzekutohej. Kjo është kërkesa ime, e do të thotë që desha ta parashtroj sot. Të pengohet shtyrja e ekzekutimit të këtij vendimi derisa të bëhet interpretimi juridik, do të thotë nga Kryesia e Kuvendit rrëth këtij vendimi.

KRYETARI I KUVENDIT KOLË BERISHA – Mirë, do ta shqyrtojmë këtë propozim në Kryesi, ky ishte vetëm shqetësimi juaj.

Meqë është fjala për një ftesë, për festë, do t’ia jap fjalën deputetit Fetah Berisha, që ta fillojmë seancën me një ftesë për festë.

DEPUTETI FETAH BERISHA – Faleminderit z. kryetar. Njëkohësisht ju përshëndes juve kolegë deputetë dhe të gjithë të pranishmit që janë në këtë sallë.

Më lejoni t’ju njoftoj për diçka me rëndësi dhe shumë të gëzuar se këto ditë Rahoveci me rrëthinë ka dy gjëzime. Themelimin e Institutit të Vreshtarisë dhe të Verërave dhe festën tradicionale të vjeljes së rrushit.

Për themelimin e këtij instituti në emër të elektoratit të mrekullueshëm të Rahovecit, në emër të vreshtarëve shumë punëtorë të Rahovecit, me lejoni ta falënderoj këtë parlament që në atë kohë vazhdon mundësia që ta plasojë këtë kërkesë.

Gjithashtu falënderoj Komisionin për Bujqësi pranë Parlamentit, Ministrinë e Bujqësisë dhe në veçanti ministrin z. Tomë Hajdarin. Posaçërisht veçantë falënderoj Geteze-në që tani ka akorduar 500 mijë euro dhe ka mundësuar që për herë të parë Rahoveci me rrëthinë ta ketë një institut të tillë që nuk ka qenë përpara.

Prandaj me kënaqësi ju njoftoj se me 7 shtator 2006 Rahoveci me rrëthinë ka festën tradicionale të vjeljes së rrushit. Kjo festë është shumë e hershme e tanimë është bërë tradicionale dhe festohet për çdo vit.

Me 21 korrik 2006 edhe Kuvendi Komunal i Rahovecit këtë festë e bërë legjitime me një vendim të veçantë, festa e vjeljes së rrushit në Rahovec është bërë traditë ashtu siç është tradicional kultivimi i hardhisë të rrushit dhe të verës që nga Ilirët e këndej. Vera ka qenë pije e njohur dhe shumë e shenjtë edhe për Ilirët, pra vreshtarët e Rahovecit me rrëthinë e kanë ruajtur fanatikisht edhe sot e kësaj dite traditën e prodhimit të rrushit të verës. Në simpoziumin e vreshtarisë të mbajtur në Berat në vitin 2005 Rahoveci është shpallur kryeqytet i vreshtarisë në të gjitha trevat shqiptare. Festa e vjeljes së rrushit

është mbajtur vazhdimesh nën patronatin e presidentit të Kosovës dr. Ibrahim Rugovës edhe tani e tutje kjo festë tradicionale do të mbahet nën patronatin e presidentit të Kosovës. Këtë vit organizimin e kësaj festë po e bënë Ministria e Bujqësisë së bashku me Drejtorinë Komunale të Bujqësisë në Rahovec, e në bashkëpunim me Zyrën e Presidentit të Kosovës.

Në fund sugjeroj ,kolegë deputetë, ta vizitojnë Bodrumin e Verës në Rahovec, këtë trevë të Dukagjinit ,këtë gjigant të madh në nivel ballkanik, sepse kanë çka ta vizitojnë, ndërsa fare në fund mua sot më takoj nderi që ta ftoj kryetarin e Parlamentit , Kryesinë e Parlamentit dhe Komisionin e Bujqësisë në festën tradicionale të rrushit. Ju faleminderit!

KRYETARI I KUVENDIT KOLË BERISHA – Mos i ndaj deputetët se ftesa duhet të vlejë për të gjithë deputetët.

Ju faleminderit! Vazhdojmë me pikën e radhës.

2. Miratimi i procesverbalit të seancës plenare të mbajtur më 27 e 28 korrik 2006.

Procesverbali i seancës plenare të mbajtur më 27 e 28 korrik të vitit 2006, u është shpërndarë deputetëve. Lus deputetët që kanë vërejtje t'i japin ato me gojë ose me shkrim në formën e paraparë dhe nëpërmjet Zyrës për Parashtesa dhe ankesa. Pasi nuk ka vërejtje, konstatoj se rendi i ditës është miratuar.

Vazhdojmë me pikën e tretë të rendit të ditës.

3. Pyetjet e deputetëve për Qeverinë

Urdhëroni z. Xhavit

DEPUTETI XHAVIT HALITI – Nuk e di a është privatizuar ai Bodrumi i Verës apo jo? Na thirri i zoti i bodrumit aty, se duhet të shihej se edhe në Fabrikën e Birrës të Pejës me vetë Ekrem Llukën, a do të na na thirr a jo?.

KRYETARI I KUVENDIT KOLË BERISHA – Pyetje shumë me vend. Ky është fillimi i pyetjeve të deputetëve.

Ju njoftoj se sipas rregullës 26.1. të Rregullores së punës së Kuvendit koha për pyetje të deputetëve për Qeverinë është kufizuar në 80 minuta. Pyetjet i janë dërguar Qeverisë për t'ua shpërndarë të gjithë deputetëve.

Ju njoftoj se koha për pyetje zgjat 1 minutë, përgjigja e ministrit 3 minuta, pyetja plotësuese 1 minutë dhe përgjigja plotësuese 2 minuta.

T'ia fillojmë së pari me pyetjet që nuk kanë pasur ende përgjigje nga seanca e kaluar. Deputetja Zylfije Hundozi, ka pyetje për ministrin Shatri.

DEPUTETJA ZYLFIJE HUNDOZI – Z. kryetar, kjo është hera e dytë që ministri Shatri nuk po vjen në seancë të përgjigjet për këtë pyetje. Pyetja është shumë me rëndësi, është për Ligjin për sigurimet shëndetësore ,që Komisioni për Shëndetësi e ka kryer që një vjet e gjysmë. Me miratimin e këtij ligji do të rregullohej situata shumë e rëndë financiare në shëndetësi. Nuk ka shtet në botë që nuk ka sigurime shëndetësore, prej tyre j varret shëndetësia. Ky ligj është stopuar me pretekst se bie ndesh me Ligjin për menaxhimin publik të financave. Unë besoj që me një përpjekje të Ministrisë për Ekonomi dhe Financa ky amendament mund të ndryshohet dhe me këtë të lejohet krijimi i fondeve,që do të thotë një çështje jetike për shëndetësinë të rregullohet tash e tutje. Nuk po e kuptoj pse ai nuk po vjen, në seancë dhe do të kisha kërkuar që t'i tërhiqet vërejtja nga seanca.

KRYETARI I KUVENDIT KOLË BERISHA – Ju faleminderit doktoreshë. Ekziston rregulla që nëse pyetja nuk merr përgjigje brenda dy seancave ajo publikohet në buletin e Kuvendit si vërejtje e deputetit.

Vazhdojmë me pyetje të tjera. Deputetja Zylfije Hundozi i drejtohet Ministrisë së Tregtisë, Industrisë, konkretisht ministrit Dugolli. Urdhëroni z. ministër. Zonj. Hudnozi e ka fjalën.

DEPUTETJA ZYLFIJE HUNDOZI – Në shtetet në transicion ekonomia gri e dominon tregun ,duke i shkaktuar dëme të konsiderueshme buxhetit të atij vendi. Kështu është rasti me Shqipërinë ,ku 30% të produktit shtetëror është i përfshirë nga ekonomia gri. Në Kroaci, po ashtu , edhe në Kosovë. Çka keni ndërmarrë ju si Ministri e Tregtisë dhe Industrisë për ta parandaluar zhvillimin e mëtejshmë të këtij fenomeni?

KRYETARI I KUVENDIT KOLË BERISHA – Ju faleminderit! Fjalën e ka ministri Bujar Dugolli.

MINISTRI BUJAR DUGOLLI - E falënderoj deputeten për pyetjen. Ashtu siç u tha shumë vende kanë pasur problem, sidomos vendet në transicion për luftimin e ekonomisë ,siç quhet ekonomi gri apo siç është praktikë te ne të quhet ekonomi e zezë dhe në kuadër të saj institucionet e Kosovës, përkatësisht ministritë kompetente. Qeveria ka menduar shumë herë të ndërtohet një infrastrukturë e tillë ligjore që do t'i favorizojë bizneset që punojnë në bazë të rregullave, kushteve dhe të standardeve të avancuara të prodhimit industrial, qarkullimi tregtar dhe Ministria e Tregtisë dhe Industrisë janë duke implementuar ligjet që janë hartuar nga Qeveria dhe që janë miratuar nga Kuvendi i Kosovës. Ne tash , të them jemi në hapat të implementimit të këtyre ligjeve dhe në krijimin e një rregulli në treg në përgjithësi në Kosovë. Si rezultat i kësaj vetëm kompetencat e Ministrisë së Tregtisë janë duke u implementuar me sukses :Ligji për tregtinë e brendshme dhe të jashtme. Ligji për tregtinë me derivate të naftës, Ligji për hotelerinë dhe turizmin, Ligji për produktet e ndërtimit, Ligji për inspeksionin e tregut dhe shumë ligje që kanë për qëllim rregullimin e kësaj fushe. Në kuadër të këtyre ligjeve parashihet të pajisen të gjitha bizneset që merren me këto veprimtari specifike të pajisen me leje profesionale .

Ministria ka hartuar ekip profesionistësh , ekspertësh , komisione dhe këshilla që në çdo aspekt profesional janë duke i hartuar kriteret dhe rregullat e bizneseve janë duke u zbatuar dhe po i përbushin këto kriterë. Vetëm në sektorin e tregtisë me naftë e derivate të saja Ministria ka arrit që t'i pajis me leje 700 subjekte afariste biznese që tash e tutje konsiderohen që këto biznese që janë të bazuara veprimtarinë e tyre e kanë bazuara në ligj. Ministria ka vështirësi për shkak se disa subjekte do me thanë nuk arrin që t'i përbushin kriteret dhe në bashkëpunim me nivelet e pushteteve komunale Ministria do t'i marrë ditëve në vijim edhe masa të tjera për ato subjektet që nuk i fillin rregullat ligjore, normalisht për këtë angazhim ne jemi duke bashkëpunuuar me nivelin e pushtetit lokal që të fillojmë aplikimin e masave ndëshkuese si i parashevë ligji.

Po ashtu në kuadër të Ligjit për hotelerinë dhe turizmin Ministria dhe komisionet funksionale kanë arritur që në bazë të ligjit t'i lejojnë dhe t'i pajisin me leje pune rrëth 100 subjekte hotele, motele, fshatra turistike dhe agjenci turistike që merren me këtë veprimitari. Në kuadër të veprimitarisë së subjekteve ndërtimore projektuese Ministria ka pajisur 500 subjekte të tilla me leje pune dhe është në vazhdimësi ta kryejë këtë detyrë. Nga këto aktivitete Ministria arriti vitin e kaluar të krijonte buxhet të konsoliduar Kosovës dhe t'i fuste më se një milion e dyqind mijë euro. Po ashtu edhe në vitin 2006 është në rritje duke vazhduar. Kjo do të thotë se po bëhen punë në përkrahjen e bizneseve të ligjshme dhe po u pamundësohet bizneseve lokale. Por për këtë nevojiten edhe mekanizma të tjerë të pushtetit lokal, policisë financiare, policisë ndërtimore që duhet të formohet, ne i kemi në ato kompetenca që i kemi dhe në bazë të ligjeve jemi duke kryer detyrën tonë. Faleminderit.

KRYETARI I KUVENDIT KOLË BERISHA – Ju faleminderit ministër. Keni pyetje shtesë, fjalën e ka deputetja Fatmire Mulhaxha – Kollçaku, ka pyetje për kryeministrin Çeku. Urdhëroni.

DEPUTETJA FATMIRE MULLHAXHA – KOLLÇAKU – Zëvendëskryeministrat e kam parashtruar pyetjen dhe nuk e kam marrë përgjigjen, për pushimet e lehonisë ka qenë ndërkohë edhe Ministria për Punë dhe Mirëqenie e ka dhënë përgjigjen kështu që ajo pyetje është kryer.

KRYETARI I KUVENDIT KOLË BERISHA – Faleminderit. Kalojmë në pyetjen e radhës. Deputeti Ramadan Kelmendi ka pyetje për ministrin e Punëve të Brendshme z. Fatmir Rexhepi. A doni ta lexoni pyetjen.

DEPUTETI RAMADAN KELMENDI – I nderuari kryetar, i nderuari ministër të nderuar të pranishëm deputetë dhe të tjerë.

Pyetja për Ministrinë gjegjëse është: Çka është ndërmarrë deri më tanë në rregullimin ligjor të qarkullimit të automjeteve pa targa dhe me targa të vjetra në lagjen veriore të Mitrovicës, gjegjësisht për pengimin e lëvizjes së këtyre automjeteve në qytetet e tjera të Kosovës, si dhe për ndërrimin e tabelave(targave)para syve të Shërbimit Policor, të KFOR-it ,më gjithë faktin se të gjithë automjetet,përkatësisht veturat me regjistrim KS legjitimohen, kontrollohen,ndërsa ato pa tabela lëvizin lirisht dhe nuk kontrollohen dhe

legitimohen fare. Kjo konsiston edhe me ndodhinë e mbrëmshme në qytetin e Mitrovicës. Ju faleminderit!

KRYETARI I KUVENDIT KOLË BERISHA – Ju faleminderit! Urdhëroni z. ministër.

MINISTRI FATMIR REXHEPI – Faleminderit. z. kryetar, të nderuar kolegë deputetë ministra.

Çështjet që kanë të bëjnë me implementimin e ligjeve që miratohen në Parlamentin e Kosovës, në zonën veriore të vendit tonë, ku përfshihet edhe kjo pjesë që e ka cituar në pyetje deputeti Kelmendi, përcillen moti problemet që kanë të bëjnë drejtpërdrejt me funksionimin dhe sovranitetin e plotë të gjitha segmenteve të jetës politike, por edhe me funksionimin qendror në atë pjesë të vendit. Bojkotimi i këtyre institucioneve nënkuption, do të thotë, mospranimin edhe moszbatimin e këtyre ligjeve dhe rregulloreve në fuqi edhe në kuadër të Ministrisë së Punëve të Brendshme, që është themeluar në këtë vit.

Autoriteti i rezervuar në këtë pjesë të vendit edhe mbi policinë vendore i takon Komandës Policore të UNMIK-ut, sepse është e vëtmja zonë që nuk ka kaluar në kompetencat e institucioneve vendore, prandaj gjithçka që ka të bëjë me implementimin dhe me rregullat apo me zbatimin e tyre në këtë pjesë të vendit ,u takon në përgjegjësi të plotë këtyre institucioneve që e kanë këtë autoritet të rezervuar.

Me të drejtë shtrohet kjo çështje, nuk është vetëm ky segment i jetës i tërë mekanizmi, sepse atje funksionon dhe mbikëqyret, në ato institucione ku kemi paralelizma të caktuar që e bojkotojnë jetën institucionale të institucioneve tona. Kjo ka të bëjë me targat edhe me kontrollime edhe me regjistrime që me të drejtë i keni shtruar, me vendime të posaçme të UNMIK-ut. Po ashtu, në këtë pjesë që i keni shtruar zakonisht çdo 6 muaj në bazë të njoftimeve që i kam marrë nga ata çdo 6 muaj ata i vazhdojnë i lejojnë . Për këtë vit është paraparë të vazhdojë ky sistem i përdorimit të targave dhe i mbikëqyrjes që e bëjnë ata. Ndërsa nga 1 janari i vitit 2007, kështu është shkruar në njoftimet e tyre do të fillojë grumbullimi i atyre targave dhe do të nxirret një vendim i ri mbi bazën e të cilit do të punohet dhe do të funksionojnë kontrollimi dhe mbikëqyrja e moslejimi i kësaj çka po ndodh në veri të Mitrovicës. Faleminderit!

KRYETARI I KUVENDIT KOLË BERISHA – Ju faleminderit z. ministër. A keni pyetje shtesë? Jo. Ju faleminderit. Deputetja Gjylshene Berisha ka pyetje për ministrin e Mjedisit dhe të Planifikimit Hapësinor z. Ardiq Gjinin. Urdhëro ministër. Doni ta paraqitni pyetjen. Urdhëroni

DEPUTETJA XHULSHEN BERISHA – Faleminderit . I nderuari z. ministër.

Komuna e Gjilanit përballet një kohë të gjatë me problemin e ujërave të zeza dhe me pasojat për shëndetin e banorëve të kësaj janë të mëdha. Për këtë sigurisht jeni të njoftuar jo vetëm nga mediat, por edhe nga zyrtarët rajonalë të Ministrisë suaj se janë formuar moçale të ujërave të zeza, burimet e sëmundjeve ngjitet që janë ndotës të ajrit dhe të ujërave nëntokësore.

Komuna e ka hartuar projektin kryesor për rregullimin e shtratit të Mirushës me kanalizimet përkatëse. Vetëm projekti kushton 90 mijë euro, kurse implementimi i tij kushton së paku 4 milion euro- kryesisht kanalizimet e qytetit derdhen përgjatë këtij lumi, kurse vetëm komuna e ka buxhetin total vjetor 2 milion euro.

Jam e njoftuar se Ministria e Ambientit e Planifikimit Hapësinor ka hartuar planin strategjik dhe ka paraparë impiante rajonale, por impianti për Gjilanin në këtë strategji është i fundit në zgjedhjen emergjente

KRYETARI I KUVENDIT KOLË BERISHA – Pjetja është e qartë dhe s'ka nevojë përmë tepër. Urdhëroni z. ministër.

MINISTRI ARDIAN GJINI – I nderuari z. kryetar i Kuvendit, z. kryeministër, të nderuar deputetë të Kuvendit të Kosovës.

Fillimisht dua ta falënderoj deputeten Berisha për pyetjen dhe do t'ju rikujtoj dy - tri elemente që i kam nxjerrë para këtij kuvendi dhe për pyetjet paraprake.

Trajtimi i ujërave të zeza është një projekt që do të kushtojë shumë. Fillimisht do t' ianisim me atë se nuk është e vërtetë se trajtimi i ujërave të zeza në rajonin e Gjilanit do të kushtojë 4 milionë, mirëpo do të kushtojë 50.3 milion euro sipas planit, do të thotë trajtimi i tërësishëm i ujërave të zeza.

Është e vërtetë se është hartuar plani. Ministria e ka vizituar zonën e Gjilanit disa herë. Ajo çka mund të them sot është se pak javë më përpëra në rishikim buxhetor Qeveria e Kosovës i ka ndarë 300 mijë euro për rregullim e sistemit të ujërave të zeza në rajonin e Gjilanit, për ndërtimin e kolektorëve dhe të kanalizimit. Kjo nuk ka të bëjë me trajtimin e ujërave të zeza për shkak, siç ju thashë, trajtimi është diçka tjeter dhe do të kushtojë shumë.

Çështja tjeter është si vendoset në priorititet, cilat zona do të kenë përparësi në trajtim të ujërave të zeza, këtë e kam përmend edhe më parë. Prioritet do të kenë ato zona në të cilat ujërat e zeza derdhen nëpër lumenj që më vonë i mbushin liqenet akumulues, prej të cilave popullata furnizohet me ujë të pijshëm. Këto në këtë fazë, kryesisht kanë të bëjnë me Podujevën, me liqenin e Batllavës dhe me Deçanin, me liqenin e Radoniqit, do të thotë sistemi është prej zonave më të larta deri te zonat e ulëta.

Çështja e dytë janë obligimet ndërkombëtare. Ujërat që nga Kosova derdhen në vendet fqinje kemi obligim ndërkombëtar të kemi kujdes. Për këtë çështje në rajonin e Gjilanit nuk e kemi problem në këtë fazë, prandaj kjo është arsyaja e vetme pse në fazat për trajtimin e ujërave të zeza nuk po flas për kanalizim këtu. Rajoni i Gjilanit nuk është

parësor në krahasim me rajonet që i përmendët pak më parë. Sidoqoftë ju thashë edhe një herë se janë ndarë mjete nga Qeveria e Kosovës dhe do të bëhen edhe studime të tjera, kurse unë personalisht kam pasur fakte edhe me qeveritë e ndryshme në mënyrë që të na ndihmojnë të sanohen problemet që i kemi në Gjilan në lidhje me ujërat e zeza, me mbledhjen dhe me derdhjen e tyre, do të thotë për kanalizim jo për trajtim, ndërsa çështja e rregullimit të shtratit të lumbit është çështje e komunës. Kjo çështje ka të bëjë me rregullimin e brendshëm të komunës dhe nuk është çështje që i takon komunës për shkak se ka të bëjë më tepër me çështje të estetikës së rregullimit të shtratit të lumbit e jo me ndonjë problem, me të cilën do të merret Ministria. Ju faleminderit.

KRYETARI I KUVENDIT KOLË BERISHA- Ju faleminderit, keni pyetje shtesë. Deputeti Ramadan Kelmendi ka pyetje për Ministrin e Komuniteteve, por ministri nuk është prezent dhe pyetja përcillet për seancën tjetër, deputeti Nait Hasani ka pyetje për ministrin e Tregtisë dhe Industrisë z. Bujar Dugolli. Z. Hasani e doni fjalën? Urdhëroni.

DEPUTETI NAIT HASANI – Ju përshëndes, e përshëndes ministrin, dua që ministri të më tregoj që dokumentet e ministrisë të Industrisë dhe të Tregtisë që i ka lëshuar kjo ministri, a dëshmojnë se janë dokumente zyrtare, nuk i njehë KRPP-ja:

Pse nuk i njeh dokumentet e lëshuara nga ministria KRPP-ja?

KRYETARI I KUVENDIT KOLË BERISHA- Ju faleminderit. Urdhëroni z. ministër.

MINISTRI BUJAR DUGOLLI – Ju faleminderit z. deputet. Edhe pse pyetja ka qenë pak si e paqartë, sepse nuk është përmend asnjë fakt, asnjë argument i tillë si do që të jetë ne jemi përpjekur ta bëjmë përgjigjen. Në kuadër të Ministrisë së Tregtisë, përveç punëve të tjera që kryhen në këtë ministri, është edhe pajisja me dokumente përkatëse për ushtrimin e veprimtarisë së ndërmarrjeve që merren me veprimtarinë ndërtimore dhe projektuese. Këto punë kryhen nga një departament përkatës. Ky është Departamenti i Ndërtimtarisë. Të gjithë procedurat e pajisjes me dokumente- leje profesionale bazohen në Ligjin e ndërtimit dhe në udhëzimit administrativ 9/2004 të nënshkruar nga ish kryeministri Bajram Rexhepi dhe në udhëzimin administrativ 4/2005 i nënshkruar nga ministri i Tregtisë dhe Industrisë.

Po ashtu ekziston edhe një vendim i kryeministrat, me të cilën obligohen të gjitha zyrat e prokurimit në Kosovë, të mos ua mundësojnë ushtrimin e veprimtarisë atyre ndërmarrjeve që nuk janë të pajisura me dokumente përkatëse profesionale për ushtrimin e veprimtarisë përkatëse.

MTI-ja është përballur me një fluks të madh aplikacioni dhe me qëllim që të mos pengojë bizneset ka vazduar me kohë të pandërprerë të lëshojë dokumente përkatëse të vlefshme dhe nuk janë kontestuar nga asnjë organ, por as nga KRPP-ja. MTI nuk disponon asnjë dokument me të cilën është bërë ndonjë vërejtje për dokumentet zyrtare të lëshuara nga Ministria e Tregtisë dhe e Industrisë. Po ashtu edhe në kontaktet e realizuara me zyrtarët e KRPP-së jemi njoftuar se nuk ka ndonjë vërejtje për dokumentet që lëshohen nga Ministria e Tregtisë dhe Industrisë. Ju faleminderit

KRYETARI I KUVENDIT KOLË BERISHA – Keni pyetje shtesë.

DEPUTETI NAIT HASANI – E falënderoj ministrin për përgjigje jo të qartë, sepse unë nuk e kërkoja nga ministri të më përgjigjet për historinë e vendimeve të departamentit, por unë kërkoja pikërisht për këto dokumentet që janë të lëshuara nga po kjo ministri, nga ky departament që KRPP-ja nuk e njeh. Kjo ishte çështja për të cilën ministri duhej të përgjigjet.

KRYETARI I KUVENDIT KOLË BERISHA – Z. ministër keni përgjigje.

MINISTRI BUJAR DUGOLLI – Ne e kemi kontaktuar KRPP-në dhe KRPP-ja nuk ka asnë rast që ka refuzuar dokumentet e Ministrisë së Tregtisë dhe të Industrisë dhe t'ju kujtoj se vendimi i Qeverisë së Kosovës i datës 1.11. 2005 është obligativ edhe për KRPP-në dhe për gjitha agjencitë e prokurimit që veprojnë në kuadër të institucioneve të Kosovës, qoftë në nivel qendror ose lokal. Pra, nëse ka ndonjë rast specifik ju mund të na paraqitni, por ne kemi bërë pyetje si ministri dhe KRPP-ja kanë thënë se nuk kanë asnë rast dheasnë palë e biznesit privat nuk është ankuar në Ministrinë se KRPP-ja nuk ka përfillur dokumentet zyrtare të Ministrisë. Më vjen keq se ne nuk kemi kurrfarë rasti as nga sektori privat e lëre nga KRPP-ja. Ju faleminderit.

KRYETARI I KUVENDIT KOLË BERISHA – Ju faleminderit, i njëjtë deputet, ka bërë pyetjen për z. ministër Qemajl Ahmeti.

DEPUTETI NAIT HASANI – Është çështja e tenderit të sinjalistikës. Në Kosovë mungon sinjalistika e rrugëve, ndërsa firmat konkurruese të dëshmuara me dokumentet e Ministrisë së Tregtisë dhe të Industrisë. Këto dokumente Ministria e Transportit i njeh dhe janë të vlefshme për të, por këto dokumente nuk i njeh KRPP-ja.

Pse u refuzua tenderi i sinjalistikës nga KRPP-ja kur Ministria e juaj e ka njojur fituesin?

KRYETARI I KUVENDIT KOLË BERISHA – Ju faleminderit. Urdhëroni z. ministër

MINISTRI QEMAJ AHMETI – I nderuari kryetar i Kuvendit, i nderuar kryeministër, të nderuar deputetë, i nderuari deputet Hasani, ju faleminderit për pyetjen që e keni bërë, por kjo pyetje sikur i drejtohet KRPP-së, në formulim të këtillë çfarë është bërë, por megjithatë ju kuptoj.

Është fjala për tenderin e sinjalizimeve në Kosovë(sinjalistikën) që pas ankesës së një operatori na u kthyte në ritenderim një pjesë, e tërë Kosova ndahet në 4 llotot e mirëmbajtjes së sinjalizimeve dhe arsyaja vërtet ka qenë mungesa e licencës të nxjerrë nga Ministria e Tregtisë dhe Industrisë, megjithatë, Ministria e Tregtisë dhe Industrisë operatorëve në fjalë u ka lëshuar certifikata, ose vërtetëtime që e mbulojnë këtë dokument. Formulari i licencës ka munguar për arsyet teknike, përkatesisht mungesës si është arsyetuar në te, kjo ka qenë e tëra.Nëse më lejohet edhe disa fjalë: sa i përket Komisionit Rregullator të Prokurimit. Unë i kam edhe dy elemente ndoshta që do ta përshpejtonin ndonjë punë. E kam fjalën për atë se me Ligjin e prokurimit, me ndryshimet që kanë filluar t'i bëhen, duhet të shpejtohen edhe të definohen edhe dy

elemente që në praktikë shihet që janë pengesë- është mos definimi i kohës së përgjigjes ndaj parashtruesit të ankesës që në praktikë ka shumë neglizhencë saqë punët ngecin. Bie fjala, shpallja e tenderit, përcaktimi i ofertuesit tetë ditë është ankime. Pas ankesës i lejohet mundësi KRPP-së për 30 ditë të na jepet përgjigjja. Për 30 ditë shumë punë mbesin pa u kryer, kështu kisha dashur ta shfrytëzoja këtë rast që të kemi parasysh që ky afat të shkurtohet. Ju faleminderit.

KRYETARI I KUVENDIT KOLË BERISHA – Ju faleminderit z ministër, keni pyetje shtesë, urdhëroni z. Hasani.

DEPUTETI NAIT HASANI – Unë desha ta falënderoja ministrin për përgjigje, por është shkelje ligji, shpallje e ritenderimit dhe anulimi i firmës ku i ka dokumentet zyrtare? dhe kush do të përgjigjet para ligjit për këto shkelje?

KRYETARI I KUVENDIT KOLË BERISHA – Urdhëroni ministër përgjigjen.

MINISTRI QEMAJL AHMETI- Nuk kam mundësi t'i jap përgjigje kësaj pyetjeje, sepse vetëm me Ligjin për prokurim nuk përcaktohet e drejta e investitorit të marrë vendime të tjera, d.m.th. edhe atëherë kur mund të jetë gabim vendimi i një organi, në këtë rast është Komisioni Rregulator i Prokurimit Publik, investorët etj., pra njësitet buxhetore- në këtë rast Ministria edhe nëse e vlerëson se është antiligjore nëse është gabim kur vlerëson se punët po ngecin, nuk është e drejtë të marrë vendim tjetër, por duhet t'i nënshtronhet vendimit, meqë është parashtruar me Ligjin e prokurimit kështu. Ju faleminderit

KRYETARI I KUVENDIT KOLË BERISHA – Ju faleminderit. Urdhëroni z. Hasani.

DEPUTETI NAIT HASANI – U bëj pyetje kryetarit Parlamentit, Kryesisë së Parlamentit dhe deputetëve, a është KRPP-ja mbi ligjin në Kosovë? Ju faleminderit.

KRYETARI I KUVENDIT KOLË BERISHA – Ju faleminderit, me kaq përfundon periudha e pyetjeve dhe vazhdojmë me pikën e radhës.

DEPUTETI HYDAJET HYSENI – Ju faleminderit z. kryetar. Unë jam i detyruar që ta riaktualizoj pyetjen time të përsëritur për të cilën në mënyrë të përsëritur nuk kam marrë përgjigje. Thënë më qartë është pyetje e qytetarëve të Kosovës, është pyetja për mënyrën si janë shpenzuar milionët e dedikuar për zhdukjen e pasojave të tërmetit në Gjilan, sepse qytetarët nuk kanë marrë përgjigje. Unë nuk e kam ndërmend të heq dorë nga kjo pyetje, pres përgjigje. Ju faleminderit.

KRYETARI I KUVENDIT KOLË BERISHA – Ju faleminderit. Kemi përfunduar me fazën e pyetjeve. Urdhëroni z. Luzha.

DEPUTETI BERAT LUZHA – Unë e kam proceduar një pyetje dhe pyetja daton qe një vit që sillet nëpër Qeveri, përgjigjja nuk jepet. Në mbledhjen e mëparshme është thënë se për mungesë të kryeministrat shtyhet përgjigjja. Sot është kryeministri këtu, unë pyes:

Pse Qeveria i shmanget pyetjes?

KRYETARI I KUVENDIT KOLË BERISHA –Ju faleminderit. Urdhëroni z. kryeministër.

KRYEMINSTRI AGIM ÇEKU – I nderuari z. kryetar, të nderuar deputetë, i nderuar z. Berat, nuk është e vërtetë që iu kam shmangur pyetjes, por që nuk kam pasur rast deri më sot t' ju përgjigjem. E kam pasë përgatitur që moti. Përgjigjja është kjo: Ligji i Kuvendit të Kosovës nr. 2004/35 për lojërat e fatit është shpallur nga PSSP-ja nëpërmjet Rregullores së UNMIK-ut 2005/5 më 3 shkurt 2005.

Si i tillë ligji ka fuqi të plotë normative dhe mund të ndryshohet, të shfuqizohet ose të pezullohet vetëm nga Kuvendi i Kosovës, përkatësisht nga PSPP-ja në pajtim me procedurat e përcaktuara me Kornizën Kushtetuese. Me vendimin nr.10/142 të datës 12 prill 2005 Qeveria ka marrë vendim që të fillojë procedura e ndryshimit të Ligjit për lojërat e fatit, sepse janë konstatuar disa mangësi në të, që kërkojnë ndryshime, si p.sh. dispozitat për garantimin e Qeverisë për pagesën e fitimit për lojërat e fatit të organizuara nga Lotaria e Kosovës dhe dispozita për statusin juridik të ndërmarrjes Lotaria e Kosovës. Sipas këtij vendimi, derisa të miratohen ndryshimet dhe plotësimet e Ligjit për lojërat e fatit, mbeten në fuqi Rregullorja e UNMIK-ut 2002/14 dhe Udhëzimi administrativ i Ministrisë se Tregtisë e të Industrisë si dhe i Ministrisë se Ekonomisë dhe të Financave nr. 2/2003. Fatkeqësisht ky vendim ka lënë hapësirë për t'u interpretuar si vendim me të cilin pezullohet zbatimi i Ligjit për lojërat e fatit. Duke marrë parasysh që një interpretim i tillë i vendimit do të rezultonte në një veprim të Qeverisë që do të ishte në kundërshtim të plotë me parimin e ndarjes së pushtetit ekzekutiv dhe të atij legjislativ, kam insistuar menjëherë që Ligji për lojërat e fatit të zbatohet në tërësi dhe pa kompromis. Unë që nga fillimi kam konsideruar se vendimi i sipërmendur i Qeverisë nuk mund të invokohej si argument për mosbatimin e Ligjit për lojërat e fatit.

Rezultat i këtij qëndrimi Ministria e Ekonomisë dhe Financave ka ndërmarrë një sërë veprimesh konkrete për zbatimin e ligjit, duke përgatitur procedura dhe rregulla të hollësishme për licencimin e lojërave të fatit që ci i përbushin kushtet ligjore si dhe duke ndaluar aktivitet që nuk janë në pajtim me ligjin. Duke marrë parasysh faktin që përmenda më lart nuk mund të thuhet se Ligji për lojërat e fatit është pezulluar nga Qeveria, ligji është duke u zbatuar në tërësi.

KRYETARI I KUVENDIT KOLË BERISHA –Ju faleminderit kryeministër, Genc Gorani e ka një pyetje. Keni pyetje shtesë? Udhëroni z. Luzha.

DEPUTETI BERAT LUZHA- Unë nuk e kam të qartë përgjigjem plotësisht, unë pyes saktë:

A ka qenë vendimi i Qeverisë për pezullimin e Ligjit i drejtë dhe a është shkelur Ligji për shkak se Qeveria nuk ka të drejtë ta pezullojë ligjin dhe çfarë procedure. Ne e dimë se cila procedurë është për ndryshime dhe plotësimet e ligjit. Në këtë drejtim Qeveria nuk ka ndërmarrë deri më tash, prej 12 prillit të vitit të kaluar dhe deri tash asnjë veprim, kështu që sfera e lojërave të fatit ka mbetur në kaos dhe duke u mbështetur në sentencën se “ujku do mjegull” atëherë del se Qeveria ka krijuar mjegull në këtë sferë.

Ju faleminderit

KRYETARI I KUVENDIT KOLË BERISHA – Ju faleminderit, Urdhëroni z. kryeministër.

KRYEMINISTRI AGIM ÇEKU – Problemi është te Lotaria e Kosovës. Ligji nuk është pezulluar, por është në funksion. Jemi dëshmitarë së janë licencuar disa lojërat e fatit, se janë mbyllur disa, si pasojë e zbatimit të këtij ligji. Dhe ligji plotësisht është në fuqi dhe është duke vazhduar procedura e ndryshimit të tij, pikërisht për t'u definuar statusi juridik i Lotarisë së Kosovës dhe pikërisht që fitimin të mos e garantojë buxheti i Kosovës, nuk është dispozitë që ne mund ta përballojmë që fitimin ta kompensojë buxheti i Kosovës në rast të lojërave që i organizon Lotaria e Kosovës. Janë dy dispozita që vërtet duhet të rishqyrtohen nga Kuvendi, por deri atëherë ligji plotësisht do të jetë në fuqi.

Vendimi i Qeverisë, domethënë nuk është duke u zbatuar, por zbatohet ligji, që ministri mund ta vlerësojë në qoftë se do.

KRYETARI I KUVENDIT KOLË BERISHA – Ju faleminderit. Sqarim ka ministri Dugolfi.

MINISTRI BUJAR DUGOLLI - Për shkak se pyetja është bërë që në kohën e ish-kryeministrat Kosumi unë çdo herë kam kërkuar që pyetja t'i drejtohet Ministritë përkatëse, që e ka rregulluar atë sektor më herët, por z. deputet asnjëherë nuk e ka adresuar pyetjen aty ku duhet. Prandaj duhet të sqarojë atë që e tha kryeministri: inicimin për ndryshime dhe plotësimeve, ka të drejtë ta bëjë Qeveria, ta bëjë ministri, një deputetë. Kjo është e drejtë ligjore. Statusi i Lotarisë së Kosovës është konsideruar nga Agjencia Kosovare e Mirëbesimit si ndërmarrje shoqërore, prandaj ndërmarrja shoqërore, siç është konsideruar nga AKM-ja, nuk mund të jetë nën juridikcionin e Qeverisë dhe sqarimet që ne i kemi kërkuar në mbledhjet e bordit të AKM-së kemi sqaruar se Lotaria e Kosovës në Prishtinë, që është regjistruar në Agjencinë Kosovare të mirëbesimit si ndërmarrje shoqërore, nuk nënkupton se Lotaria e Kosovës se duhet t[ë jetë ashtu si është e paraparë me Ligjin që e ka miratuar Kuvendi, kështu që AKM-ja i ka hapur rrugë Qeverisë që të themelojë ndërmarrjen publike që quhet Lotari e Kosovës dhe mund ta futë nën ingjerencat e organizimit qeveritar. Prandaj është bërë incizimi ndërkohë është gjetur marrëveshja me AKM-në, Ministria e Financave ka filluar ta implementojë ligjin dhe nuk ka pezullim të tij siç e keni nënkuptuar ju z. deputet. Ju faleminderit

KRYETARI I KUVENDIT KOLË BERISHA – Ju faleminderit, Deputeti Genc Gorani e ka një pyetje, urdhëroni z. Koci

DEPUTETI GANI KOçi – Sipas Rregullores të punës së Kuvendit dihet mënyra e shtrimit të pyetjeve dhe të përgjigjeve. Pjetja që është shtruar më parë i është shtruar kryeministrat dhe ai e dha përgjigen. Si plotësim i përgjigjes se kryeministrat nuk di se do të duhej një ministër, të ngritet ta plotësojë, nëse ai e plotëson. Unë i kam vetëm dy fjalë t'ua them ministri dhe kryeministrat lidhur me këtë ligj. Në qoftë se është bërë ajo shkelje e ligjit që është lejuar fjala të flasë për ligjin, a më lejohet edhe mua t'i them dy fjalë lidhur me mënyrën se si e kanë marrë vendimin dhe pse e kanë marrë atë për shfuqizimin e ligjit,

KRYETARI I KUVENDIT KOLË BERISHA – Ju faleminderit. Nuk është shkelje e ligjit ose rregullore në qoftë se ministri e sqaron më tepër.

Zoti Luzha a ke pyetje shtesë? Z. Luzha e keni kryer pak më parë.

KRYETARI I KUVENDIT KOLË BERISHA – Ju faleminderit. Pjetja e fundit për sot do të jetë e Genc Goranit,

DEPUTETI GENC GORANI – Ju faleminderit z. kryetar. Kjo pyetje ka të bëjë me aktivitetin e operatorëve ilegalë të serviseve të mobilit në Kosovë. Sipas informatave dhe raportit të përfaqësuesit të ART-së, aksioni i ART-së dhe institucionet e tjera për inspektorateve gjegjëse për t'i parandaluar këta operatorë mobilë ilegalë, që e dimë sa dëme u shkaktojnë buxhetit dhe kredibilitetit të institacioneve tona. Ky aksion ka dështuar kryekëput për arsy se ka munguar përkrahja e SHPK-së. Është fjala për atë aksion që e ndërmori ART-ja në rajonin e Pejës. Pjetja ime konkrete për ju është:

”A garantoni për të ardhmen përkrahjen e SHPK-së në këtë aksion të ART-së dhe të institacioneve të tjera gjegjëse? Ju faleminderit!

KRYETARI I KUVENDIT KOLË BERISHA – Ju faleminderit. Urdhëroni z. ministër

MINISTRI FATMIR REXHEPI – Ju faleminderit të nderuar deputetë, Genc Gorani, ju keni ngritur një çështje nëpërmjet pyetjes përgjigjja e së cilës është si vijon. Është kërkesa e ART-së dërguar policisë rajonale të Pejës më 12 prill 2006, ndërsa dy kërkesat e tjera janë dërguar më 18 prill 2006 dhe më 26 maj 2006. Qëndron fakti se bashkë me urdhëresën, përkatësisht autorizimin që i është dërguar nga ART-ja komandës policore të Pejës, që inspektorët e Kuvendit komunal të marrin masa konkrete në terren për shkyqjen e pajisjeve ilegale në këtë territor.

Unë nuk do të hyj në çështje që ju i përket buxhetit dhe në çështje të tjera, por përgjigjja ime është si vijon. Me 14.04. 2006, nuk po e lexoj këtë përgjigje vetëm përfundimin e saj nga komanda rajonale e Pejës, kjo kërkesë për asistencë policore nuk miratohet. Ky njoftim është bërë me kohë, ndërsa arsyetimi përfundimtar lidhur me këtë ka të bëjë si vijon. Për një kohë të gjatë ka ekzistuar një bashkëpunim dhe mirëkuptim i UNMIK-ut me ART-në me të cilët secilës për çfarëdo bllokimi ose mbylljeje të antenave operuese ilegale nga ART në zonat minoritare, do të duhej të ketë miratimin politik nga UNMIK-u.

Në mungesë të kësaj është konsideruar edhe vendimi që UNMIK-u, pra me anë të komisarit të policisë e ka bërë urdhëresën që të mos bëhet asistimi i Shërbimit Policor të Kosovës që menaxhohet nga komisari i shërbimit të policisë. A është e drejtë a nuk është e drejtë është çështje tjetër, pra është kërkuar leja politike për t'u implementuar, përndryshe Shërbimi Policor i Kosovës jo vetëm në këtë rast, por ai do të zbatojë edhe do të implementoj të gjitha vendimet që janë në fuqi dhe cilat janë urdhëresa që i takojnë t'i zbatojë, ata nuk ngurrojnë për këtë punë, por është një çështje tjetër që është ngritur dhe është bërë debat edhe në mjetet e informimit, nuk është në rregull por është kështu. Ju faleminderit

KRYETARI I KUVENDIT KOLË BERISHA – Ju faleminderit z. ministër fjalën e ka kërkuar deputeti Sabri Hamiti.

DEPUTETI SABRI HAMITI- Problemi ishte më herët kur bisedohej për procedura, ju faleminderit.

KRYETARI I KUVENDIT KOLË BERISHA – Ju faleminderit, z. Gorani keni pyetje shtesë?

DEPUTETI GENC GORANI – Një pyetje shtesë, po ju lutem. Z. ministër është fjala për një rast konkret në qendër të Pejës. Përballë stacionit policor, nëse ju e konsideroni zonë minoritare, atëherë duhet të na justifikoni dhe ata që interpretojnë atë zonë si zonë minoritare duhet të na justifikojnë dhe para këtij Kuvendi po ashtu kërkojmë të na tregoni në cilat zona t'i tregoni ART-së s'do ta ketë përkrahjen tuaj? përkrahjen e juaj? Të mos shkojmë ne të bëhem qesharak dhe të kërkojmë prej ART-së, sepse ART-ja duhet t'i përgjigjet drejtpërsëdrejti këtij kuvendi. Të kuptohemi, më duhet të them se përgjigjja juaj nuk është e qartë, a jeni ju dakord p.sh. me atë justifikimin që është dhënë aty kjo është esenciale për ne. Ju faleminderit.

KRYETARI I KUVENDIT KOLË BERISHA – Ju faleminderit,

MINISTRI FATMIR REXHEPI – Unë nuk po interpretoj të drejtat e ART-së në raport me UNMIK-un se janë çështje që ata i rregullojnë, por po interpretoj këtë pjesën tjetër në bazë të pyetjes që e kam marrë, janë mendime që i kanë marrë dhe i kanë respektuar Shërbimi Policor, që është nën komandën e komisarit, prandaj janë mendime të kryera në bazë që e ke bërë, nuk mund të shtojë asgjë më tepër,

KRYETARI I KUVENDIT KOLË BERISHA – Ju faleminderit, ka përfunduar koha e pyetjeve, kalojmë në pikën e radhës.

Pika e katërt e rendit të ditës.

4. Shqyrtimi i parë i Projektligjit për adaptimin e konventës të Këshillit të Evropës për krimin në fushën e kibernetikës

Projektligji u është shpërndarë deputetëve më 31 korrik 2006, prajanë përmbushur të gjitha kushtet për shqyrtim e miratim të tij në parim. Ftoj ministrin e Transportit z. Qemajl Ahmeti, ta marrë fjalën.

MINISTRI QEMAJL AHMETI – Ju faleminderit z. kryetar, të nderuar deputetë. Komunikimi me internet në nivelin botëror kushtëzon nevojen për mbrojtjen e pronave, të fshehtësisë, mbrojtjen e pronës intelektuale ose mbrojtjen e së drejtës së autorit siç përdoret te ne. Mbrotja e nënshkrimit elektronik dhe të gjitha të arriturat teknologjike. Për të sigruar rend dhe ligjshmëri në të gjitha vendet e zhvilluara janë krijuar mekanizma adekuat ligjorë në këtë fushë. Me ligjet për krimin kibernetik apo siç quhet kiber kran tern i përdorur përgjithësisht...

Projektligji për krimin kibernetik, i përgatitur nga Ministria e Transportit dhe Post Telekomunikacionit është parakusht i domosdoshëm për luftimin efektiv të krijimit elektronik si dhe për mbrojtjen e interesave legjitime të personave në zhvillimin e teknologjisë informatike në Kosovë. Kjo nënkupton nevojen për shërbime të mbrojtura me ligj sipas konventës për krimet në fushën kibernetike.

Është në funksion të parandalimit dhe të evitimit të mundësisë së këq përdorimit në fushën e kibernetikës dhe definon mbrojtjen efikase të shoqërisë në aspektin e shërbimeve të shoqërisë informatike.

Meqenëse aktiviteti dhe pikëtakimi i botës së kompjuterëve, sidomos internetit dhe sistemeve telekomunikuese, përfshijnë shërbimet bankare, blerjen dhe shitjen e mallrave, pagimin e tatimeve, nxjerjen e patentë shoferëve, nënshkrimet elektronike etj. lind nevoja për krijimin e mundësisë së ruajtjes së fshehtësisë së shërbimeve telekomunikuse, duke përfshirë sigurimin e rrjetit autentik, pastaj shifrimin dhe kodimin e adresave dhe të dhënavë, që janë të përfshira me këtë projektligji. Për të krijuar bazën e këtij projektligji, Ministria e Transportit dhe e Post Telekomunikacionit është mbështetur në legjislacionin përkates të vendeve të përparuara dhe me këtë projektligj është krijuar infrastruktura e nevojshme ligjore për nxitjen e bashkëpunimit ndërmjet vendeve dhe të rajonit për t'i parandaluar veprimet e paligjshme dhe duke ruajtur fshehtësinë, integritetin, disponimin e sistemeve, të rrjetave dhe të dhënavë kompjuterike. Përveç kësaj zbatim i këtij projektligjit krijon mundësi për luftimin, zbulimin, hetimin dhe ndjekjen penale të kryesve të veprimeve të palejuara si në Kosovë dhe jashtë saj- mendova pas miratimit të ligjit.

Projektligji në fjalë, po ashtu, definon qartë krijimet kompjuterike, sanksionon mashtimet, falsifikimet, qasjen e fëmijëve në faqet pornografike në internet, shkeljen e të drejtave të autorit dhe sigurinë e rrjetit të informacionit.

Ky projektligj është bazuar në një numër konventash, kiberkrajn që afismojnë të drejtat që dalin nga, konventa e Këshillit të Evropës në vitet 1950 për mbrojtjen e të drejtave të njeriut dhe të lirive themelore të tij Marrëveshja ndërkombëtare e Kombeve të Bashkuara në vitin 1966 për të drejtat civile dhe politike, Konventa e Këshillit të Evropës për mbrojtjen e individëve në lidhje me procesimin automatik të të dhënavë personale,

konventa e Kombeve të Bashkuara e vitit 1989 për të drejtat e fëmijëve dhe për rekomandimet e ndryshme që janë të dedikuara fushës së komunikimeve elektronike.

Dispozitat e projektligjit obligojnë palën nënshkruese të konventave të bashkëpunojë në zbatimin e instrumenteve përkatëse ndërkombëtar për çështjet penale, me qëllim të hetimit, të zbulimit të keqpërdoruesve në parimet mbi ndihmën e ndërsjellë juridike edhe në rast të mungesës së marrëveshjes të tjera ndërkombëtare. Pra qëllimi i Projektligjit për krimet kibernetike dhe nxjerra e akteve të tjera normative do të krijojnë mundësi më të mira për një politikë të përbashkët penale dhe harmonizimin e legjisacionit tonë me qëllim të ngritjes së bashkëpunimit në institucionet ndërkombëtare në fushën e teknologjisë informative, prandaj ju ftoj të miratoni. Ju faleminderit.

KRYETARI I KUVENDIT KOLË BERISHA – Ju faleminderit, z. ministër, Fjalën e ka deputeti Milazim Haliti në emër të Grupit Parlamentar të LDK-së urdhëro.

DEPUTETI MILAZIM HALITI – I nderuari z. kryetar, anëtarë të kabinetit qeveritar, të nderuar deputetë.

Më lejoni që në emër të Grupit Parlamentar të LDK-së të paraqes qëndrimet lidhur me Projektligjin për adoptimin e konventës të Këshillit të Evropës për kërkime në fushën e kibernetikës. Propozimi i Ministrisë së Transportit dhe Postë Telekomunikacionit për miratim nga Kuvendi të Projektligjit për adoptimin e konventës së Këshillit të Evropës për kërkimet në fushën e kibernetikës, ka arsyë për miratim, sepse me këtë krijohet infrastrukturë ligjore dhe i vetmi sa i përket zbatimit të normave të kësaj konverte.

Me këtë krijojen kushtet për luftimin e krimit në fushën elektronike dhe po ashtu është në funksion të parandalimit dhe të evitimit të krimit në fushën e kibernetikës si në ndaljen e veprimeve kundër konfidentialitetit (disponueshmërisë) së sistemeve rrjeteve dhe të dhënavë kompjuterike.

Gjithashtu mundëson mënyrën e luftimit zbatimit, të hetimit dhe ndjekjen penale të kryesve si në Kosovë ashtu edhe jashtë saj. Edhe pse konventa për krimin kibernetik e Këshillit të Evropës e 23 nëntorit 2001 është një marrëveshje ndërkombëtare dhe detyrimet e saj juridike janë për shtetet anëtare të Këshillit të Evropës si dhe për shtetet e tjera nënshkruese të saj zbatimi kësaj konverte në Kosovë është i domosdoshëm sepse me këtë krijohet edhe një parakusht për integrimin e Kosovës në strukturat Evropiane në këtë fushë.

Është bazë vullnetare e zbatimit të kësaj konverte në Kosovë, por edhe synim që së shpejti të krijojen kushte dhe të bëhet palë edhe Kosova, prandaj është i nevojshëm dhe i domosdoshëm miratimi i këtij projektligji.

Projektligji në fillim ka preambulën e konventës dhe katër kapituj që përbajnjë sqarime të termave, veprave penale kundër konfendicianalitetit (disponueshmërisë) së të dhënavë si dhe sistemeve kompjuterike interceptimin e të dhënavë me qëllim dëmtimi, shtremberimi, shuarjen e të dhënavë dhe keqpërdorimi i pajisjeve, pastaj ndalimi me ligj i prodhimit të pornografisë së fëmijëve, dhe shpërndarjes së tyre nëpërmjet sistemit

kompjuterik. Gjithashtu parashihen sanksione dhe përgjegjësi për veprat penale për personat fizikë dhe juridikë, bashkëpunimi ndërkombëtar i palëve nënshkruese dhe parimi i ekstradimit, ndihma juridike dhe në fund dispozitat e fundit. Përkundër vlerësimeve pozitive për këtë projektligj është e nevojshme të bëhen ndryshime - plotësime dhe riformulime të disa neneve që nuk e kanë kuptimin e duhur, duke mos u ndalur në hollësi sa u përket vërejtjeve unë në këtë rast po përmend disa nene siç janë:

Nenet 14, 22, 24, 27 seksioni 2 neni 35 për të cilat mbetet detyrë e Komisionit Funksional t'i plotësojë, t'i harmonizojë dhe t'i riformulojë në fazën e amandamentimit të projektligjit.

Të nderuar deputetë, Grupi Parlamentar i LDK-së e mbështet në parim këtë projektligj dhe kontributin e vet do ta japë gjatë shqyrtimit dhe amandamentimit të tij. Ju faleminderit për vëmendje.

KRYETARI I KUVENDIT KOLË BERISHA – Ju faleminderit. Fjalën e ka deputetja Hatixhe Hoxha në emër të PDK-së.

DEPUTETJA HATIXHE HOXHA- Z. kryetar, të nderuar kolegë deputetë. Sot para nesh kemi Projektligjin për adoptimin e konventës së Këshillit të Evropës për krimin në fushën e kibernetikës. Me gjithë faktin se projektligji që kemi para vetës është me interes si dhe duke pas parasysh përpjekjen për krijimin e infrastrukturës ligjore si dhe nxitjen e bashkëpunimit ndërshtetëror me qëllim të parandalimit apo frenimit të veprimeve kundër konfendencialitetit integritetit dhe disponueshmërisë së sistemeve dhe të rrjeteve si dhe të dhënavë kompjuterike, më lejoni që këtu para jush të paraqes disa vërejtje në lidhje me këtë projektligj. Në këtë projektligj në nenet e tij vazhdimesh theksohet termi apo nocioni "palët" e që me këtë rast nënkuftohet se konventa për krimin në fushën e kibernetikës e Këshillit të Evropës është marrëveshje ndërshtetëre mes palëve, pra kjo konventë krijon krijime juridike vetëm për shtetet që kanë aderuar në këtë marrëveshje.

Por duhet të theksohet se Kosova nuk është palë nënshkruese e kësaj konverte, prandaj edhe rrjedhimisht për të nuk është obliguese zbatimi i saj. Prandaj, do të dëshiroja të theksoja se qëllimi i Ministrisë dhe i këtij projektligji do të duhej të ishte jo adaptimi i kësaj konverte, por zbatimi i saj nga institucionet e Kosovës, sepse, qëllimi dhe efekti i konventës nuk realizohen vetëm me adoptimin e kësaj konverte. Prandaj që të mund të zbatohet kjo konventë nevojitet të ndryshohet edhe kodi i përkohshëm penal ose të miratohet një ligj i veçantë për krimet në fushën e kibernetikës me të ciliin do të krijuhet detyrimet juridike të qarta, të zbatuara, në dispozitat e konventës. Grupi Parlamentar i PDK-së me këto vërejtje e mbështet në parim projektligjin.

KRYETARI I KUVENDIT KOLË BERISHA – Ju faleminderit, ju faleminderit fjalën e ka deputeti Ymer Halimi në emër të AAK-së.

DEPUTETI YMER HALIMI – Ju faleminderit z. kryetar, të nderuar ministra, të nderuar deputetë. Grupi Parlamentar i AAK-së e ka shqyrtuar me vëmendje Projektligjin për adaptimin e konventës së Evropës për krimin në fushën e kibernetikës.

Ky projektligj është interferencë e disa konventave evropiane dhe e marrëveshjeve ndërkontinentale që realisht është një përkthim ose përshtatje gjyqësore ligjesh që aplikohen në shtetet në rajon.

Projektligji në fjalë përfshin tërë materien e nevojshme për krimin në fushën e kibernetikës. Penalizohet çdo veprim negativ në këtë fushë të veprimeve shoqërore, në anën tjetër jepet funksionalizimi i marrëdhënieve të detyrueshme në mes të sistemeve kibernetike nga sistemet e themi më të ulëta deri në nivelin e sistemeve ndërkontinentale. Është projektligj themelor në këtë fushë dhe shumë i rëndësishëm në kohën e sotme, prandaj pas këtyre fakteve që thashë grupi ynë parlamentar e mbështet në parim edhe për procedim në Kuvend.

Te ky projektligj disa nene kanë periudha tepër të gjata, që me një kujdes më të shtuar do të ishte më i qartë për përdoruesin e tij. Përkundër faktit se terminologjia në këtë fushë në gjuhën shqipe, ka ende gjendje fluide, hartuesi mëngjise janë bërë përpjekje të mira për të nxjerrë apo për shqipëruar shumë gjëra drejtë, prapëseprapë ka vend që disa terma të përdoren si duhet Besoj se Komisioni Funksional shumëçka do të përmirësojë në këtë projektligj, por edhe ne si Grup Parlamentar i AAK-së do të japim kontributin tonë në pasurimin e këtij Projektligji. Ju faleminderit.

KRYETARI I KUVENDIT KOLË BERISHA – Ju faleminderit, fjalën e ka deputeti Nazim Jashari në emër të ORA-së

DEPUTETI NAZIM JASHARI – Z. kryetar, të nderuar anëtarë të Qeverisë, të nderuar kolegë. Kemi para nesh një ta quaj ashtu Projektligj për krimin në kibernetikë, po qe se merret dhe lexohet me kujdes është vështirë t'i thuhet projektligj. Ky është përkthim i konventës së miratuar me 23 nëntor 2001 në Bukuresht, e thuhet edhe në letrat përcjellëse të ashtuquajtura projektligj dhe ku nuk është bërë asnjë ndërhyrje elementare nga ana e Zyrës Ligjore të Ministrisë në fjalë për ta shndërruar në projektligj. Është përshkrim i fjalëpërfjalshëm. Kjo u përmend edhe nga kolegët e mi më parë se ka aty nocione, palët, në kuptimin e palëve nënshkruese të konventës, kurse më së miri vërehet kjo te dispozitat themelore ..

Në dispozitat kalimtare më falni- dispozitat të fundit të këtij të ashtuquajturit projektligj thuhet: "Kjo konventë është e hapur për të nënshkruar nga shtetet e Evropës, krejt kjo është pjesë e ligjit që miratohet në Kuvendin e Kosovës dhe që duhet të prodhojë efekte juridike në Kosovë, pra unë nuk kam bërë shkollë për jurisprudencë, por nuk duhet të kesh diplomë drejtësie për ta parë që ky nuk i ngjan ligjit. Nevoja për rregullimin e kësaj materieje ekziston sigurisht dhe ne nuk mund të kemi gjë kundër konventës, megjithatë kjo konventë është dashur të shndërrohej në ligj nga ana e shërbimit tuaj juridik tuaj z. ministër, dispozitat e fundit kanë të bëjnë me Kosovën dhe me mënyrën se si rregullohet në Kosovë kjo çështje, e jo me atë se kjo konventë është e hapur për palën. Pra, mua më duhet me keqardhje ta shprehë një habi për mënyrën krejtësisht jo inteligjente të bartjes së kësaj konverte në legjislacionin e Kosovës, duke shpresuar që komisioni duhet të ketë shumë punë për ta shndërruar këtë konventë të përkthyer në ligj. Ju faleminderit.

KRYETARI I KUVENDIT KOLË BERISHA – Ju faleminderit, Nuran Malta në emër të Grupit 6+.

DEPUTETJA NURAN MALTA - Sayın Meclis başkanı, sayın bakanlar ve milletvekilleri

6+ Parlamentar Grubu olarak, Sibernetik Suçlarına ait Avrupa Danıştayı Anlaşmasının uyumlaştırılmasına ait Yasa'yı inceledik ve bu Yasa'nın daha birinci okunuşunda kabul edilmesi gerektiğini düşünüyoruz.

Sözkonusu Yasa ile bilgisayar sistemi, ağı ve bilgileri konusunda güvenin sağlanması ve artırılması, bütünlüğün sağlanması ve olumlu koşullar altında kullanılabilir olması ve diğer ülkeler ile işbirliğin sağlanması alanında gerekli koşullar yaratılacak ve aynı zamanda bu alandaki suç işlerin engellenmesi sağlanacaktır.

Birinci okunuştan sonra ve milletvekilleri ile komisyonlar tarafından değiştirgelere tabi tutulması ardından bu Yasa'nın daha kaliteli ve yararlı olacağına inanıyoruz. Bu Yasa Tasarısı'ni ilkesel olarak destekliyoruz.

İlginize teşekkürler

KRYETARI I KUVENDIT KOLË BERISHA – Ju faleminderit, fjalën e ka Hydajet Hyseni Kaloshi

DEPUTETI HYDAJET HYSENI – Ju faleminderit z. kryetar. Më lejoni që t'ju përshëndes të gjithëve, zonja dhe zotërinj deputetë, të përshëndes edhe nismën e Qeverisë për t'i hyrë fushës shumë të rëndësishme të adoptimit të konventave ndërkombëtare.

Ndonëse Kosova ndodhet në gjendet specifike, konsideroj se ka jo vetëm nevojë, por edhe mundësi që ne t'i qasemi me kujdes edhe kësaj çështjeje të ndjeshme.

Si të tillë unë e përshëndes, vërejtja ime ka të bëjë me shprehjen që është përdorur adoptim, që vërtetë është e pa përshtatshme dhe krijon keqkuptime që u shtruan pastaj edhe në paraqitjet e më pashme të deputetëve .

Kuvendi ynë mund t'i adaptojë ato, do të thotë t'i bëjë të vetat ,t që është një sinonim ndoshta i kujdesshëm për mendimin tim i gjetur mirë për atë që quhet ratifikim, mendoj që duhet të bëhet ky ndryshim .kurse vërejtja e dytë- ajo që u shtrua edhe nga kolegu Jashari- ky ligj në fakt është me dy nene, një ligj që mundëson adoptimin e konventës edhe i dyti kur hyn në fuqi. Pjesa tjeter është konventa dhe unë këtu nuk shoh gjë të keqe, sepse vetë ligji është për adoptimin e një konvente ndërkombëtar. Ajo që do të mund të bëjë është që teknikisht kjo çështje të rregullohet në atë mënyrë që të mos ketë mundësi keqkuptimi që materia e konventës të interpretohet si materie e ligjit. Për mendimin tim kjo mund të bëhet duke zhvendosur dispozitën e fundit pas dispozitës së parë, kurse teksti i konventës t'i bashkëngjitet dokumentit.

Ju faléminderit z. kryetar.

KRYETARI I KUVENDIT KOLË BERISHA – Ju faleminderit, para se ta merr fjalën deputeti i fundit, ftoj deputetët të kthehen në sallë sa më parë, se po i afrohen asfatit ku duhet të votojmë ligjin. Fjalën e ka deputetja Nekibe Kelmendi.

DEPUTETJA NEKIBE KELMENDI – Ju faleminderit z. kryetar. Edhe unë e pata ndërmend të diskutoj në atë kuptim ,siç diskutoi deputeti Hydajet Hyseni. Ne jemi në fazën e adoptimit të disa konventave, meqë Kosova ende nuk ka subjektivitet ndërkombëtar, mënyra e vetme për t'iu shmangur nënshkrimit e pastaj ratifikimit të dokumenteve ndërkombëtare është adaptimi i atyre konventave nëpërmjet ligjeve të Kuvendit të Kosovës. Nuk prish punë që ligji e merr komplet tekstin e Konventës, sepse në fund po e adaptojmë Konventën e jo disa pjesë të saj. Rrjedhimisht nga kjo që thashë unë mendoj se do të duhej Qeveria që tani t'ia ndryshojë titullin dhe se titulli i ligjit të jetë Ligji për adoptimin, jo adaptimin ,sepse na nuk po ja përshtatim Konventës dispozitat që i miraton ky kuvend, por po e bëjmë Konventën si ligj të aplikueshëm në Kosovë, nëpërmjet një ligji madje edhe edhe pa dy nene të tij . Mirëpo konventën e kemi të plotë. Kjo pra në mënyrë që të mos votohet me këtë gabim, në titullin e ligjit, e kisha lutar edhe njëherë përfaqësuesin e Qeverisë që të deklarohet, a mbetet pranë qëndrimit që ligji të votohet me këtë titull mbi adaptimin, apo e ndryshon dhe thotë mbi adaptimin. Ju faleminderit.

KRYETARI I KUVENDIT: KOLË BERISHA

Ju faleminderit. Ftojë deputetët që të kthehen në sallë, është koha për të votuar për ligjin në tërësi.

Zoti ministër keni përgjigje – pajtohet

Në sallë kemi 62 deputetë:

Urdhëro zoti Ilaz, - Ilaz Pireva e ka fjalën:

DEPUTETI ILAZ PIREVA

Në rend ditës është një formulim jo i drejtë, për të mos thënë edhe më keq, për krimin në fushën e kibernetikës, është fjala jo për krijimin ,por për krimin që në gjuhën serbë është dalë (stvaralashtvo), është bërë edhe një përkthim që d.m.th. Nuk është një lëshim teknik, një gabim po faktikisht ka dalë krejtësisht gabim. D.m.th. kjo është e administratës së Kuvendit, me rastin e hartimit të këtij rendi të ditës. Pajtohem me ata a do të jetë adoptim apo zbatim i konventës, siç është, kështu që duhet të mendojë komisioni, a është fjala për zbatimin e Konventës apo për adoptimin e saj-për le të mendoj Komisioni . Ju faleminderit!

KRYETARI I KUVENDIT KOLË BERISHA

Ju faleminderit, Votojmë në parim Projektligjin në tërësi

Votojmë tash:

PËR.....54 vota,
KUNDËR..... 0 vota,

Urdhëroni zoti Krasniqi,

DEPUTETI JAKUP KRASNIQI

Kryetar, mendoj se ligji nuk kaloi, për faktin se këtu marrin pjesë, kanë votuar vetëm edhe për edhe kundër, 55 veta. Për t'u votuar duhet të janë së paku 61 veta.

KRYETARI I KUVENDIT: KOLË BERISHA

I kemi 62 në sallë.

Urdhëroni zoti Krasniqi – sa veta janë në sallë, mund të janë edhe mysafirë, por ne në elektronikë kanë dalë se kanë votuar a kanë marrë pjesë në votim 55 deputetë. Dhe në fakt votimi nuk është i rregullt, duhet të votojnë së paku mbi 61 veta që votimi të jetë i rregullt. Edhe për edhe kundër, d.m.th. edhe për edhe kundër kanë votua 55 deputetë.

KRYETARI I KUVENDIT KOLË BERISHA

Ju thashë se në rastin e votimit kanë qenë prezentë 62 deputetë.

Urdhëroni zoti Haliti

DEPUTETI: XHAVIT HALITI

Zoti kryetar, unë e di që disa po harrojmë t' i marrin me vete kartelat. Në qoftë se ka deputet në sallë që nuk e kanë kartelën dhe s'ka votuar me elektronikë le të paraqiten dhe le të bëhet pyetja rregullisht, para se të hyjmë në votim. A ka dikush që nuk ka kartelë, ose më mirë të themi ata që i harrojnë kartelat, është mirë të paraqiten te kryetari dhe të tregojnë se nuk e ka kartelën me vete. Këta do të votojnë duke ngritur dorën.

KRYETARI I KUVENDIT: KOLË BERISHA

Urdhëroni zonja Nekibe

DEPUTETJA: NEKIBE KELMENDI

Meqenëse shumica pretyre nuk i kanë kartelat me vete dhe kjo nuk është me rëndësi, sepse e kemi bë një pauzë parlamentare, le të përsëritet votimi dhe le të votohet me dorë.

KRYETARI I KUVENDIT: KOLË BERISHA

Nëse kontestohet prezencia e 62 deputetëve është diçka tjetër, por 62 deputet janë në sallë, dhe sipas rregullës 31. pika 3 e Rregullores, vendimet që merren në mbledhje të Kuvendit janë të vlefshme në qoftë se, kohën kur merret vendimi kanë qenë të pranishëm më shumë se gjysma e gjithë deputetëve të Kuvendit. Prandaj konsideroj se është... urdhëroni zoti Koci

DEPUTETI: GANI KOçi

Unë desha të pyes si e caktoni Ju praninë e deputetëve mbi bazë të kartelave atje që keni numrin kaq, apo duke i numëruar këtu, nëse është mbi bazë të kartelave unë shoh mjaftë

vende këtu të zbrazëta dhe kartelat i kanë në aparatin e vetë dhe ai nuk është prezent këtu, prandaj si i tillë nuk mund të jetë edhe pjesë e votimit.

KRYETARI I KUVENDIT: KOLË BERISHA

Numërimin e kemi bë d.m.th. numrin fizik.

Prezencën e deputetëve në sallë, siç e shini shërbimi që vazhdimisht po e përcjellin numrin e deputetëve që janë në sallë, dhe tash momentalisht i kemi 68 deputet. Megjithatë konsideroj se votimi - vendimi ka qenë i ligjshëm.

Vazhdojmë me pikën e radhës.

Pika e 6 e rendit të ditës, shqyrtimi i parë i Projektligjit për ndryshimin dhe plotësimin e ligjit për energjinë nr. 2004/08.

Projektligji i është shpërndarë deputetëve me 31 korrik 2006 dhe janë përbushur të gjitha kushtet për shqyrtimin e tij të miratimit në parim.

Ftoj ministrin respektivisht sponsorin e ligjit, zotin Et'hem Çeku ta marrë fjalën.

MINISTRI: ET'HEM ÇEKU

Inderuari zoti kryetar, të nderuar deputetë. Më lejoni që në emër të Qeverisë t'ia paraqes për miratim Kuvendit të Kosovës Projektligjin për ndryshimet dhe plotësimet e ligjit për energji. Ndryshimet dhe plotësimet në këtë projektligj janë rezultat i punës dhe i përkushtimit të vazhdueshëm të Ministrisë së Enerjisë dhe të Minierave, për kompletimin dhe avancimin e infrastrukturës ligjore në sektorin e energjisë. Nevoja për ndryshimin dhe plotësimin e këtij ligji është e një rëndësie të veçantë, ngase një gjë e tillë rezulton nga domosdoja për inkurajimin dhe përspejtimin e investimeve serioze private në sektorin e energjisë, që do t'i kontribuojë fuqishëm zhvillimit të gjithmbarshëm ekonomik të vendit, duke krijuar bazën ligjore për përcaktimin e autoritetit përgjegjës, për bartjen e procesit të përzgjedhjes së investitorëve privat. Po ashtu, amendamentet ngérthejnë në vete dhe zhvillimet rajonale në sektorin energetik, siç është: marrëveshja për themelimin e bashkësisë së energjisë në Evropën Juglindore. Përveç kësaj, ndryshimet e propozuara në Ligjin për energji 2004/8, të shpallur me Rregulloren e UNMIK-ut 2004/21, janë bërë në bazë të rekomandimeve të dala nga një studim i thukët, i kryer nga kompanitë e specializuara ndërkombëtare IPA-n dhe NORTOROZ, në kuadër të staf-dyshit, i financuar dhe i mbikëqyrur nga Banka Botërore në mars të vitit 2005, si dhe një pjesë të ndryshimeve të propozuara janë shfaqur si në nevojë e eliminimit të disa lëshimeve teknike.

Me këto ndryshime dhe plotësime do bëhet qartësimi i dispozitave të Ligjit për energji, që do të jetë në funksion të kuptimit të drejtë të normës juridike dhe do të eliminojë paqartësitë dhe konfuzitetin, që dëmtojnë esencën dhe funksionimin e ligjit.

Të nderuar deputetë, miratimi i këtyre ndryshimeve është në funksion të avancimit të infrastrukturës ligjore në sektorin e energjisë, andaj propozoj që pas procedurave të shqyrtimit ky projektligj të miratohet. Ju faleminderit!

KRYETARI I KUVENDIT: KOLË BERISHA

Ju faleminderit. Ftoj përfaqësuesin e Grupit Parlamentar të LDK-së, zotin Fadil Gashi.

DEPUTETI: FADIL GASHI

Ju faleminderit zoti kryetar, ministra, kolegë të nderuar deputetë, më lejoni që në emër të Grupit Parlamentar të LDK-së t'i paraqes qëndrimet për Projektligjin për ndryshimin dhe plotësimin e ligjit për energjinë 2004/8.

Propozimin për ndryshim dhe plotësim të Ligjit për energjinë e ka bërë Ministria për Energji dhe Miniera dhe për këtë e përgëzoj. Projektligji është shqyrtuar nga Grupi Parlamentar i LDK-së, po ashtu edhe në Komisionin Funksional. Nevoja për ndryshimin e Ligjit për energji është e një rëndësie të veçantë ,sic tha ministri, sepse inkurajon dhe përshpejton investimet serioze në sektorin e energjisë, ngase ligji aktual ka pengesa ligjore për tërheqjen e investimeve.

Amendamentet e paraqitura në këtë projektligj përcaktojnë rregullat e sigurimit të furnizimit të qëndrueshëm dhe efikas të energjisë dhe shfrytëzimin e burimeve të ripërtritshme të energjisë. Po ashtu me këto ndryshime qartësohen edhe kushtet që kanë të bëjnë me blerjen e energjisë elektrike nga furnizuesi publik dhe kanë për qëllim të sigurojnë kthimin në investim privat duke garantuar që 1 përqindje e caktuar apo i tërë prodhimi t'i shitet furnizuesit me çmim të caktuar për një periudhë të caktua,. prandaj, në emër të Grupit Parlamentar të LDK-së, ne e përkrahim në parim Projektligjin dhe kontributin tonë do ta japim në procedurat e mëtejme të Projektligjit në fjalë. Ju faleminderit!

KRYETARI I KUVENDIT: KOLË BERISHA

Ju faleminderit në emër të PDK-së fjalën e ka deputeti Bajrush Xhemajli.

DEPUTETI BAJRUSH XHEMAJLI-Ju faleminderit zoti kryetar, përshëndetje për ministrat, për të gjithë të pranishmit. Projektligjin për energji si të tillë, sic na është ofruar, Grupi Parlamentarë i Partisë Demokratike të Kosovës e miraton në parim me disa vërejtje që do t'i paraqes gjatë shqyrtimit të dytë në Komisionin Funksional.

Atë që do ta thotë këtu Grupi Parlamentarë i PDK-së ,zoti ministër ka të bëjë me një mungesë të theksuar të një ndryshimi që për ne është interesant sepse nuk e keni bërë. Besoj se ende e kemi të freskët shqyrtimin e parë të Projektligjit për efikasitetin e energjisë që, PDK e pat refuzuar dhe nuk i pat dhënë vizë për shqyrtim të dytë, ndër të tjera edhe përfaktin se ishte në kundërshtim me nenin 10 pika f). të Ligjit për energjinë. Duhej që patjetër të ndërrohej ky nen, para se të na vinte ai Projektligj, por ju me koalicionin qeverisës nuk dëgjuat këtë zë të arsyes dhe e miratuat një projektligj që kaloi edhe shqyrtimin e dytë në Komisionin Funksional dhe po ju, koalicioni qeverisës, u detyrua ta tërheq atë projektligj para se të dilte në seancë, në kundërshtim të plotë me Rregulloren sipas të cilës punon Kuvendi. Pasi në atë fazë nuk bën të tërhoqet, pa tjetër ka qenë dashur të dilte në seancë plenare dhe sot askush nuk e di se në cilin sirtar është fshehur. Prandaj, Grupit Parlamentar të PDK-së i intereson të dijë, nga ju zoti ministër, se përse ,kur është në kundërshtim me Rregulloren e Kuvendit, Projektligjin për e

energjisë dhe a do ta sillni prapë në Kuvendë atë projektligj? Më kryesorja, nëse do ta sillni prapë, përsë nuk e keni bërë ndryshimin e nenit 10 nën f) të ligjit që sot e kemi në shqyrtim. Mendoj keni pasur një rast ideal.

Ju faleminderit!

KRYETARI I KUVENDIT: KOLË BERISHA

Ju faleminderit, në emër të AAK-së fjalën e ka deputeti Mazllom Kumnova

DEPUTETI: MAZLLOM KUMNOVA -Zoti kryetar edhe Grupi Parlamentar i Aleancës për Ardhmërinë e Kosovës, ka shqyrtuar me kujdes amendamentet e propozuara për ndryshimin dhe plotësimin e Ligjit për energji nga Ministria e Energjisë dhe e Minierave. Së pari kemi një mendim pozitiv në përpjekje të Qeverisë dhe ministritë për ndryshime dhe plotësime të ligjeve, d.m.th. një praktikë që ndoshta i ka munguar kuadrit ligjor në përgjithësi në Kosovë. Së dyti me propozime dhe ndryshime të propozuara në këtë projektligj kemi vlerësuar se Ministria e ka vërejtur me kohë se në politikat e propozuara për energji, në projektet dhe strategjitet e këtij sektori i duhet një mbështetje zbatuese dhe më e fuqishme ligjore, sidomos për inkurajimin e investimeve të huaja. Duke u nisur nga ky synim i mirë i Ministrisë, e mbështesim si grup i këtij Kuvendi.

Ju faleminderit!

KRYETARI I KUVENDIT: KOLË BERISHA

Ju faleminderit!

Para se ta marrë fjalën deputeti i fundit, ftoj deputetët që nuk janë në sallë të kthehen sa më parë, sepse po i afrohemë kohës të votimit.

Fjalën e ka deputeti Genc Gorani, në emër të ORË-s

DEPUTETI: GENC GORANI

Inderuari zoti kryetar, të nderuar ministra, të nderuar zonja dhe zotérinj deputetë!

Grupi Parlamentar i Partisë Reformiste ORA ka shqyrtuar këtë Propozim-ligj për ndryshim dhe plotësimin e ligjit për energji. Disa vërejtje do t'i shtroj menjëherë dhe t'ju tregoj në fund natyrisht se cili është qëndrimi ynë. Në këto pak amendamente që janë shtruar në këtë plotësim të këtij ligji, ka shumë gabime. Nën 2. pika g), propozimi thotë, të promovojë integrimin e Kosovës në fushën ekonomike evropiane dhe përfshirjen e tregut elektro-energetik të Kosovës në tregun elektroenergetik të Evropës Juglindore. Kjo pikë nuk ka natyrë dispozitash, andaj nuk mund të jetë fare pjesë e këtij ligji. Pse kufizohemi në një treg të Evropës Juglindore, kur mund të themi se është fjalë për tregut e tërësishëm të Evropës, ndoshta edhe më gjërë.

Në amendamentin 6 thuhet pjesë-përbërëse e strategjisë energetike janë detyrimet që rrjedhin nga marrëveshjet ndërkombëtare, që janë të detyrueshme për Kosovën, një lloj tautologjje. Qëllimi i këtij nenit është praktikisht prejudikimi i pajtimit me marrëveshje ndërkombëtare, që janë nënshkruar në emër të Kosovës nga përfaqësuesit jo legjitimë. Për më tepër pjesa më e madhe e këtyre marrëveshjeve nuk ka qenë në asnjë lloj

shqyrtimi apo ratifikimi në këtë kuvend dhe ne as që kemi ndonjë ide se çka parashihet në ato marrëveshje dhe cilat janë ato “detyrime të detyrueshme për Kosovë”.

Në amendamentin 7 që investimet private në sektorin e energjisë do të inkurajonin të tjera dhe flitet vetëm për njëfarë përshkrimi, thua se është një fjali, pjesë e ndonjë strategjie. Ky nen po ashtu nuk ka arsyе dispozitash dhe formulimi i tillë as që mund të jetë pjesë e një ligji primar.

Zonja dhe zotërinj deputetë!, Grupi Parlamentar ORA edhe gjatë miratimit të strategjisë ka qenë ndoshta i vetmi grup që ka votuar kundër strategjisë të energjisë çfarë edhe e kanë propozuar, do të thotë Ministria. Prej asaj kohe gjer më sot, grumbullohen gjithmonë e më tepër argumente dhe arsyë që ky qëndrim të jetë edhe më tepër i përforcuar. Në këtë kontekst edhe në kontekst të këtyre propozimeve Grupi Parlamentar ORA, nuk e përkrah as në parim këtë plotësim dhe ndryshim të ligjit.

Ju faleminderit!

KRYETARI I KUVENDIT: KOLË BERISHA

Ju faleminderit. Meqenëse nuk ka të interesuar tjerë për diskutim, lus regjinë dhe deputetët që të përgatiten për votim, në parim:

Në sallë aktualisht janë 86 deputetë,

Votojmë tash :

PËR66 vota,
KUNDËR..... 8 vota,

Konstatoj se miratohet në parim Projektligji për ndryshimin dhe plotësimin e Ligjit për energjinë nr. 2004/8.

Kalojmë në pikën e radhës, pikën 7 të rendit të ditës,

Shqyrtimi i parë i Projektligjit për ndryshimin dhe plotësimin e Ligjit për Rregulatorin e Energjisë nr.2004/09.

Projektligji u është shpërndarë deputetëve më 31 korrik 2006, janë përbushur kushtet për shqyrtimin dhe miratimin e tij në parim. Ftoj ministrin për energji dhe miniera,zotin Et'hem Çeku, që ta prezantojë përbajtjen e ligjit.

Urdhëroni zoti ministër!

MINISTËRI: ET'HEM ÇEKU

I nderuari zoti kryetar, të nderuar deputetë. Nevoja për ndryshimin dhe plotësimin e Ligjit për rregulatorin e energjisë është e një rëndësie të veçantë, ngase një gjë e tillë rezulton nga domosdoja për inkurajimin dhe përspejtimin e investimeve serioze private në sektorin e energjisë nëpërmjet krijimit të mekanizmave efektiv të organizimit dhe të mbikëqyrjes se procesit të ndërtimit të kapaciteteve të reja gjeneruese. Nevoja për ndryshimin e këtij ligji bazohet po ashtu edhe në pengesat aktuale ligjore, për tërheqjen e

investimeve private, duke u marrë për bazë edhe rekomandime të mëdha që janë bërë nga Banka Botërore, nga USAID-i, nga Agjencia Evropiane dhe nga donatorët prezantë në Kosovë. Pse janë të nevojshme këto ndryshim? Në kohën e hartimit dhe miratimit të këtij ligji nuk ka ekzistuar fare Ministria e Energjisë dhe e Minierave, prandaj si rrjedhojë Zyrës së Rregullatorit për Energji i është dhënë autoritet ligjor për udhëheqjen dhe vendosjen në procesin e përzgjedhjes së investitorit për ndërtimin e kapaciteteve të reja energjetike. Derisa Zyra e Rregullatorit për Energji licencon ndërmarrësit që kryejnë aktivitete, që kanë të bëjnë me prodhimin, bartjen, distribuimin dhe furnizimin me energji elektrike, cakton tarifa dhe çmime, rregullon dhe mbikëqyr tregun energetik. Do të ishte një konflikt i interesit nëse i njëjti autoritet do të vendoste edhe për investitorin potencial në këtë sektor. Zhvillimet e fundit kanë treguar se është esenciale të bëhet dallimi ndërmjet autoriteteve që caktojnë dhe ekzekutojnë politikat investive dhe zhvillimore dhe autoriteteve rregulative.

Me këto ndyshime dhe plotësime në Ligjin për rregulatorin e energjisë, nuk synohet që ky autoritet të transformohet në Ministri, por synimi kryesor është krijimi i një mekanizmi gjithëpërfshirës që do të sigurojë proces të drejtë gjithëpërfshirës, transparent dhe jo diskriminues. Në këtë kontekst këto amendamente parashohin themelimin e komisionit tenderues për projektet e energjisë që ka përbërje gjithë përfshirëse në Ministrinë e Energjisë dhe Minierave, PSSP-në, zëvendës PSSP-në për ekonomi, Zyrën e kryeministrat, Ministrinë e Ekonomisë dhe Financave, Ministrinë e Mjedisit dhe Planifikimit Hapësinor, Ministrinë e Punës dhe Mirëqenies Sociale, kryesuesin e bordit të Zyrës së Rregulatorit, kryesuesin e bordit të Komisionit të Pavarur për Miniera dhe Minerale. Ky ligj, ndër të tjera, përcakton qartë të drejtat, detyrat dhe përgjegjësitë e komisionit tenderues të projektit, të zyrës së projektit dhe të Zyrës së Rregulatorit të Energjisë. Këto amendamente janë në përputhje të plotë me dispozitat ligjore të legjislacionit të BE-së. Këtë e dëshmon edhe ekspertiza ligjore e Agjencisë për Integrimë Evropiane, që përkujdeset për harmonizimin e legjislacionit vendor të BE-së. Për më tepër këto amendamente korrespondojnë edhe me vendime të ekzekutivit të PSSP-së nr. 2006/6 për formimin e Komitetit Mbikëqyrës, përgjegjës për përgatitjen e mjedisit dhe të përshtatëm për investime në sektorin e energjisë. Projekt që mbështetet nga Banka Botërore dhe donatorët e tjerë në kuadër të projektit, zhvillimi i energjisë nga limiti.

Të nderuar deputetë! Miratimi i këtyre amendamenteve është në funksion të kompletimit të infrastrukturës ligjore në sektorin e energjisë, andaj do të kërkojmë propozim që pas procedurave të shqyrtimit, ky projektligj të miratohet.

Ju faleminderit!

KRYETARI I KUVENDIT: KOLË BERISHA

Ju faleminderit zoti ministër. Ftoj përfaqësuesin e LDK-së ta marrë fjalën.
Fjalën e ka zoti Ibush Jonuzi, je të jetë paraqitja me kohë ju lutem!

DEPUTETI: IBUSH JONUZI

Ju faleminderit zoti kryetar, ministra të nderuar, deputetë të çmuar, qëllimi i projektligjeve, po them i projektligjeve sepse këto janë pak prej ligjeve që edhe ligji që e patëm në pikën e kaluar, në rend të parë është ndryshimi i rregullimit të tanishëm, në

lidhje me kompetencën dhe me procedurat, për dhënien e lejes për ndërtimin e kapaciteteve të reja prodhuese, në fushën e energetikës. Ndryshimet kryesore përqendrohen në nenet 38 dhe 39 të Ligjit për rregulatorin e energjisë. Ndryshimet e tjera në të dy projektligjet kanë të bëjnë me harmonizimin e Ligjit për rregulatorin e energjisë me Ligjit për energjinë, që bëhet i nevojshëm si pasojë e ndryshimeve, si dhe disa përmirësimet, përkatësisht saktësimet në dispozita të tjera.

Grupi Parlamentar i LDK-së e ka shqyrtuar me kujdes dhe jep vlerësim pozitiv për to dhe për Projektligjin, për të cilin po diskutohet tani. Sipas rregullimit të tanishëm ligjor Zyra e Rregulatorit të Energjisë është kompetente për zbatimin e procedurës së autorizimit, si dhe të asaj të tenderimit në lidhje me dhënien e lejes së ndërtimit të kapaciteteve të reja prodhuese në fushën e energetikës, ju thashë për nenet 38 dhe 39. të Ligjit t për Rregulatorin e Energjisë.

Sipas projektligjeve propozohet që kompetenca për zbatimin e procedurës së tenderimit t'i kalojë Komisionit tenderues për projektet e energjisë. Komisioni në fjalë përbëhet nga kryeministri, përfaqësuesi special i Sekretarit të Përgjithshëm, zëvendës-përfaqësuesi special i Sekretarit të Përgjithshëm për shtyllën IV, ministra për energji dhe miniera, ekonomi dhe financa, mjedis dhe planifikim hapësinor, punë e mirëqenie sociale, si dhe kryesuesi i bordit të Komisionit të Pavarur për Miniera dhe Minerale. Arsyja për këtë kalim të kompetencave qëndron në mendimin se, dhënia e lejes për ndërtimin e kompetencave të reja prodhuese në fushën e energjisë është e një rëndësie jashtëzakonisht të madhe për zhvillimin e sektorit të energjisë dhe ekonomisë në përgjithësi në Kosovë. Fjala është për dhënien e lejes me kohëzgjatje për disa dhjetëra vjet, për sigurinë e furnizimit me energji për Kosovën dhe për gjenerimin e mundësisë për eksport të energjisë dhe me këtë gjenerimin edhe për përfitime ekonomike për Kosovën.

Për këto arsyen dhënia e lejes në fjalë në këtë sektor të rëndësishëm në aspektin strategjik, duhet të bëhet nga Qeveria me pjesëmarje të UNMIK-ut në nivelin më të lartë politik. Në parim mund të konstatohet se qëllimi i ndryshimeve të propozuara është legjitim dhe i arsyeshëm. Propozimet e bëra po ashtu janë në pajtim me standartet evropiane. Sidoqoftë gjatë shqyrtimit të projektligjeve duhet pasur kujdes, sepse disa ndryshime të propozuara duket të janë bërë më parë në kuadër të rregulloreve të UNMIK-ut nëpërmjet të cilave janë shpallur ligjet në fjalë, edhe pse ndryshimet nuk reflektohen në tekstin e ligjeve. Për këto të gjitha Komisioni Funksional do të kujdeset gjatë punës së vet në fazën e amendamentimit. Edhe një herë Grupi Parlamentar i LDK-së përkrah në parim projektligjin në fjalë.

Ju faleminderit!

KRYETARI I KUVENDIT: KOLË BERISHA

Ju faleminderit! Bajrush Xhemajli në emër të PDK-së.

DEPUTETI: BAJRUSH XHEMAJLI

Ju faleminderit zoti kryetar. Edhe një herë përshëndetje. Në fillim dua të theksoj se është e qartë për Grupin Parlamentar të Partisë Demokratike të Kosovës se qëllimi i fundit dhe i vetëm i Ministrisë, gjegjësisht Qeverisë

është t'i marrë për vete kompetencat që i ka rregullatori i energjisë sipas neneve 38 dhe 39. Kjo do të thotë që sipas këtij projektligji propozohet që kompetençat për zbatimin e procedurës së autorizimit t'i mbeten rregulatorit të energjisë, ndërsa kompetenca për zbatimin e procedurës së tenderimit t'i kalojë Qeverisë nëpërmjet komisionit tenderues për projektet e energjisë, që formohet sipas këtij projektligji, kurse ndryshime të tjera kryesisht kanë të bëjnë me harmonizimin e Ligjit për rregulatorin e energjisë dhe të Ligjit për energjinë që bëhet e nevojshme si pasojë e ndryshimeve të dy neneve të lartpërmendura si dhe disa përmirësimë të tjera periferike.

Grupi Parlamentar i Partisë Demokratike të Kosovës edhe pse nuk e ka votuar strategjinë për energjinë, do të përkrahen në parim këto ndryshime, në mënyrë të mos jemi pengesë në përpjekjet e Qeverisë për stabilizimin e energjisë dhe fundja, nëse vërtet mendojnë se mund t'i realizojnë, ne mund vetëm t'u duartrokasim me krejt këto probleme që ka energjia edhe pse ne e kemi dhënë fjalën tonë për strategjinë e tjera që nuk e kemi votuar

Grupi Parlamentar i PDK-së ka vërejtje substanciale në Projektligjin, në rend të parë në përbërjen e Komisionit tenderues për projektet e energjisë. Ta zëmë, është e çuditshme përsë duhet të jetë në atë komision ministri për Punë dhe Mirëqenie Sociale, mendojmë se nuk e ka vendin, ndërsa nuk është përfaqësuesi ta zëmë i organit të Prokurimit Publik që me një far forme e thotë edhe Ligji në përbërjen e vet në disa nene të tjera. Këtë e shohim me rezerva të mëdha për shkak se ky kombinim që është këtu, ta zëmë Komisioni që është vlerësuar: shtrohet pyetja a ka nevojë të përzihet në këto çështje PSP-ja, pastaj kryeministri etj. dhe nëse në këtë komision mbetet të përfaqësohet Qeveria në nivelet më të larta, atëherë shtrohet pyetja përvendimet e këtij komisioni në fund ta thotë fjalën edhe Kuvendi. Meqë të gjithë jemi implikuar në të vërtetë janë involvuar nivelet më të larta të Qeverisë, atëherë konsiderojmë që edhe Kuvendi ka vend që të miratohet këtu. Çështje tjetër për të cilën ka rezerva Grupi Parlamentar i PDK-së është procedura e votimit në Komisionin tenderues për projekte. Shtrohet edhe çështja se ky komision tenderues sa do të ngarkojë buxhetin e konsoliduar të Kosovës pasi do të kushtojë shumë angazhimi i numrit të madh ekspertësh nga fusha e financës dhe të ekspertëve ligjorë. Duhet shikuar se vërtet a janë këto ndryshime në përputhje me direktivat e BE-së dhe me Traktatin për krijimin e Komunitetit të Energjisë. Këto që i thashë, edhe disa çështje të tjera do të ishin materie për shqyrtim të dytë në Komisionin Funksional të Kuvendit, që ne sigurisht do ta japim kontributin tonë. Ju faleminderit!

KRYETARI I KUVENDIT, KOLË BERISHA - Ju faleminderit!

Fjalën e ka deputeti Mazllom Kumnova në emër të AAK-së

DEPUTETI MAZLLOM KUMNOVA – Z. kryetar, ministra, është këtu Grupi ynë parlamentar që i ka shqyrtuar amendamentet e propozuara për ndryshimin e Ligjit për Rregulatorin e Energjisë nga Ministria e Energjisë dhe Minierave, përkatësisht Qeveria e Kosovës dhe ka gjetur se ekziston arsyet e fuqishme në funksion të përmirësimit, por edhe të avancimit të legjislacionit vendor për krijimin e një mjesidit të favorshëm dhe të sigurt investiv. Në këtë rast në sektorin e energjisë që është parakusht për investime të tjera shumë të nevojshme për rimëkëmbjen e ekonomisë sonë dhe për mirëqenien e qytetarëve të Kosovës.

Hapja e rrugës për investime kapitale në sektorin e energjisë patjetër duhet të mbështetet dhe të mbikëqyret nga institucionet vendore, përkatësisht Qeveria dhe Kuvendi. Amendamentet e propozuara janë në funksion të dhënies së autoritetit ligjor Qeverisë së Kosovës që të jetë pjesëmarrëse aktive në proceset kapitale të zhvillimit të ekonomisë së saj. Kjo ka të bëjë me funksionet transparente dhe jo diskriminuese sipas parimeve të tregut të lirë. Pra, duke u nisur nga këto argumente Grupi Parlamentar i AAK-së i mbështet këto ndryshime në këtë projektligj. Ju faleminderit!

KRYETARI I KUVENDIT, KOLË BERISHA - Ju faleminderit!
Deputeti Genc Gorani në emër të ORA-s

DEPUTETI GENC GORANI – Ju faleminderit z. kryetar, të nderuar zonja dhe zotërinj deputetë. Edhe një herë Grupi Parlamentar ORA-s ka shqyrtauar me kujdes listën e amendamenteve të propozuara nga ministri, Ministria e Energetikës dhe e Minierave. Ka shumë vërejtje dhe disa prej tyre po ashtu i përkrahim vërejtjet e dhëna nga parafolësi Bajrush Xhemiali nga komisioni përkatës.

Më lejonit t'i shtroj vërejtjet tona. Në këtë nen 1.2 në amendamentin e dytë prejudikohet se vetëm kontraktuesit privatë mund të përzgjidhen për ndërtimin e kapaciteteve energetike në bazë të resurseve natyrore të Kosovës. Investitorët e tjerë përjashtohen pa asnjë arsyetim. Kjo nuk mund dhe nuk është e qëndrueshme si ide që mund të kalojë edhe të implementohet në këtë ligj. Në amendamentin 9 nuk mund të jetë pjesë e ligjit një formulim aq i përgjithshëm i nënshtimit absolut pa miratim të Kuvendit, sepse thuhet se Zyra e Rregullatorit për Energji e kryen detyrën në bazë të këtij ligji, të ligjeve të tjera dhe të marrëveshjeve ndërkombëtare që janë të detyrueshme për Kosovën. Kush do qoftë mund të përdor në dëm të Kosovës këtë, ndërkaq neve nuk mund të na hyjë në punë as që mund ta paramendojmë. Në dy amendamentet 11 dhe 14 thuhet se: paga mujore e anëtarëve të Bordit që janë banorë të zakonshëm të Kosovës, nuk do të jetë më e vogël se 5 paga mujore mesatare të një nëpunësi të sektorit publik, por në asnjë rast me e madhe se paga mujore e një ministri.

Në nenin 19.2, ku shpenzimet operative nuk mund të përballohen nga të ardhurat e lartpërmendura, duke përfshirë edhe pagat e personelit të Zyrës së Rregullatorit të Energjisë, shpenzimet e tjera duhet të financohen nga buxheti i Kosovës. Formulimet janë më se arbitrale dhe pa justifikime të dhëna. Implikimet buxhetore nuk janë të llogaritura dhe kjo dëshmohet edhe një herë me shkallën e përgjegjësisë dhe të keq menaxhimit të Ministrisë në këtë rast të para programuara. Faktikisht jemi duke i futur në lidhjet tona, jemi duke programuar një keq menaxhim dhe jemi duke programuar një krizë financiare dhe pastaj është shumë lehtë të justifikoheni, sepse themi e kemi miratuar në Kuvend. Në asnjë rast ky Kuvend nuk do të mund ta bëjë asnjë kritikë ndaj Ministrisë në këtë aspekt.

Në amendamentin 20 thuhet se procedura e tenderimit për ndërtimin e stabilimenteve të reja të përcaktuara në nenin 38 të këtij ligji zbatohet nga Komisioni i tenderimit, por vetëm nëse ky komision me arsyë konstaton se procedura e autorizimit nuk ka rezultuar me ndërtimin e kapaciteteve të mjaftueshme, për të siguruar furnizimin e qëndrueshëm ose mbrojtjen e mjedisit. Me këtë nen prejudikohet dështimi i procedurave të drejtuara nga kjo zyre dhe kompetencat e saj automatikisht barten në

Komisionin tenderues. Mos përkufizimi i shprehjes” kapacitetet “ e mjaftueshme mundëson interpretim arbitrar dhe manipulim në momentet kur t’i përgjigjet Komisionit për tenderim.

Në nenin 39.2 flitet për Komisionin. Ma merr mendja se së shpejti do të jetë famoz edhe një k në atë flamurin me plotë k, në të cilin Komision për tenderim për zgjedhjen, sepse po supozoj kjo do të votohet. Ministri i Energjisë dhe i Minierave PSSP-së, zëvendësi i PSSP-së për ekonomi dhe rindërtim Kryeministri, Ministri i Ekonomisë dhe Financave, Ministri i Mjedisit dhe Planifikimit Hapësinor, ai i Punës dhe i Mirëqenies Sociale, pastaj kryesuesi i Bordit të Zyrës të Rregullatorit të Energjisë, kryesuesi i Bordit të Komisionit të Pavarur për Miniera dhe Minerale. Ministri i Energjisë dhe i Minierave është kryesuesi i këtij komisioni tenderues. Ky, sa më përket mua , është bartës i kreativitetit. Po e kuptojmë se UNMIK-u nuk është gati ta lëshoje Kosovën ngase tash e tutje do të fillojmë të bëhem me dritë. Mbështetja tenderë nuk bën t’u lihen amatorëve, por duhet të jetë njëfarë super politbyro këtu. Do të thosha se ky nen i afrohet perfektionit, por e shoh një gabim. Po e shoh se këtu qenka ministri i LDK-së. A e do leku ashtu? Apo ndoshta kjo Ministri po i kalon partisë tjetër në koalicion apo ka edhe ndonjë diçka tjetër, por kreativiteti nuk mungon.

Kompetencat që po i merren Zyrës së Rregullatorit të Energjisë janë kompetenca tona, sepse kjo zyre është në raport të drejtpërdrejtë me Kuvendin. Nëse këto kompetenca kalojnë diku tjetër faktikisht i kalon prej Kuvendit në atë komision apo si e quajnë sidoqoftë. Në të gjitha instancat evropiane kur ka të bëjë me energjinë, me strategji etj. çështje thelbësore është që të ndahet ndikimi, influenca politike në ndërtimin e kapaciteteve të energjisë dhe me këtë e dimë fort mirë se ne nuk mund të jemi, të konsiderohemi si një pjesë e veçantë e izoluar nga Evropa.Pikërisht ne e kërkojmë të kundërtën, të jemi pjesë, të integrohemë në këto rrjedha evropiane, mirëpo e formojmë një komision, superkomision politbyro absolut politike dhe theksoj, po i ritheksoj nuk i pengon aspak UNMIK-ut të delegojë përfaqësuesit e vet në këtë Komision. Komisioni për tenderim thuhet: duhet të bëjnë përpjekje të arsyeshme për të marrë vendime me konsensus – është amendament. Ky nen 39.3 është thellimi pak i aftësisë, terreni i atyre që preferojnë të gjuajnë në ujërat e turbullta. Duhet pasur ide morbide për ta hartuar një nen të tillë ku thuhet: qiten shprehje të përgjithshme dhe thuhet: e arsyeshme përpjekje, konsensus etj. etj. Ku është natyra dispozitive e këtij neni? Në 39.9 në vazhdim e keni në a), b) dhe c) është tepër gjatë për ta lexuar krejtësisht dhe e keni para jush. Kjo është një mungesë totale e transparencës. Uzurpimi i interesave të sektorëve të ndryshëm ekonomik, me këtë faktikisht thuhet se unë ia jap lejen për një aktivitet kujt do qoftë ndonjë firme private, se këtu është fjala vetëm për investitorë privat e nëse atij i duhen edhe x leje të tjera për ta zbatuar këtë lejen, atëherë automatikisht tjerët detyrohen t’ia japid atë leje qoftë në aspekt të mbrojtjes së ambientit, qoftë në eksploratë të ndryshme, rrugë miniera etj. etj. Faktikisht një komision udhëzon ligje, thuhet në një – i përgatit] direktivat automatike që të, sigurisht duhet të aktivizohen në momentin e duhur.

Në amendamentin 21, nenet 40 deri në 44 të hiqen . Ndërkaq, për bazë ato nene i kishin procedurat e tenderimit që janë parashikuar dhe që janë plotësisht në përputhje me nenet 7.3 dhe 7.4 të Direktivës së Bashkësisë Evropiane 2003/54. Nuk është i qartë shpjegimi i fshirjes meqenëse nenet e sipërpërmendura fokusoheshin në publikimet e kriterieve të tenderimit dhe të transparencës. Pse të hiqen këto nene? Më lejoni përfund,

sa u përket vërejtjeve t'ua tërheq vërejtjen posaçërisht në atë se kush i financon implikimet buxhetore në lidhje me këto amendamente. Mbi 7 milion € i financon Banka Botërore dhe financon Agjencia Evropiane për Rindërtim. A ka mundësi t'i tregohet këtij kuvendi në bazë të se cilës kontratë, në bazë të cilave marrëveshje financohen mbi 7 milion € për këtë zbatim d.m.th. të këtij projektligji. Dua ta shoh atë marrëveshje, jo në kuptim të ndonjë letre të strategjisë apo të miratimit të përkrahjes teknike, studimeve etj. etj. E kam lexuar diku shtatë tetëqind (7-800) unë nuk kam parë asgjë. Më duhet ta di cilat janë temat e kontratës, me çka dikush financon 7 milion e gjysmë. Sa di për 15 vjet që kam jetuar jashtë kurrë asnjë euro nuk jepet pa marrëveshje. Grupi Parlamentar i Partisë Reformiste ORA nuk e përkrah në parim këtë projektligji. Ju faleminderit!

KRYETARI I KUVENDIT, KOLË BERISHA Ju faleminderit! Fjalën e ka deputeti Jakup Krasniqi

DEPUTETI JAKUP KRASNIQI – Z. kryetar. Unë nuk dua të flas për ligjin, por dua t'ju përkujtoj juve dhe Parlamentin se në një seancë parlamentare kemi marrë vendim që projektligjet që vijnë në Parlament pa kosto financiare të mos merren në shqyrtim dhe miratim. Diskutuesi i fundit tha se ligji nuk e ka koston financiare, vendimi i Parlamentit – në seancën parlamentare ka qenë që ligjet, projektligjet që vijnë në Parlament pa kosto financiare të mos merren në shqyrtim. Mendoj që edhe ky ligj nëse nuk e ka koston financiare, nuk duhet të merret as në shqyrtim as në miratim.

KRYETARI I KUVENDIT, KOLË BERISHA - Ju faleminderit!

Meqenëse nuk ka kandidatë të tjerë të paraqitur për diskutim, lus regjinë dhe deputetët të përgatiten për miratim në parim.

Votojmë tash:

Aktualisht ne sallë janë 81 deputetë

- Për.....	46 vota
- Kundër..	24 vota

Kalon Projektligji në miratim të parë. Ju faleminderit!

Vazhdojmë me pikën e radhës të rendit të ditës, pika tetë (8)

Shqyrtimi i parë i Projektligjit për mbrojtjen e bimëve

Projektligji u është shpërndarë deputetëve më 2. gusht 2006 dhe janë përmbushur kushtet për shqyrtim dhe miratim në parim. Ftoj sponsorin e Ligjit ta marrë fjalën.

MINISTRI TOMË HAJDARI, - Ju faleminderit z. kryetar. Të nderuar deputetë, kryeministra. Ky ligji është i një rëndësie të veçantë, sepse rregullon çështje multidisiplinare dhe komplekse dhe prek aspekte të ndryshme si në ekonomi ashtu edhe në jetën e përditshme. Andaj, duke u nisur nga shumë arsyë dhe duke pasur parasysh që prodhimitaria bimore është një prej degëve të rëndësishme të ekonomisë së Kosovës, kemi sjellë para jush ligjin që faktikisht nxirret me qellim të krijimit të kornizës ligjore për parimin e mbrojtjes së bimëve, të produkteve bimore për një siguri

më të madhe të mbrojtjes së bimëve në Kosovë dhe me shtesë në të gjitha fazat në prodhim, përpunim, deponim, shpërndarje të bimëve dhe tjera. Projektligji është i përbërë prej 13 kapitujve, prej dispozitave të përgjithshme deri tek ato të fundit, mendoj se nuk janë paraparë dhe nuk duhet t'jua marrë kohën. Projektligji është i hartuar nga ekspertët e Ministrisë sonë dhe nga ndërkombëtarët, ndërsa sa i përket grupit të punës që ka marrë pjesë në hartim, përpos ministrisë sonë kanë marrë pjesë edhe Ministria e Mjedisit dhe e Planifikimit Hapësinor, Instituti për Mbrojtjen e Natyrës, Ministria e Ekonomisë dhe e Financave, Ministria e Tregtisë dhe e Industrisë, Fakulteti i Bujqësisë, Zyra Ligjore e UNMIK-ut, USAID-i dhe të tjera.

Sa i përket deklaratës financiare për shpenzimet e hartimit të këtij ligji, do të thotë deri te krijimi i këtij projekti nuk kemi pasur, sepse të gjithë anëtarët e grupeve punuese të komisioneve kanë qenë të punësuar nëpër institucionet e Kosovës, ndërsa shpenzimet e zbatimit të ligjit gjithashtu nuk kanë implikime buxhetore, sepse trupat tashmë janë të formuar dhe të gjithë të punësuarit paguhen nga Buxheti i konsoliduar i Kosovës. Pra a kërkoj nga ju që të miratohet në parim ky projektligji. Ju faleminderit!

KRYETARI I KUVENDIT, KOLË BERISHA – Ju faleminderit! Ftoj përfaqësuesin e Grupit Parlamentar të LDK-së ta marrë fjalën

Paraqituni me kohë, ju lutem

DEPUTETI JUSUF SUTAJ – I nderuari kryetar, të nderuar ministra, të nderuar deputetë – Projektligjin që e kemi përpara për mbrojtjen e bimëve është projektligj sistemor që në vargun e ligjeve të hartuara nga Ministria e Bujqësisë, është edhe ky një ndër ligjet e përgatitura mirë dhe që janë ligje të kuptueshme që mund të gjejnë zbatim momental në jetën e përditshme. Projektligji ka si qëllim mbrojtjen dhe krijimin e mekanizmave mbrojtës të bimëve, qoftë për prodhimin e bimëve apo për përdorimin e bimëve si industriale. Dëmtuesit e bimëve që u përmendën këtu, që mua më kanë rënë në sy, përmenden dëmtues të karakterit të organizmave ose të karakterit biologjik, por unë e shoh një të metë, ndoshta në të ardhmen në Komision mund ta përmirësojmë, por ndoshta nuk i takon fahut të këtij projektligji, sepse ka edhe dëmtues të tjerë. Ka edhe dëmtues kimikë dhe dëmtues mekanikë. Do të thotë dëmtuesit kimikë mund të ndodhen sidomos në ujëra dhe në tokë, kurse dëmtuesit mekanikë janë si rezultat i aktiviteteve meteorologjike. Në dëmtues kimikë përmendi se ujërat mund të ndoten me tretje detergjentesh, me ngritje të shkallës së fenolit ku prodhimitaria bimore dëmtohet ose modifikohet në rendimente shumë më të ulëta. Dëmtues mekanikë janë breshëri, vërvshimi apo ndonjë gjë tjetër e ngjashme. Këtu kryesisht në ligj interpretohen mënyra, mekanizmat, metodat, mjetet dhe objektet me të cilat bëhet ndalimi i dëmtueseve organikë. Ligji në disa nene zbatushmërinë e ka pak më të rëndë, sepse aty përdoren indeksat e listave edhe të bimëve edhe të dëmtuesve të bimëve, çka do të thotë se këto indekse e di se janë të sqaruara në një ligj të mëhershëm, mirëpo gjatë interpretimit të këtij ligji do të thotë këtu do të hasim në vështirësi, sepse duhet të kërkohen ato lista, që zakonisht janë të Unionit Evropian, janë lista me indekset e grupit A, B edhe me indekse 1, 1-2 dje 1, 3. Këtu e shoh një pengesë nëse në Komision bashkë me Ministrinë, mund ta gjejmë ndonjë zgjidhje që këtë ta zbusim do të ishte mirë, mirëpo megjithatë, këto elemente të pakta dobësie, Grupi Parlamentar i LDK-së e preferon që ky ligj të kalojë në shqyrtim të parë dhe është që Ligji të pranohet. Ju faleminderit!

KRYETARI I KUVENDIT, KOLË BERISHA – Ju faleminderit ! Fjalën e ka deputeti Berat Luzha, në emër të PDK-së

DEPUTETI BERAT LUZHA – Ju faleminderit z. kryetar – Ligji për mbrojtjen e bimëve është hartuar mirë, megjithëse mund të ishte më pak voluminoz dhe i formuluar më thjeshtë. Një listë e organizmave të dëmshëm prej tetë pikash dhe shumë nënpika e ka përbysur thuajse tërë ligjin për shkak se përmendet kjo listë gati në çdo nen të Ligjit. Një kompozitë e përdorur në ligj si bimë prodhuese ,në vend të prodhuesi i bimëve, ndoshta mund të jetë një kontribut i hartuesve të Ligjit për terminologjinë shqipe. Grupi Parlamentar i Partisë Demokratike e miraton në parim këtë, prandaj për këtë fazë dhe do ta japë kontributin e tij gjatë amendamentimit në komisionin përkatës. Ju faleminderit!

KRYETARI I KUVENDIT, KOLË BERISHA – Ju faleminderit z. Luzha. Fjalën e ka deputetja Myrvete Dreshaj-Baliu në emër të AAK-së.

DEPUTETJA MYRVETE DRESHAJ BALIU – Faleminderit z. kryetar, Grupi Parlamentar i ASK-së ka vlerësuar se Projektligji për mbrojtjen e bimëve paraqet rëndësi të veçantë dhe mbase më të lartë komplekse sesa vlerësohet sot në shoqërinë tonë. Projektligji mbështetet në specifika të veçanta për mbrojtjen e bimëve në Kosovë dhe është në harmoni me legjislacionin e BE-së. Ky projektligj ka një strukturë të organizuar mirë. Mund të lavdërohet për përcaktimin e qartë të rëndësisë së bartësit profesional që del në të gjitha nenet dhe dispozitat e tjera, por Ligji ka vend edhe për ndonjë rishikim, ndonëse ka një fjalor të pasur përkufizimesh, ka vend për saktësimë. Për shembull ,njësia për pjesët e gjalla bimore ,ku thuhet se frutat ruhen në gjendje të ngrirë, më përkufizuese mendojmë se do të ishte po të saktësohej e të plotësohej edhe me gjendjen e tharë të frutave. Edhe më pas thuhet zharkoh të patateve, por edhe zharkoh të qepëve në vend të qepujkave etj. Një vërejtje e veçantë mund t'i bëhet edhe hapësirës së madhe që u është lënë në projektligj, akteve nënligjore që më vonë do t'i përcaktojë Ministria. Të shihen radhazi nenet 9, 10, 11, 12, 15, 17, 19, 20, e nene të tjera. Me këtë të krijuhet përshtypja se ky projektligj nuk ka arritur ta definojë për momentin, që do të thotë shumë çështje deri në fund, prandaj ato janë lënë të zgjidhen me akte të shumta nënligjore. Grupi Parlamentar i AAK-së vlerëson se ky projektligj mund të procedohet më tutje. Ju faleminderit!

KRYETARI I KUVENDIT, KOLË BERISHA – Ju faleminderit ! Fjalën e ka deputeti Gazmend Muhaxheri në emër të ORA-s

DEPUTETI,GAZMEND MUHAXHERI – Projektligji në fjalë është përcjellë me rekomandimin e Zyrës së Procesit të Integrimeve Evropiane edhe në raportin që i është bashkangjitur si opsjon i veçantë, rezulton se projektligji është në përputhje me projektligjet ose ligje të njëjtë në Bashkimin Evropian. Grupi Parlamentar i Partisë reformiste ORA e përkrah në parim këtë projektligj. Ju faleminderit!

KRYETARI I KUVENDIT, KOLË BERISHA – Ju faleminderit ! Meqenëse nuk ka të paraqitur të tjerë për diskutim lus regjinë dhe deputetët të përgatiten për votim.

Aktualisht në sallë janë 66 deputetë

Votojmë tash:

Për..... 63 vota

Kundër... 2 vota

Kalon projektligji. 60 vota janë elektronike e tri janë me dorë- votim i thjeshtë .

Kalojmë në pikën e nëntë të rendit të ditës.

Kërkua pushim apo – a ka propozim për sa kohë, apo do ta shfrytëzojmë drekën tash – atëherë shkojmë një orë në pushim ,pra prej tash – 12,20 deri ne ora 13,20 minuta.

KRYETARI I KUVENDIT KOLË BERISHA – Në sallë i kemi 63 deputetë, janë plotësuar kushtet për punë dhe mund të vazhdojmë.

Sponsori i projektligjit për varietetet nuk është këtu momentalisht.Kalojmë në pikën 10 të radhës dhe më vonë i kthehem kësaj pike.

10. Shqyrtimi i parë i Projektligjit për ndryshimin dhe plotësimin e Ligjit për kadastrën 2003/05

Projektligji u është shpërndarë deputetëve më 3 gusht të vitit 2006 dhe janë përmbushur të gjitha kushtet për shqyrtimin dhe miratimin e tij në parim.

Ftoj sponsorin ta marrë fjalën.

MINISTRJA MELIHATE TËRMKOLLI – Z. kryetar, të nderuar deputetë.

Ligi për kadastrën është miratuar në Kuvendin e Kosovës në vitin 2003 dhe pas miratimit të këtij ligji gjatë zbatimit të tij në praktikë janë vërejtur zbrazëti ,për çka është parë e arsyeshme që ky ligj të ndryshohet dhe të plotësohet me qëllim të evitimit të tyre dhe të përfshirjes, po ashtu, edhe të çështjeve të tjera të cilat nuk ishin paraparë në dispozitat e ligjit për kadastra të miratuar në vitin 2003.

Projektligji përbledh rregulla me të cilat përcaktohet përgjegjshmëri, transparencë dhe shërbime cilësore në mënyrë e të sigurohen të drejtat nga lëmi i paluajtshmërive për qytetarët, subjektet tjera dhe institucionet e ndryshme qeveritare në pajtim me standarde më të mira ndërkombëtare.

Ky projektligj është miratuar nga Qeveria më 19.7. 2006 dhe sipas procedurës përcaktuar i parashtrohet Kuvendit të Kosovës për miratim.

Projektligji përcakton procedurat për caktimin e kufijve kadastralëm rregullimin e kufijve kadastralë, organet kompetente dhe subjektet e tjera që paraqiten ose janë të interesuara

për caktimin e kufijve kadastralë, si dhe për përfshirjen edhe të ndërtesave në rindërtimin e informacioneve kadastrale.

Projektligji ,pra, përfshin përkufizimet lidhur me përcaktimin dhe me rregullimin e kufijve katastralë, parimet themelore dhe procedurat e përcaktimit të këtyre kufijve si dhe mënyrën e rregullimit të tyre.

Më nenin 5 ndryshohet nen 29.1 i Ligjit për kadastër. Me këtë nen rregullohet mënyra e rindërtimit të informacioneve kadastrale. Ndryshimi konsiston në atë se me nenin 29.1 të Ligjit për kadastrën nuk janë përfshirë edhe ndërtesat, dhënia e garancive palëve, të interesuara se kufijtë kadastralë përcaktohen në bazë të kërkesës së pronarëve të interesuar dhe duke nënshkruar procesverbalin për pranimin e gjendjes së re në terren.

Mund të them se për zbatimin e këtij ligji nuk ka shpenzime shtesë dhe nuk nevojiten mjete financiare.

Prandaj, të nderuar deputetë, ju propozoj që ta miratoni këtë projektligj në mënyrë që çështjet e parashtruara të vihen në suaza të kornizës ligjore adekuate. Faleminderit.

KRYETARI I KUVENDIT KOLË BERISHA – Ju faleminderit. Ramadan Kelmendi, në emër të Grupit Parlamentar të LDK-ës.

DEPUTETI RAMADAN KELMENDI – Ju faleminderit kryetar. I nderuari kryetar, të nderuar ministra, deputetë të pranishëm.

Grupi Parlamentar i Lidhjes Demokratike të Kosovës ka marrë në shqyrtim Propozimligjin për ndryshimin dhe plotësimin e Ligjit për kadastrin 2003/05 dhe duke u mbështetur në këtë pas analizave ,ndër të tjera vlerëson si vijon. Duke u bazuar në këtë më lejoni me qëllim të mirë të theksoj se me rastin e leximit të parë të Propozim ligjit për kadastrën, në vitin 2003 kam paraqitur vërejtje të shumta të arsyeshme, por në atë kohë ato nuk u morën parasysh ,por shkaktuan këtë plotësim për ndryshim të tij. Andaj këtë propozimligj për ndryshimin dhe plotësimin e Ligjit për kadastrin LDK-ja e sheh shumë të arsyeshëm dhe të bazuar, sepse para së gjithash në mënyrë të drejtë duhet të përcaktohen kufijtë e pronave dhe regjistrimi i pronave të paluajtshme ,duke përfshirë pronën në ndërtim dhe në regjistrin në kadastral dhe 2, këtë punë e vështirësojnë sidomos mungesa e Ligjit për pronat, grabitja e regjistrave kadastrale nga ana e Serbisë. Më gjithkëtë Lidhja Demokratike e sheh të domosdoshme eliminimin e zbrazëtirave të cekura në ligjin ekzistues ,duke përcaktuar procedurat dhe rregullimin e kufijve ndërmjet një apo më shumë njësive kadastrave. E tërë kjo është në pajtueshmëri të plotë -vlerëson Grupi Parlamentar i LDK-ës me mundësitë e plotësimit dhe të ndryshimit të Ligjit në procedurat kuvendore, siç veprohet tanë.

Do të ishte shumë më e drejtë sikur propozimet e ndryshimet dhe plotësimet deputetëve t'u ishin paraqitur në formë të amendamenteve krahasuese me qëllim që të jetë sa më e qartë me çka ndryshohet dhe me çka plotësohet baza e arsyeshmërisë procedurale dhe të vendimmarrjes në rastin e regjistrimeve kadastrale. Në veçanti është shumë parimore dhe ligjore që përcaktimi i kufijve të ngastrave dhe të pronave të paluajtshme të bëhet mbi

bazën edhe të ajrofotografimeve të fundit të bëra në Kosovë sepse ato janë shumë të vlefshme dhe mbështeten mbi pronën e vërtetë të pronarëve që kanë bërë shënjie, i gjegjësisht ngjyrosjen e pikave dalluese të pronave të paluajtshme në një periudhë të caktuar.

Po ashtu, LDK-ja e mendon se kërkesa për regjistrimin e pronës, pronari duhet patjetër të dijë cilat prova apo dëshmi për vërtitësinë e pronës duhet t'ia bashkangjes kërkesës. Në veçanti, në raste të tillë, problemet e mëdha do të paraqesin në rastet e blerjeve të pasurive me mirëbesim, dëshmitarë por pa vërtitësin me kontratën te gjykata ku regjimi i Serbisë me qëllime të caktuara i pengoi shqiptarët të legjitimojë pronat e paluajtshme të këtyre një kohë shumë të gjatë.

Këtyre rasteve ky propozim ligj ka qenë dashur t'i qasej apo t'i japë një zgjidhje nëse për asgjë për të pakësuar konfliktet dhe keqpërdorimet e mundshme.

Me gjithë këto vërejtje Grupi Parlamentar i Lidhjes Demokratike sugeron që të miratohet me procedurë të mëtutjeshme me qëllim të begatimit me amendamente, që do ta begatonin këtë propozim ligj mbi ndryshimet dhe plotësimin e tij. Ju faleminderit!

KRYETARI I KUVENDIT KOLË BERISHA – Faleminderit. Fjalën e ka deputeti Hajredin Hyseni në emër të PDK-ës.

DEPUTETI HAJREDIN HYSENI – Z. kryetar, ministra të pranishëm deputetë tënderuar.

Shpesh ligjet e miratuara në Parlament në momentet e zbatueshmërisë së tyre krijojnë konflikte me ligje të tjera të miratuara po në këtë Parlament. Shpesh ato lënë paqartësi, mos preciziteti i tyre, por nga vakumi i procedurës së zbatimit të ligjit, apo kemi raste moszbatimi të ligjit për shkak të implikimeve buxhetore që ka. Këto janë pjesë të punës në Parlamentin tonë dhe jo seriozitetin e tij.

Duke pasur parasysh këto, duhet përvendetur Projektligjin për ndryshimin dhe plotësimin për kadastër sikur në këtë projektligj me 7 nene sa ka krejt ky projektligj vërtet të mos kishte pakënaqësi kaq shumë. Duhet shikuar vetëm rekomandimet e Agjencisë për Integrimë Evropiane lidhur me këto nene.

Mirëpo duke pasur parasysh nevojën e zbatueshmërisë së ligjeve dhe funksionalitetin e tyre Grupi Parlamentar i LDK-ës e përkrah në parim Projektligjin. Ju faleminderit!

KRYETARI I KUVENDIT KOLË BERISHA – Ju faleminderit. Fjalën e ka deputeti Myrvete Dreshaj Aliu, në emër të AAK-ës.

DEPUTETI MYRVETE DRESHAJ – Faleminderit z. kryetar. Pas miratimit të Ligjit për kadastër nr. 2003/05 është e paarsyeshme që ai të ndryshohet dhe plotësohet me qëllim të eliminimit të zbrazëtive ligjore dhe përfshirëse të disa çështjeve që nuk janë paraparë me dispozitat e ligjit të miratuar.

Punët që kanë të bëjnë me kadastroren janë shumë të ndjeshme dhe paraqesin interes të veçantë për qytetarët në të gjitha format e organizimit të tyre,. prandaj rregullat e përbledhura në këtë projektligji për procedurën e kryerjes së punëve duhet të kenë qëllim kryesor përgjegjshmërinë , transparencën dhe shërbimet cilësore për t'i siguruar të drejtat nga fusha i tokës për qytetarin, subjektet tjera dhe institucionet e ndryshme qeveritare në pajtim me standartet tjera evropiane.

Ne gjatë leximit të këtij projektligji kemi vërejtur se ai përcakton procedurat për caktimin e kufijve, rregullimin e kufijve, pastaj organet kompetente dhe subjekte të tjera që paraqiten ose janë të interesuara për caktimin e kufijve si dhe përfshirjen edhe të ndërtesave në rindërtimin e informacioneve kadastrale.

Vërejtjet tona konkrete janë këto:

Neni 1 që ka të bëjë me përkufizimet mendojmë se është dashur të formohet më ndryshe, për shembull nuk ka nevojë të ekzistojë paragrafi 3 i këtij nenit.

Në nenit 2 është thanë diçka tjetër, e cila nuk përputhet me titullin parimet themelore për përcaktimet e kufijve por i takon pjesës procedurale.

Pastaj nenit 3.9, thuhet, duhet të shfrytëzohen të dhënat më të vona që mendoj se nuk i përgjigjet qëllimit i cili duhet të jetë të dhënat e fundit.

Mendojmë se edhe nenit 4.4. ku thuhet se ZKK-ja do ta refuzojë kërkesën, nëse do të thotë është te dy (ii) pronarët nuk janë pajtuar për rregullimin, ndërse ne mendojmë se kufiri duhet përcaktuar pa marrë parasysh vullnetin e palëve individualisht kur duhet të dominojë ana ligjore.

Pastaj nenit 6 ku thuhet, AAK nxjerr korniza për punën praktike, mendojmë se duhet definohet emri i aktit juridik ose të thuhet me një akt nënligjor. AAK-ja miraton këtë plotësim ndryshim të Ligjit për kadastër . Faleminderit!

KRYETARI I KUVENDIT KOLË BERISHA – Ju faleminderit. Deputeti Gazmend Muhaxheri në emër të OR-ës.

DEPUTETI GAZMEND MUHAXHERI – Faleminderit z. kryetar. Projektligji për ndryshimin dhe plotësimin e Ligjit për kadastër në formën që ka ardhur do me thënë i është përshtatur dhe është në përputhje me legjislacionin e BE-së. Mirëpo ligji i cili është miratuar në vitin 2003/25 do me thanë Ligji bazë për kadastrën nuk është në përputhje me legjislacionin e BE-së. Do me thanë në shqyrtim parlament po e bimë një pjesë të këtij Projektligji dhe po e ndryshojmë ligjin të cilin nuk e kemi të sinkronizuar dhe të harmonizuar me legjislacionin e Bashkësisë Evropiane, do me thënë në të ardhmen do të duhej prapë të merremi me këtë ligj edhe të bëjmë ndryshimet e duhura e ta bëjmë harmonizimin me legjislacionin e BE-së. Ndoshta ka qenë më e udhës që bashkë me ndryshimet që po bëhen në këto 7 nene t'i ishin shtruar verifikimit komplet dhe projektligji ose ligji që është në shqyrtim edhe ta kishim harmonizuar në këtë lexim do

me thanë komplet ligji, kështu që i mbetet në të ardhmen Kuvendit që të marrë në shqyrtim këtë ligj edhe një herë apo edhe dy herë për ta shqyrtuar.

Ne në parim e përkrahim këtë ndryshim që është i nevojshëm për funksionimin e kadastrit dhe ia japim besimin si Grup Parlamentar. Ju faleminderit.

KRYETARI I KUVENDIT KOLË BERISHA – Faleminderit. deputeti Xhezair Murat. Në emër të Grupit “6+”

DEPUTETI DŽEZAIR MURATI – Ja vas pozdravljam predsedničë, ministri i kolege. Polazeći od činjenice da ovaj Nacrt zakona o izmenama i dopunama se bavi pitanjima koja su veoma aktuelna i složena pa je došlo po ohiv izmena i dopuna ili je praksa pokazala drugo, sigurno baviti ovom problematikom i u narednom periodu jer će praksa pokazati manjkavosti i onoga što ćemo danas usvojiti verovatno.

Naime, ja ću se kao i kolega iz PDK-a malo zadržati na preporuke koje Kancelarija za Evropske integracije nama ovde u formi posebnog mišljenja dostavila, zaista slažem sa time, mislim da imamo dosta najasnoća oko toga koji se članovi zakona dopunjaju nisu dovoljno sinhronizovano , precizno i jasno ovde predstavljeni i mislim da i kolege koji su govorili verovatno sad samo obavljamo jedan posao čisto tehnički, a mnogo manje sadržajno. Ja mislim da olako ponovo prelazimo preko određenih propusta koji imaju i odredbe Nacerta zakona o izmenama i dopunama. Mi takođe zbog važnosti uređivanja problematike i poteškoća koje smo nasledili , mi se pridružujemo šefovima ostalih parlamentarnih grupa i prihvatomo u načelu ove izmene i dopune, ali ponovo upozoravamo sigurno da olako prelazimo preko propusta i preko ovako dosta nejasnih formulacija, nejasnih izmena i sigurno je što predhodni diskutant rekao da će vrlo brzo doći neka nova forma izmene i dopuna ovog zakona, I ja se pridružujem u ime naše grupe stavu da mi u osnovi podržavamo ovo, ali oni koji budu radili ove izmene i dopune moraju zaista da malo detaljnije i stručnije pozabave ovim o čemu smo danas ovde govorili. Hvala!

KRYETARI I KUVENDIT KOLË BERISHA – Me qenë se nuk ka kandidat për diskutim, lus regjinë dhe deputetët të përgatiten për votim.

Votojmë tash:

Për..... 68 vota elektronike dhe 2 me dorë do me thënë 70 vota
Kundër..... 2.

Miratohet në parim Projektligji për ndryshimin dhe plotësimin e Ligjit për kadastër 2003/25.

Kalojmë në pikën e radhës.

Shqyrtimi i parë i Projektligjit për mbrojtjen e varieteteve të bimëve

Projektligj u është shpërndarë deputetëve më 11 gusht 2006 dhe janë përmbushur të gjitha kushtet pér shqyrtim dhe miratim në parim. Ftoj sponsorin ta marrë fjalën. Urdhëroni z. Tomë.

ZËVENDËSMINISTRË TOMË HAJDARI – Faleminderit z. kryetar. Kërkoj falje pér vonesën, por mendoj që kam pasur arsy

Shkurtimisht po e bëj prezantimi e Projektligjit pér mbrojtjen e variteteve të bimëve, duke filluar me:

nevojën pér nxjerrjen e këtij projektligji

Duke u nisur nga mbrojtja e varietetit të bimëve dhe duke pasur parasysh seleksionimin e bimëve që pér momentin në vendin tonë është në nivel jo të kënaqshëm dhe nga fillimi i krijimit të institucioneve është punuar në drejtim të krijimit të një kornize legislative të quartë dhe adekuate, pér mbrojtjen e variteteve të bimëve si dhe mbrojtjen e të drejtave të seleksionuesve të bimëve.

Prandaj është e nevojshme që të krijohet një infrastrukturë e përshtatshme ligjore pér mbrojtjen e variteteve të bimëve në nivel sa me të avancuar si në aspektin profesional edhe atë praktik- sa me të përafërt dhe në përputhshmëri me legjislacionin e BE-se: dhe me standardet e njohura ndërkombëtare, si dhe krijimin e institucioneve që do të sigurojnë mbrojtjen e variteteve të bimëve dhe dhënien e mbrojtjen e seleksionuesve të bimëve.

Pér këtë arsy, mendojmë se miratimi i këtij projektligji pér mbrojtjen e variteteve të bimëve është plotësisht i arsyeshëm që do të jetë organizativ dhe funksional në drejtim të mbrojtjes së variteteve bimore dhe mbrojtjen e së drejtës së seleksionuesit të bimëve.

Qëllimet kryesore të nxjerrjes së këtij ligji

Qëllimi i këtij ligji është krijimi i kornizës ligjore pér parimet e përgjithshme që kanë të bëjnë me procedurën pér mbrojtjen e variteteve të bimëve dhe të drejtat e seleksionuesve të bimëve.

Ky ligj siguron kushtet elementare dhe qenësore pér mbrojtjen e varietetet të gjitha gjinive dhe llojeve të bimëve , duke përfshirë edhe kryqëzimet ndërmjet gjinive dhe llojeve të bimëve të ndryshme.

Çështjet kryesore që i rregullon ky ligj

Projekt ligji pér mbrojtjen e variteteve të bimëve ka një strukturë komplete, gjithëpërfshirëse dhe përbajtjesore, të shtjelluar në XI kapituj dhe është hartuar sipas teknikës juridike bashkëkohore, në harmoni me standardet dhe direktivat e BE-se.

Kapitulli I përmban dispozitat e përgjithshme pér procedurën e rregullimit, qëllimit, përkufizimet e nocioneve që përdoren pér kuptimin e këtij ligji.

Kapitulli II përcakton parimet e përgjithshme pér kushtet pér mbrojtjen e variteteve të bimëve, seleksionuesve të bimëve që varieteti duhet të jetë i ri, i dallueshëm, uniform, i qëndrueshëm dhe i identifikuar me emrin sipas këtij ligji.

Kapitulli III përmban dispozitat që e përcaktojnë personin e autorizuar për mbrojtjen e varieteteve dhe të drejtat e seleksionuesve të bimëve.

Kapitulli IV përcakton të drejtën e seleksionuesve të bimëve që përfshin të drejtën për shfrytëzim, përdorim të varietetit të mbrojtur për prodhim, shumim si dhe eksportin dhe importin e tyre.

Kapitulli V përmban dispozitat që e përcaktojnë mbrojtjen e varieteteve të bimëve, organet kompetente, fletëregjistrimet, procedurat e pagesës, skadimin e të drejtës se seleksionuesve të bimëve dhe dëmshpérblimin.

Kapitulli VI përcakton dispozitat për bartjen e të drejtave të seleksionuesve të bimëve pjesërisht apo në tërësi të personit tjetër si dhe caktimin për përdorimin e të drejtave të seleksionuesve të bimëve.

Kapitulli VII përcakton obligimet e shfrytëzuesit të se drejtës se seleksionuesve të bimëve dhe të personave të tretë që të paguajnë tarifën vjetore të përcaktuar sipas zyrës për të drejtën e seleksionuesve për të mbetur në fuqi.

Kapitulli VIII përmban dispozitat për mbrojtjen ligjore të personave në rastet kur atyre u janë shkelur të drejtat ligjore, që do të kenë të drejtën për të kërkuar kompensim për dëmin e pësuar, përkatësisht ndërprerjen e mëtutjeshme të atyre shkeljeve.

Kapitulli IX përcakton dispozitat për mbikëqyrjen inspektuese, që kanë të bëjnë me zbatimin e këtij projektligji ,si dhe akteve nënligjore të nxjerra nga ky projektligji, për inspektorët e autorizuar nga Ministria e Bujqësisë Pylltarisë dhe Zhvillimit Rural, për mbrojtjen e varieteteve të bimëve si dhe të drejtën e seleksionuesve të bimëve.

Kapitulli X përmban dispozitat ndëshkimore.

Kapitulli XI përcakton dispozitat përfundimtare dhe kalimtare.

Ky projektligj është hartuar nga ekspertë vendorë të Ministrisë së Bujqësisë, Pylltarisë dhe Zhvillimit Rural dhe është mbështetur nga një ekspert ndërkombëtar.

Gjatë hartimit të këtij projektligji janë shfrytëzuar përvojat e shteteve perëndimore, si dhe ligjet për mbrojtjen e varieteteve të bimëve nga: Sllovenia, Franca, Gjermania, Italia, Anglia, Polonia, Zvicra, Austria.

Gjatë fazave të shqyrtimit të këtij projektligji janë përfshirë institucione të ndryshme e sidomos Ministria e Mjedisit dhe Planifikimit Hapësinor, Ministria e Ekonomisë dhe Financave, Ministria e Tregtisë dhe Industrisë, Fakulteti i Bujqësisë, Zyra ligjore e UNMIK-ut, USAID-it etj.

Versioni final është hartuar nga grupi i punës i Qeverisë se Kosovës.

Gjatë hartimit të këtij projektligji janë marrë parasysh edhe specifikat e varieteteve të bimëve në Kosovë, si dhe rregullativa e Këshillit të BE-se (EC) N0.2100/94 që irregullojnë mbrojtjen e varieteteve të bimëve, si dhe të drejtën e seleksionuesve të bimëve.

Ky projektligj është plotësisht në harmoni me parimet kryesore të legjislacionit të BE dhe ka qenë sugjerim ITAJEKS-it, do të thotë i Komisionit Evropian në qershorin e këtij viti..

Deklarata financiare

Shpenzimet e hartimit të Projektligjit kanë qenë zero.

Shpenzime për hartimin e këtij projektligji nuk ka pasur, pasi që në hartimin e tij janë angazhuar ekspertët vendorë nga Ministria e Bujqësisë Pylltarisë dhe Zhvillimit Rural.

Shpenzimet për zbatimin e këtij projektligji

Zbatimi i këtij projektligji në pjesën më të madhe të tij nuk ka implikime financiare që do të ngarkonte Buxhetin e Kosovës, pasi që organet e parapara që të themelohen për implementimin e tij tashmë ekzistojnë dhe ashtu financohen nga buxheti i Kosovës, sikurse janë inspektorët fitosanitarë, Zyra për mbrojtjen e varieteteve të bimëve që janë themeluar me ligjet në fuqi.

Vlen të përmendet një faktor shumë i rëndësishëm për buxhetin e Kosovës, se me zbatimin e këtij Projektligji, Departamenti i Prodhimit dhe Mbrotjes se Bimëve, përkatesisht Zyra për mbrojtjen e varieteteve, në emër të taksave për licencim për ushtrimin e veprimtarisë së mbrojtjes se varieteteve dhe të mbrojtjes së të drejtës së seleksionuesve të bimëve, të licencimit të personave të autorizuar, nga marrja e licencës dhe shqiptimi i masave ndëshkimore (gjobave) për mosrespektimin e këtij ligji, si dhe kompensimeve të tjera, parashev gjenerimin e të hyrave buxhetore që do të derdhen në buxhetin e Kosovës.

Dhe bazuar në të gjitha këto të dhëna, shkurtimisht kërkoj nga ju, deputetë të nderuar që ky projektligji të mbështetet dhe të miratohet në parim. Faleminderit.

KRYETARI I KUVENDIT KOLË BERISHA – Ju faleminderit. deputeti Lulzim Zeneli, në emër të LDK-së.

DEPUTETI LULZIM ZENELI – Faleminderit z. kryetar. Grupi Parlamentar i Lidhjes Demokratike të Kosovës e konsideron tejet të rëndësishëm këtë ligj në kuadër të pakos së përgjithshme të ligjeve sistemore të kësaj fushe.

Ne sot kemi të bëjmë me një ligj që është hartuar mjaft mirë dhe në përgjithësi vërejtjet e Lidhjes Demokratike të Kosovës, të Grupit Parlamentarë të saj janë shumë minore në këtë drejtim, që duhet edhe të paraqiten gjatë procedurës së amendamentimit.

Grupi Parlamentar i LDK-ës e përkrah në parim këtë projektligj dhe besoj që kjo do të jetë edhe një shenjë e mirë që edhe të vazhdohet me ligjet sistemore në fushatat e tjera sa

i përket Ministrisë së Bujqësisë, ku janë tendencat mjaft të mëdha që të bëhet lëvizja progresive në këtë fushë. Ju faleminderit.

KRYETARI I KUVENDIT KOLË BERISHA – Ju faleminderit. deputetja Selvije Halimi, nga PDK-ja.

DEPUTETJA SELVIJE HALIMI – Ju faleminderit. Sa i përket Ligjit për mbrojtjen e varietetit dhe të bimëve është fatbardhësi që kjo Qeveri për herë të parë nxjerr dy ligje në një seancë parlamentare që mbështet këtë fushë dhe janë shumë të ngjashme, njëri e rregullon veprimtarinë, siç është ai me rastin e mbrojtjes së bimëve- dhe tjetri procedurat se kush e fiton atë të drejtë që të merret me këtë çështje.

Duke pasur për bazë një analizë që Grupi Parlamentar i PDK-ës ua bën këtyre ky ligjeve në vazhdimësi mendojmë se nuk është prekur mjaft fusha për llojet e bimëve që hynë në listën e bimëve në zhdukje e sipër si bimë specifike ,pra duhet të parashihen kompetenca për mbrojtjen e këtyre bimëve këto bimë a mund të ruhen nga personat fizikë apo juridikë, apo duhet të jenë në kompetencë të Qeverisë, ngase jemi të vetëdijshëm dhe e dimë se ekziston një numër bimësh në Kosovë që janë në zhdukej e sipër, si duhet të mbrohen ato edhe nga kush.

Gjithashtu i mungon edhe pjesa, me rastin e hulumtimeve shkencore nga ana e ekspertëve, të cilët në të ardhmen merren me hulumtime në lëmin e bimëve si do të fitojnë ata të drejtën e hulumtimit të bimëve dhe gjatë hulumtimit po që se hasin në zbulimin e llojit të bimëve të tjera, kush e fiton atë të drejtë, personi që merret me hulumtimin shkencor apo si studiues në emër të institucionit,përkatësisht të fakultetit apo të lëmit mbi bazën e të cilit ai studion apo do të mbetet kjo si çështje private apo e ndonjë personi fizik në të ardhmen?

Megjithatë, mendoj se këto dy çështje që i cekëm këtu, do të punohen së bashku me sponsorin e Ligjit në Komisionin përkatës parlamentar dhe duke pasur parasysh këtë kërkesën tonë Grupi Parlamentar i PDK-ës në parim e përkrah këtë projektligj. Ju faleminderit.

KRYETARI I KUVENDIT KOLË BERISHA – Ju faleminderit. Deputetja Myrvete Dreshaj, në emër të AAK-ës

DEPUTETJA MYRVETE DRESHAJ – Ju faleminderit. I nderuar z. kryetar, ministra, kolegë deputetë.

Në këtë projektligj legjislacioni i Kosovës po mëton të plotësohet edhe me një ligj të një fushe komplekse dhe multidisiplinare. Ky projektligj duke plotësuar kornizën legislative të Kosovës do të bëjë punë konkrete për mbrojtjen e varieteve të bimëve dhe do të mbrojë të drejtën e seleksionuesve të tyre.

Me gjendjen e tashme strukturimit projektligji ofron kushte të mjaftueshme për personat që merren me varietetet e të gjitha gjinive dhe llojeve bimore, duke përfshirë këtu edhe kryqëzimet ndërmjet gjinive dhe llojeve. Na duken mjaft të arrirë dhe të qartë objektivat

e formulimet në bazë të këtij projektligji, duke filluar nga dispozitat e përgjithshme deri te ato kalimtare. Po kështu mund të thuhet edhe për kapitullin që merret me përcaktimin e qartë të emërtimit të varietetit dhe të alfabetit të tij.

Grupi Parlamentar i Aleancës, duke përkrahur këtë projektligj sugjeron që brenda këtij kapitulli me nene të veçanta të përcaktohen dhe të ruhen varietetet e krijuara nga bimët vendore që paraqesin veçoritë tona etnografike. Faleminderit.

KRYETARI I KUVENDIT KOLË BERISHA – Ju faleminderit. Deputeti Rifat Krasniq.

DEPUTETI RIFAT KRASNIQ – Ju faleminderit.

Sayın Başkan, Sayın Bakanlar, Değerli Milletvekilleri

Bu gün Kosova Meclisinde görüşülmekte olan Bitkilerin Korunumuna ait Yasa Tasarısı ile Bitki türlerinin Korunumuna ait Yasa Tasarısı ve bunlarla birlikte şimdiye kadar görüşülen ile onaylanan tüm diğer Yasa Tasarıları, günlük yaşamımızda en çok gereksinim duyduğumuz yasaları oluştursa gerek. Yukarıda saymış olduğumuz bu iki Yasa, bitki sağlığının korunması ve bitkilere zararlı etkide bulunan tüm etkenlerin önlenmesini yasal açıdan düzene koymaktadır. Sözkonusu Yasa aynı zamanda, bitki türlerinin korunmasını da yasal olarak düzenlemektedir. Günlük pratığımızde, aliciların çoğunuñ satın almış oldukları meyve ve sebzelerin zayıf kalitesinden şikayet ettikleri olaylar oldukça çoktur. Öyle ki, meyve ile sebzeler kalitesinin zayıf olmasına, önlemlerin zamanında alınmamayıñ yüzünden, onların gereken seviyede korunmaması etki etmektedir.

Bundan ötürü de daha sağlıklı beslenmeye sahip olmamız ve bitkilerin tümünün gereken şekilde korunması amacıyla, bu iki Yasa Tasarısıyla ilgili Tarım Bakanlığının Komisyonumuzla işbirliği yapması davetinde bulunuyorum.

İlginize teşekkürler!

KRYETARI I KUVENDIT KOLË BERISHA – Meqenëse nuk ka të interesuar tjerë të diskutojnë, lus regjinë dhe deputetët të përgatiten për votim, miratimin në parim të këtij projektligji.

Votojmë tash.

Për..... 63, vota elektronike dhe 1 me dorë do me thënë 64 vota.

Miratohet në parim Projektligji për mbrojtjen e varieteteve të bimëve. Faleminderit.

KRYETARI I KUVENIDT KOLË BERISHA – Konstatoj se miratohet në parim Projektligji për mbrojtjen e varieteteve të bimëve. Ju faleminderit

Ne kemi pikën e 11 të rendit të ditës

11. Shqyrtimi i parë i Projektligjit për shpronësimin me interes publik

Projektligji u është shpërndarë deputetëve më 4 gusht 2006. Pra, janë përbushur të gjitha kushtet për shqyrtimin dhe miratimin e tij në parim. Ftoj sponsorin ta marrë fjalën. I bush Jonuzi në emër të kryetarit të Komisionit.

DEPUTETI IBUSH JONUZI – Ju faleminderit z. kryetar i Kuvendit, ministër, deputetë të nderuar dhe ju të pranishëm.

Më lejoni që në emër të Komisionit Parlamentar për Ekonomi, Tregti, Industri, Energjetikë dhe Miniera, Transport dhe Telekomunikacion, të paraqes një ekspoze të shkurtër për Projektligjin për shpronësimet në interes publik. Komisioni i Kuvendit të Kosovës për Ekonomi, Tregti, Industri, Energjetikë, Miniera, Transport dhe Telekomunikacion, e ka filluar procedurën e hartimit të Projektligjit për shpronësimet me interes publik. Nisma legislative është e Kuvendit dhe si e tillë është në pajtim me kreun 9.3.34 të Kornizës Kushtetuese.

Prona private nuk është vetëm një e drejtë themelore e njeriut, por ajo duhet të konsiderohet edhe si njëri prej elementeve kryesore që e mundësojnë krijimin dhe zhvillimin e një shoqërie të lirë dhe të orientuar nga ekonomia e tregut. Si e tillë prona private gjëzon mbrojtjen më të lartë juridike. Mirëpo, në anën tjetër, prona private nuk mund të trajtohet e izoluar nga nevojat e shoqërisë dhe të jetë e paprekshme edhe atëherë kur shfrytëzimi i saj kërkohet për interes publik. Me këtë prona private nuk është vetëm e funksionit të individit, përkatësisht e pronarit privat, por është edhe në funksion të shoqërisë dhe të interesit të saj të përgjithshëm.

Mundësia ligjore për të shpronësuar pronën e paluajtshme private është më se e rëndësishme për funksionimin e një shoqërie. Shumë projekte të zhvillimit urbanistik të rregullimit hapësinor dhe të ndërtimit të infrastrukturës publike, si p.sh. ndërtimi i rrugëve dhe i magjistraleve, i minierave dhe i termocentraleve nuk mund të realizohen nëse nuk do të ekzistonte kjo mundësi ligjore. Mirëpo edhe në ato raste kur prona private kërkohet edhe në shërbim të interesit të përgjithshëm, pronari privat duhet të ketë mundësi për mbrojtje të mjaftueshme juridike dhe të kompensohet për humbjen e së drejtës së tij të pronësisë. Shikuar nga ky kënd gjetja e balancit ndërmjet interesave të pronarit privat dhe të atyre të shoqërisë, ofrimi i procedurave transparente dhe efektive, si dhe përcaktimi i kompensimit të drejtë janë qëllime kryesore të një ligji për shpronësimet. Fusha e shpronësimeve tanë për tanë është e rregulluar me Ligjin për eksproprijim një ligj i viteve të 80-ta edhe pse formalisht ligji i aplikueshëm, ligji në fjalë nuk u përshtatet zhvillimeve moderne dhe situatës në të cilën Kosova gjendet sot. Ligji është i fryshtuar nga idetë dhe konceptet e një sistemi të tejkaluar socialist dhe si i tillë nuk u përshtatet përpjekjeve tona për zhvillimin e një ekonomie të tregut. Përveç kësaj në 20 vjetët e kaluar ka pasur shumë zhvillime të reja në fushën juridike, sidomos duke marrë parasysh ndikimin e madh të Konventës Evropiane për të Drejtat e Njeriut dhe për

liritë themelore dhe të legjislacionit përkatës të vendeve të Bashkimit Evropian që cilat nuk reflektohen në ligjin që është në fuqi.

Projektligji për shpronësimin me interes publik synon të ofrojë rregullim juridik modern të kësaj fushe duke qenë në pajtim të plotë me standardet evropiane dhe ndërkombëtare. Projektligji që është përgatitur nga grupei punues në bashkëpunim të ngushtë me ekspertë juridikë të Zyres së kryeministrat dhe të USAID-it amerikan bazohet në modelet e legjislacionit të Gjermanisë, të shteteve baltike dhe të Shqipërisë, modele këtu të hartuara në vitet e fundit që pasqyrojnë zhvillimet moderne në këtë fushë. Përveç kësaj projektligji siguron pajtueshmëri të plotë me Konventën Evropiane për të drejtat e njeriut dhe liritë themelore, duke kërkuar shprehimisht që ligjet të interpretohen konform dispozitave të kësaj konverte. Gjatë fazës së hartimit, po ashtu, është mbajtur një dëgjim publik ku projektligji si i tillë është i mirëpritur nga pjesëmarrësit në dëgjim publik. Për nga përbajtja e tij projektligji përcakton kushtet që lejojnë shpronësimin e pronës së pa luajtshme private, si dhe rregullon punët përgatitore që mund të kryhen para se të fillojë procedura e shpronësimit, procedurën e shpronësimit për bërjen e kompensimit, si dhe caktimin e tij ose nëpërmjet marrëveshjes midis palëve ose nëpërmjet procedurës së vlerësimit. Pasojat juridike të heqjes dorë nga shpronësimi, kushtet kur prona e shpronësuar mund të kthehet si dhe të merret në përdorim të përkohshëm prona e paluajtshme. Të gjitha këto janë elemente të nevojshme dhe të domosdoshme për rregullimin e mirëfilltë të fushës së shpronësimit në interes publik. Duke pasur parasysh arsyet dhe sqarimet e sipërpërmendura propozohet që projektligji për shpronësimë në interes publik i paraqitur nga Komisionin për Ekonomi, Tregti, Industri, Energjetikë, Transport dhe Telekomunikacion, të miratohet në lexim të parë të Kuvendit dhe të vazhdohet me procedim të punës së komisionit përkatës. Ju faleminderit.

Edhe një fjalë në emër të Grupit Parlamentar. Ne si grup parlamentar e kemi shqyrtuar por e ka shqyrtuar edhe pas punimit komisioni parlamentar, edhe në emër të Grupit Parlamentar Projektligjin në fjalë e mbështesim. Ju faleminderit.

KRYETARI I KUVENDIT KOLË BERISHA – Ju faleminderit!, deputetja në Nergjivane Dauti, emër të PDK-së

DEPUTETJA NERGJIVANE DAUTI – Të nderuar deputetë, Ligji për shpronësim me interes publik i hartuar nga Komisioni për Ekonomi, plotëson një zbrëzësi juridike të konsiderueshme, ashtu që krijon një infrastrukturë ligjore të domosdoshme të harmonizuar me Aquis Comunitaria dhe me konventat ndërkombëtare relevante, që mundësojnë eksproprijimin apo shpronësimin e pronës private të paluajtshme për interesin e gjerë publik, vetëm në ato raste kur ky interes publik nuk mund të realizohet në ndonjë formë tjetër adekuate ligjore.

Është i padiskutueshëm fakti se ky ligj është i një rëndësie të veçantë, por do të ishte shumë me rëndësi që në Kuvend të miratonim ligje të tjera me rëndësi edhe më parësore edhe më vitale për Kosovën, për zhvillimin e saj ekonomik dhe shoqëror, siç është Ligji për pronën apo Ligji për denacionalizimin, që së bashku me këtë ligj që tanigj po e shqyrtojmë, do të përbënim një bazë të fortë ligjore që do të eliminonte shumë

probleme në praktikën gjyqësore, do të zgjidheshin shumë konflikte të rënda pronësore që shumë shpesh përfundojnë me vrasje dhe vepra tjera të rënda penale.

Kolegë deputetë! Po jua përkujtoj një fakt se te ne në Kosovën e lirë ende zbatohet ligji i ish-RSFJ-së për marrëdhëniet juridike pronësore.

I kthehem Projektligjit për të propozuar. Me këtë ligj përcaktohen rregullat lidhur me kushtet që lejojnë shpronësimin e pronës private për hir të interesit publik, procedurën e shpronësimit, përdorimin e pronës private për interesin publik, si dhe kompensimin lidhur me shpronësim.

Në cilësinë e deputetës dhe si eksperte ligjore e kësaj fushe, Komisionit Parlamentar që e ka hartuar këtë Projektligji do t'ia paraqes disa vërejtje dhe sugjerime që mendoj se do të ndikojnë në ngritjen e cilësisë së ligjit në tërësi.

Vërejtja e parë, ka të bëjë me qëllimin e ligjit dhe nenet 1,4 dhe 5 duhet të riformulohen në tërësi.

Vërejtja tjetër thelbësore, ka të bëjë me nenin 19. Ligjit i mungon shtylla e e bazës së qëndrueshmërisë për t'u zbatuar me lehtësi në praktikë. Kompensimi për shpronësimin e një paluajtshmërie duhet të jetë i drejtë, por nuk mund të jetë më i lartë se vlera e saj e tregut. Shpërblimi i drejtë për eksproprijim përmendet vetëm në nenin 19 të Ligjit, pa u definuar dhe precizuar në mënyrë komplete. Pjesëmarrësit në këtë procedurë duhet të veprojnë në bazë të dispozitave imperative apo JUS KOGENS. Mirëpo, zbatimi i repte i ligjit nuk duhet të shkaktojë padrejtësi. Në këtë drejtim vjen në shprehje sentenca latine "SUMMUM JUS, SUMMUM INURIA" që do të thotë respekt ligjit, por në suazat normale të sistemit juridik.

Çka nënkuptohet me shpërblimin e drejtë të eksproprijimit? Cili është qëllimi dhe si caktohet lartësia, janë çështjet më të rëndësishme që parashtrohen te ky lloj i shpërbimit.

Shpërblimi i drejtë duhet të jetë i atillë që të sigurojë për pronarin e mëparshëm pozitë të barabartë sociale dhe ekonomike, ashtu siç e ka pasur para eksproprijimit. Shpërblimi i drejtë duhet të sillet në lartësi që do t'i mundësonte pronarit të fitojë tokë bujqësore sipas madhësisë, bonitetit dhe kulturës së paku përafërsisht të barabartë sikur toka që është eksproprijuar. Kjo do të thotë shpërblimi për paluajtshmërinë e eksproprijuar duhet të jetë i atillë që t'i mundësojë pronarit të mëparshëm t'i sigurojë kushtet e jetës dhe të punës që i kishte para eksproprijimit.

Shpërblimi i drejtë nuk duhet të jetë më i vogël se çmimi i tregut apo se çmimet në bazë të cilave pronari i paluajtëshmërisë në kushtet e tillë do të kishte mundësi të blejë paluajtshmërinë që do t'i përgjigjej asaj që eksproprijohet.

E gjithë kjo bëhet me qëllim që ekzistenza materiale e pronarit të mëparshëm dhe e anëtarëve të familjes të mos cenohet dhe vetë eksproprijimi të mos fitojë karakter të dhunës ekonomike.

Kriteret që merren parasysh për caktimin e lartësisë së shpërbimit të drejtë për eksproprijim do t'ia paraqes komisionit që e ka hartuar, që janë : 1. Vlera e tregut e paluajtshmërisë, 2. Kushtet personale të pronarit, 3. Kohëzgjatja e eksproprijimit, 4. Llojet e objekteve të eksproprijimit, 5. Lartësia e kamatës në shpërblim nëse caktohet shuma në të holla.

Të gjitha këto që i thekson për shpërbimin e drejtë për eksproprijimin e pronës së paluajtshme në dobi të interesit publik nuk figurojnë fare në projektligjin e propozuar, por nëse miratohet si i tillë, ligji do të jetë me mungesa të rënda.

Vërejtja tjetër ka të bëjë me nenin 23. Kompensimi në rastin e zgjidhjes së kontratës së qiramarjes parashihet nëse për shkak të shpronësimit të një paluajtshmërie zgjidhet kontrata për qiramarje lidhur me paluajtshmërinë në fjalë, qiramarrësi ka të drejtë ta kërkojë kompensimin për dëmin e shkaktuar me zgjidhjen e kontratës, por në këtë nen nuk parashihet se a përfshihet në tërësi dëmi i vërtetë apo edhe fitimi i munguar. Një gjë e tillë është paraparë shprehimisht në Ligjin e detyrimeve të Kosovës. Nga kjo që theksova propozoj që në këtë aspekt të harmonizohen këto dy ligje.

Vërejtja tjetër konkrete ka të bëjë me nenin 35 në gjashtë paragrafë. Ky nen duhet të titullohet "Shpenzimet e debitorit" e jo ashtu siç figuron në projektligjin e propozuar.

Vërejtja tjetër i referohet nenit 38. Në nenin 38 përcaktohet kompensimi i dëmit, ku parashihet se pas hyrjes në fuqi të heqjes dorë nga shpronësimi, përfituesi ka për detyrë që personave të shpronësuar, si dhe personave të drejtat e të cilëve janë shuar, si pasojë e shpronësimit, t'u kompensojë dëmin e shkaktuar. Më tutje ligji i propozuar nuk parasitet asnjë tjetër lidhur me këtë çështje sa të rëndësishme aq të ndjeshme lidhur me eksproprijimin.

Riformulime dhe korrigjime të konsiderueshme duhet të bëhen edhe në nenet 42, 43 dhe 44 që të rregullojnë çështjen e kthimit të pronës, refuzimin e kthimit të pronës dhe të drejtën e parablerjes.

Me gjithë këto vërejtje të paraqitura lidhur me këtë projektligj, në emër të Grupit Parlamentar të PDK-së propozoj që ky të miratohet në shqyrtim të parë, ndërsa Komisionit për Ekonomi i drejtohem se do t'i ofrojë ndihmë të nevojshme si eksperte e kësaj fushe gjatë formulimit të amendamenteve konkrete.

Ju faleminderit për vëmendje.

KRYETARI I KUVENDIT KOLË BERISHA – Ju faleminderit, fjalën e ka deputetja Gjylnaze Syla në emër të AAK-së

DEPUTETJA GJYLNAZE SYLA – Ju faleminderit, i nderuari z. kryetar, anëtarë të kabinetit qeveritar, deputetë të nderuar.

Në fillim kisha dashur të shtroj pyetjen: fjala shpronësim është fjalë adekuat për t'u përdorur në këtë projektligj. Këtë po e theksoj për arsyen se ky term është term negativ, që i mund të nxisë kujtesën e hidhur të qytetarëve të Kosovës që në fazën e ndryshme të historisë dhe sidomos në kohën e regjimit komunist, janë shpronësuar për motive politike. Pra, duhet të zgjidhet një ton tjetër, që do të ishte më adekuat. Qëllimi i këtij projektligj është i qartë: të ofrojë bazën ligjore përmarrjen e pronës private për qëllim më të lartë publik, nëse ky qëllim nuk mund të realizohet ndryshe. Ky veprim i shtetit është legjitim nëse i përbahet parimit të kompensimit adekuat dhe zbatimit të interesit publik të kualifikuar që do të thotë se shpronësimi bëhet vetëm në rastet kur një zgjidhje tjetër përmes realizimin e interesit publik nuk mund të arrihet ndryshe dhe kjo është inkorporuar në ligj. Pra, shpronësimi do të bëhet në këto suaza dhe një term tjetër përmes shpronësimit duhet të zgjidhet me ndihmën e komisionit përgjegjës për këtë ligj. Në parim iniciativa e Komisionit Parlamentar përmes Ekonomi, Tregti, Industri, Energetikë, Transport dhe Telekomunikacion është përmes përhershendetur dhe përkrahur, ngase kemi raste kur duhet të zgjerohet infrastruktura publike, siç është p.sh. zgjerimi i Aeroportit dhe zgjerimi i rrugëve apo ndërtimi i autostradave, ku nevojitet sipërsfaqe shtesë rreth infrastrukturës që gjendet në pronë private. Është legjitime që personave që janë pronarë të këtyre pronave t'u ofrohet një kompensim material adekuat, në mënyrë që të realizohen planet infrastrukturore që janë në interesin e përgjithshëm publik. Përmes këtë arsyen Grupi Parlamentar i AAK-së mbështet në parim këtë iniciativë ligjore.

Në fund shfrytëzoj rastin të potencojeve se çështja e pronave është një nga çështjet më të ndjeshme dhe komplekse në shoqërinë kosovare dhe inkurajoj Qeverinë që të ndërmarrë iniciativa të tjera ligjore ose një pako ligjesh që do të rregullonin këtë çështje dhe do t'i rehabilitonin personat që në të kaluarën i janë nënshtruar shpronësimit me motiv politik ose në mënyrë të paligjshme. Ju faleminderit.

KRYESUESI, MAHIR JAGXHILLAR – Ju faleminderit z. Nazim Jashari i partisë ORA:

DEPUTETI NAZIM JASHARI – Ju faleminderit z. kryesues, të nderas ministrat dhe kolegë deputetë, e kemi para nesh një ligj, si e tha dikush para folësve e mi, që trajton një çështje shumë të rëndësishme, siç është çështja e shpronësimit, mirëpo fatkeqësish pa u definuar ligji përmes pronës, prandaj ne po miratojmë ligj përmes shpronësimin, kurse ligjin përmes pronës s'e kemi askund. Është punë e filluar mbrapsht qysh në start, po është filluar si duket me një intencë që të përspejtohet mundësia e rritjes së sipërmarrjes në Kosovë dhe në një mënyre të avancohen intereset publik dhe mirëqenia e qytetarëve në Kosovë, por një lexim i kujdeshëm i këtij ligji edhe këtë aspekt bukur shumë e vë në dyshim.

Do të kisha filluar prej deklaratës së pajtueshmërisë me legjislacionin e BE-së nga tash Agjencia përmes Integrime Evropiane, nuk ka më zyrë, e që po e lexoj me kujdes.”Përbajtja e projektligjit përmes shpronësimit përmes publik siguron mbrojtjen nga humbja ose posedimi i pronës private, duke e mundësuar si të vetmin përfjashtim interesin publik.”. Projektligji përmes shpronësimit përmes publik siguron po ashtu edhe të drejtat përmes kompensimit të drejtës në rastet e humbjeve. Në këtë drejtim Projektligji përmes shpronësimit mund të konsiderohet se është në përpunje me parimet përmes të drejtat e njeriut të parapara në “Akikomuniterr”. Pra, siç duket me ndërrimin e njeriut të parë të

zyrës , Agjencia për Integrime Evropiane nuk është po ai i njëjtë, është ndërruar edhe gjuha. Ky projektligj që e kemi para vetës t mund të konsiderohet që është, a nuk thuhet decidivisht që është në përputhje. Ky , për mendimin tim, është një sinjal që zoti Agim Çeku ta marrë seriozisht dhe thjeshtë ta shikojë punën e asaj agjencie çfarë është, a është duke e bërë punën mirë apo jo, kurse një degresion këtu në dokumentin anglisht po të kësaj agjencie qëndrimi ose deklarata ka të bëjë me Ligjin për transfuzionin e gjakut e jo me ligjin për të cilin ne jemi këtu duke e diskutuar sot.

Grupi i punës që ka punuar në përbërje të disa kolegëve tonë deputetë dhe disa të tjera, është munduar ta bëjë një punë me siguri që për derisa është punë e tyre edhe e vlerësojnë edhe e çmojnë punën, por më duhet të shpreh me keqardhje se u ka shpëtar një element që është shumë i rëndësishëm në këtë projektligj dhe ai element është kamuflimi i interesit privat, duke e shitur për interes publik. Pra, kolegë të nderuar deputetë, ky ligj është e vërtetë që ka të bëjë me shpronësimet për interesin publik , por këtu janë kamufluar edhe interesat private në emër të interesit publik dhe do ta them se ku, sepse askush nga ne këtu që jemi në këtë sallë nuk mund të ketë diçka kundër ndërtimit të projekteve të rëndësishme me interes publik dhe ajo është diçka që zhvillimi është i pa paramendueshëm pa mundësuar shpronësimin me atë karakter, mirëpo jo në të gjitha rastet ky ligj e parashev që shpronësimet mund të janë për atë qëllim. Ka edhe shpronësim që janë me karakter të pastër privat. Te definimi ,në nenin 4 te shpronësimi saktësohet se shpronësimi është në interesin publik dhe mbizotëron mbi interesin privat, nëse veprimitaria për realizimin e së cilës kërkohet shpronësimi mbulohet nga plani urbanistik i përgatitur me dispozitat ligjore përkatëse. Pra, në mungesë të pikës 4 të planit urbanistik interesin publik dhe mbizotërimin e interesave private e përcakton Qeveria e Kosovës me vendim të posaçëm në pajtim me dispozitat e këtij ligji.

Të nderuar deputetë këtu do të ndalemi pak, sepse Qeveria e Kosovës nuk mund ta determinojë interesin publik pa marrë parasysh mendimin komunave, ku duhet të bëhet shpronësimi . Kuvendet komunale nëpër ato vende ku duhet të organizohet një veprimitari publike ose të ndërtohet një projekt publik ,duhet t'i shprehin mendimet e tyre nëpërmjet asambleve komunale dhe këto absolutisht nuk janë marrë fare në konsideratë. Këtu u përmend nga sponsori i projektligjit se gjatë dëgjimeve publike komunat e kanë dhënë pëlqimin e tyre , kurse informacioni që e kam unë që e kam marrë nga njerëzit që kanë qenë të pranishëm në ato dëgjime publike thuhet se komunat kanë pasur vërejtje shumë të mëdha dhe kanë dashur të kenë kompetenca pasi shpronësimi ka të bëjë me planin urbanistik të qyteteve të komunave të tyre, prandaj gjithsesi në këtë ligj duhet patjetër të harmonizohet interesi balanci ndërmjet interesit për zhvillim ,por interes i pushteteve vendore kudo qofshin ato, qofshin në Prishtinë qofshin në Skenderaj, sepse ndryshe nuk mund ta ruajmë një ekilibër dhe ta ruajmë një shkarje të Qeverisë në pozicionet të cilat mund të krijojnë favore të ndryshme ministrave. Ne e dimë se i kemi ministrat shumë të ndërgjegjshëm dhe të përgjegjshëm ,por sidqoftë përkundër kësaj duhet të marrim masa sigurie të mos ndodhë të na vijë ndonjë ministër i pa- përgjegjshëm dhe që bën vlerësimë të papërgjegjshme. Pra ,në këtë aspekt ka shumë momente në këtë ligj ,që duhet thjeshtë të balancohen që të mund të kemi ligj me të vërtetë modern. Sipas kësaj fryme të këtij ligji, sipas mënyrës si është hartuar ky ligj dhe sipas neneve që e përshkruajnë funksionimin e tij, ky është ligj etatist .Të nderuar deputetë ,kur shteti ka të drejtë të bëjë gjithçka, pra,ne jemi duke jetuar në një epokë krejt tjetër dhe në një

kohë krejt tjetër, t'i lehet në dorë Ministrisë ose Qeverisë që të bëjë çfarë të dojë me pronën private, mendoj se është absurd i absurdeve. Duhet gjithsesi që interes i qytetarit, i pronarit të mbrohet edhe të garantohet me anë të këtij ligji, përndryshe po e them se është i jashtëkohëshëm dhe është krejtësisht në shpërputhje me atë epokën në të cilën po jetojmë sot. Këtu trajtohen edhe kompensimi edhe aspektet e tij, mirëpo askund nuk thuhet se qytetari që e ka në zotërim një pronë, ka mundësi ta bllokojë një aktivitet në pronën e tij që do të duhej të ishte shumë e ligjshme në rastet kur shpronësimi ka të bëjë me interesin privat.

Do të ndalem pak tek aspekti i kamuflimit të interesit privat në këtë projektligj. Unë e thashë më herët që në mungesë të planit urbanistik interesin publik dhe mbizotërimin e tij ndaj interesave private e përcakton Qeveria e Kosovës, thuhet në pikën e pestë se supozohet se interesi publik mbizotëron mbi interesin privat nëse shpronësimi ka për qëllim, ndërtimin dhe zgjerimin e objekteve që u nevojiten organeve publike, sigurisht ndërtimin e objekteve për prodhimin, furnizimin ose distribuimin e energjisë.

Kolegë të nderuar deputetë. Objektet për furnizimin dhe distribuimin e energjisë janë me interes, por objektet për prodhimin e energjisë nuk janë në interes publik, janë me interes të pastër privat, ose mund të jenë me interes privat, përderisa të mund të jenë me interes privat ne duhet saktë ta definojmë këtë interes. Ky ligj duhet të pozicionohet ndaj këtij interes, sepse mendoj se në këtë rast po krijohet një situatë paradoksale, ku përmes interesit publik po shitet interesi privat është edhe pika c. Kryerjen e punëve xehtare, cili është interes publik yni përfunkcionimin e Feroniklit aktualisht në Drenas, në qoftë se Feronikli ka nevojë të shpronësojë prona të reja edhe i duhen prona të reja për të arritur efektivitetin prodhimtarinë e tij, cili është interes publik këtu? Unë e di që ka interes, por interes publik është ajo TVSH që paguan çdo veprimitari afariste në Kosovë. Pra, kurrfarë interes i tjetër ekstra publik nuk ka në atë veprimitari. Ajo është një organizatë private e privatizuar tashmë, prandaj duhet thjeshtë të përjashtohet nga ky ligj. Nuk është interes publik ajo veprimitari, sepse me rritlej e mundësive për shtim të prodhimtarisë rritet interes i pronarit tash aktualisht i Alferonit, prandaj mendoj se kur e thashë kamuflimin e interesave private përmes një ligji për shpronësimin me interes publik. Këtu e keni shembullin markant se si mund të ndodhë. Kemi aspekte të tjera të mos mbrojtjes së qytetarit nga ana e kësaj posaçërisht në aspektin e të drejtës. Në nenin 13 thuhet në pikën 4 se Qeveria ua dërgon pa vonesë vendimet për shpronësim përfituesit- personit të shpronësuar si dhe personave të tjerë që kanë drejta reale në këtë objekt, kurse kundër vendimet për shpronësim mundet të ngritët padia sipas nenit 50, në variantin serbisht thuhet 50 të këtij ligji.

Neni 50 i këtij ligji nuk ka fare të bëjë me mbrojtjen e interesit të pronarit, neni 50 ka të bëjë krejt me një materie tjetër, kurse neni 51 ata e kanë atë problematikë, pra është një gabim ndoshta teknik në të tri gjuhët është paraqitur dhe del që është një pakujdesi e tyre që e kanë formuluar ligjin.

Në nenin 51që e përmenda, thuhet se shpronësimi nuk e ndalon ekzekutimin në qoftë se padia nuk e ndalon ekzekutimin mendoj se kjo është nonsens. Në qoftë se ka padi gjyqësore duhet të pritet vendimi definitiv i gjykatës dhe pastaj mund të kalohet në operativë, pra edhe ky aspekt duhet të ndryshohet në këtë ligj. Të gjitha këto që i thashë

deri më tash Grupi Parlamentar ORA me kaq vota sa ka nuk e përkrah këtë projektligj, sepse mendon se është një ligj i keq, pikërisht që e kamuflon interesin privat në kuadër të interesit publik. Ju faleminderit.

KRYESUESI, MAHIR JAGCILAR – Ju faleminderit, z. Hysnia Beshkoviq

DEPUTETI HYSNIJA BESHKOVIQ - Uvaženi predsedavajući, poštovani ministri kolege poslanici, Nacrt zakona o eksproprijaciji je još jedan u nizu zakona koji je neophodan radi kompletiranja kvalitetne zakonske infrastrukture Kosova.

N. Z. o Eksp. je važan segment ekonomskog razvoja Kosova gde se zahteva eksproprijacija privatne imovine a radi javnog interesa.

Eksp. privatne imovine zahteva se u slučajevima kada postoji javni interes za oduzimanje ili korišćenje određene nepokretnosti u cilju ostvarivanja projekta neophodnog za ekonomski razvoj Kosova.

Eksp. podrazumeva prenos prava vlasništva sa privatnog na drugo privatno ili društveno lice kada je to u javnom interesu, kada nije diskriminirajuće I kada se vlasnik pravično obešteče zbog gubitka prava vlasništva.

Eksp. se može izvršiti samo na osnovu zakona I kada za to postoji javni interes. Ovaj Zakon dopušta mogućnost eksproprijacije uz nadoknadu samo u slučaju kada se javni interes ne može ostvariti pomoću drugog zakonskog oblika. Ovim zakonom utvrdjuju se pravila o uslovima koji dozvoljavaju eksproprijaciju privatne nepokretne imovine u javnom interesu kao I sam postupak eksproprijacije.

Ova zakonska materija do sada je bila regulisana Zakonom o eksp. Iz 1978 godine. Ovaj zakon je nerpmenjljiv u sadašnjim uslovima jer ne urežuje u dovoljnoj meri mnoga pitanja koja se odnose na eksproprijaciju. Do sada važeći Zakon iz 1978 godine je opterećen nizom pravila I pojmove već prevaziđenog ekonomskog sistema te kao takav se teško može primeniti u novonastalim uslovima na Kosovu.

Sa druge strane važeći Zakon nije usaglašen sa međunarodnim standardima stoga je neophodno usvojiti novi Zakon koji danas imamo na razmatrenje I koji će obezbediti dovoljnu pravnu sigurnost u postupku eksproprijacije kao I u samu postupku eksproprijacije.

Predloženo novi nacrt Zakona je usaglašen sa međunarodnim standardima I zakonodavstvom država članica Evropske Unije.N.Z. koji danas razmatramo nema direktni uticaj na konsolidovani budžet Kosova, budetski uticaji će biti indirekni I zavisić će od usvojenih razvojnih planova centralnih organa I opština.

P.G. 6+ u načelu prihvata N.Z. o ekproprijaciji I svoj doprinos daćemo u daljem procesitanju ovog Zakona. Zakon o eksproprijaciji i svoj doprinos daćemo u daljem procesiranju ovog Zakona. Hahaha avam na pažnju!

DEPUTETI, RAMADAN KELMENDI - I nderuari kryesues, ministra të pranishëm dhe deputetë Në veçanti çmoj shumë punën e Komisionit funksional që e bëri hartimin e këtij propozim ligji, si ligj burimor i këtij Kuvendit dhe në veçanti do ta kisha lutur po këtë komision, që vërejtjet e parashtruara nga profesoresha t'i marrë seriozisht , sepse janë përbajtjesore dhe begatuese. Edhe unë do të përpinqem që në këtë drejtim t'i jap disa sugjerime ,që janë me interes të madh për tërë shqyrtim e Propozim ligjit për shpronësimin për interesa publike. Mbështetur në rëndësinë e këtij propozim ligji si dhe në problemet e shumta të ndërlikuara dhe të pazgjedhura të çështjeve pronësore-juridike të grumbulluara nga sistemi i kaluar, me reformat agrare, me proceset e nacionalizimit dhe të konfiskimit të pronave private si dhe mos caktimi i kategorive të pronave, cilësisë dhe çmimit të tyre real sipas vlerës së tregut dhe çmimit të arsyeshëm, vlerësoj se miratimi i këtij propozim ligji si duket është pak i hershëm, pa marrë parasysh se nevojat janë në kuptim të së drejtës dhe fakteve që vërtet u parashtruan më parë. Nuk janë miratuar ligjet bazë mbi të cilat do të mbështetej ky. Nën një, Ligji për pronën, nën 2 Ligji për formimin e fondit mbi kompenziomin e shpronësimit të tokave private, nën tre definomi se çka mbetet tokë apo pronë publike dhe shtetërore, nën 4 mosdefinimi i qartë i kompetencave dhe i tejkalimit të kompetencës të Agjencisë Kosovare të Mirëbesimit lidhur me pronën në Kosovë dhe kompetencat e saj në pronat komunale ,që në shumicën e rasteve janë private, por që nuk mund të shfrytëzohen si të tillë.

Moskthimi i dokumentacionit pronësoro-juridik për pronat dhe marja dhe grabitja e tij nga Serbia si dhe mungesa e evidencave të pronave private të regjistruara në regjistrat e kadastrave që u diskutua edhe pak më parë. Vlerësoj se ky propozim ligji patjetër do të ketë implikime buxhetore, përkundër faktit se Komisioni funksional këtë nuk e pranon. Propozim ligji në mënyrë të prerë duhet të definojë dhe të përcaktojë rastet e shpronësimit të pronave me interes publik ngase në emër të ligjit nuk mund të veprohet në kundërshtim me ligjin apo në kundërshtim me interesat e pronës.

Ekonomia e tregut e tregut të lirë dhe zhvillimi ekonomik krijojnë rrithana krejtësisht të reja të shpronësimit, gjegjësisht kompensimit dhe mospajtimit në shpronësim si dhe procedurat e realizuara përbaruese në proceset juridike të shpronësimit të pronave që në të shumtën e rasteve ligjet e miratuar me standarde të Bashkësisë Evropiane, prandaj trajtohet e shenjtë prona dhe nuk është thjeshtë bartja e pronës prej një personi privat në tjetrin person po ashtu privat pa u përbushur interesat e dy palëve qind për qind. Po ashtu nuk janë definuar rregullat me të cilat përcaktohet shpronësimi i përkohshëm dhe i përhershëm, si dhe çka pas përbushjes së kontratës të përkohshme për shpronësimin. Mendoj se ngarkimi i Qeverisës së Kosovës që në mungesë të planit urbanistik të bëjë vlerësimin e interesit publik është kompetencë mbi ligjore dhe pa e arsyetuar, (shiko neni 4, pika 4) Përcaktimi i depove për shembull për mbeturina, do të jetë shumë diskutabil për pronën e shpronësuar në emër të interesit publik. Në propozim ligj duhet të përcaktohet qartë organi i administratës komunale që pranon,vendos, procedon dhe shpronëson pronën private në të gjitha procedurat juridike. Marrëveshjet e arritura për shpronësim dhe kompensim duhet të përfundohen me një kontratë me të cilën përcaktohen të gjitha të drejtat dhe obligimet e dy palëve, me vërtetimin e saj në

gjykatë komunale apo kompetente. Me gjithë këto sugjerime parimore, juridike, unë personalisht pajtohem në leximin e parë që të miratohet si i tillë me kërkesë, që vërtetë vërejtjet që i dëgjuam këtu apo edhe ato eventuale që do të dëgjohen të merren shumë parasysh si përbajtjesore dhe qëllimore të mira. Ju faleminderit!

KRYESUESI I SEANCËS, MAHIR YAGCILAR – Ju faleminderit! Z. Nekibe Kelmendi

DEPUTETJA, NEKIBE KELMENDI – Ju faleminderit z. kryesues. Edhe unë do të përpinqem të jap një kontribut modest lidhur me këtë ligj të mirë fort. U fol shumë për këtë ligj, u bënë shumë vërejtje dhe le të më lejohet që edhe unë në paraqitjen time t'i them disa vërejtje konkrete. Do të jem shumë konkret. Mendoj se ky ligj do të ketë më shumë amendamente seç ka nene, sepse përbajtja e tij është e tillë që të detyron ta amendamentosh deshe apo nuk deshe.

Po nisem nga nenin 1. Fjala “përdorimi përkohshëm” së pari nga titulli i Ligjit për shpronësim për interes publik. Unë kisha për ta shkurtuar titullin, vetëm: Ligji për shpronësim ose për eksproprijim, sepse në fakt eksproprijimi është fjalë e huaj, fjalë me prejardhje latine- romake dhe ajo nënkuption shpronësimin, d.m.th. kalimin e së drejtës pronësore prej personit privat në një person tjetër në kushtet e parapara me ligj.

Në nenin 2 duhet të përcaktohet dhe të jepet edhe përkufizimi, çka do të thotë interes publik.

Këtu në nenin 3 janë të numëruara rastet kur është interes i përgjithshëm publik, mirëpo ne i kemi dy parë dispozita të përgjithshme.

Në kreun 1 fillon, para nenit 1 ligji me dispozita të përgjithshme dhe nenin 3 prapë fillon me dispozitat e përgjithshme. Nëse jeni te dispozitat e përgjithshme sipas kreut I, atëherë në nenin 2 duhet të gjejë vend edhe nocioni apo përkufizimi i termit: Interes publik.

Neni 3, fjala: “supsidiar” që do të thotë, këtu thotë zbatohet në mënyrë supsidiare ligji përkatës i procedurës administrative. Supsidiar nuk e ka vendin të përdoret këtu, por duhet të përdoret “përshtatshmërisht”, sepse fjala supsidiar nënkuption një zëvendësim të një termi me një term tjetër, pra duhet nenin 3, të thuhet shprehimisht se me këtë ligj zbatohet procedura përshtatshmërisht me procedurën administrative.

Nenit 6 duhet t'u shtohen; punëve përgatitore edhe paraqitja e dokumentit bankar se përfituesi i shpronësimit i ka të siguruara mjetet për kompensimin real për tokën apo paluajtshmërinë ose të mbjellat dhe frutat tjera që shpronësohen dhe kompensohen. Vetëm në këtë mënyrë do të ketë garancë të sigurt për ish-pronarin se do të mund ta realizojë kompensimin qoftë për tokën - palujtëshmërinë e shpronësuar, qoftë kompensimin e dëmit për të mbjellat, frutat apo të tjera.

Neni 8, paragrafi 2, në vend të fjalës: “mund të kërkoj”, është fjala përsëri për atë dokumentin financiar, duhet të përdoret fjala: “imperative” duhet të kërkoj kjo është ajo në fazën përgatitore për nismën e përgatitjeve për shpronësim. Mendoj se, para nenit 11 duhet të ndërhyhet me një dispozitë të re në të cilën duhet të thuhet se: paraprakisht duhet të përfundojë procedura e konstatimit apo e t caktimit të interesit publik e mandej të niset procedura e shpronësimit, sepse kështu qysh është e irregulluar me këtë ligj, dyshoj se do të ketë keqpërdorime, do të ketë nxitime dhe do të dëmtohen pronarët e mëparshëm që nuk është në interes as të shtetit, as të atyre ish-pronarëve, por do të nxitë

edhe trazira sociale. Prandaj, doemos duhet të merr fund vendimi për caktimin e interesit publik e më pastaj të fillohet me ato procedurat përgatitore.

Neni 13, paragrafi 4, është normë udhëzuese, që thotë se kundër vendimit mund të ushtrohet padi sipas nenit 50 të këtij ligji, ndërkaq neni 50 fare nuk bënë fjalë për padi, krejt tjetër çështje rregullon neni 50.

Neni 15, paragrafi 1, duhet të shtohet që pasi të merr formën e prerë vendimi për shpronësimin mund të bëhen ndryshimet në kadastër dhe përsuituesi i shfrytëzimit mund të bëhet pronar i ri i palujtëshmërisë e cila është objekt shpronësimi.

Neni 19, paragrafi është kundërthënës, sepse edhe rregullohet kompensimi sipas çmimit të tregut, se Ministria me një akt nënligjor do t'i caktojë kriteret e kompensimit real, nëse i lihet asaj ta caktojë, atëherë kompensimi po u caktuaka në mënyrë administrative dhe kjo bie në kundërshtim me çmimin e tregut, d.m.th. e merr monopolin Ministria që ajo t'i përcaktojë kriteret për një metër katror ose për kaq objekte ose për kaq lisa, rrush, hardhia etj. etj.

Neni 19 është shumë i paqartë dhe duhet patjetër të qartësohet, sepse me të më shumë favorizohet përsuituesi sesa ish-pronari, e qëllimi i këtij ligji nuk është që pronari të dëmtohet, por të jetë i kënaqur me kompensimin. Në të kundërtën atij i mohohet një e drejtë e garantuar me nenin 17 të Deklaratës Univerzale për të Drejtat Njeriut.

Neni 21 duhet të reduktohet dhe neni 23 po ashtu, mendoj, në rast se ekziston kontrata e qiradhënes dhe e qiramarrjes ndërmjet ish-pronarit dhe personit të tretë, nuk do të ishte dashur që personi i tretë automatikisht të hedhet në rrugë së paku deri sa të sigurojë një strehim, duhet t'i jepet një kohë e përshtatshme për të gjetur strehimin e tij e jo të hedhet menjëherë në rrugë.

Neni 31, thotë: Ministria e vlerëson -citoj nenin 31: Ministria vlerëson palujtshmërinë dhe cakton shumën e kompensimit, prapë është caktimi i kompensimit në mënyrë administrative. Nuk mund të caktohet, ka mbaruar ajo kohë kur komuna ka nxjerr vendim dhe të ka thënë 01% e çmimit të tregut caktohet për kompensim dhe nuk ke nga del jashtë atij çmimi, tash jemi në ekonomi të tregut, nuk jemi në ekonomi administrative, prandaj nuk mund të jetë Ministria ajo që edhe shpronëson edhe cakton kompensimin. Dhe, natyrisht se kjo është në kundërshtim me nenin 19, paragrafi 1 ku thuhet se kompensim real paraqet çmimi tregut.

Edhe nenet pasuese e rregullojnë procedurat e kompensimit, por ato në vazhdimësi janë në kundërthënie me nenet paraprake.

Neni 44, nuk ka lidhje me shpronësimin, por e rregullon materien e qarkullimit të palujtëshmërisë, sepse i garanton në rast të heqjes dorë nga shpronësimi, ka përparësi të blerjes ish-pronari i mëparshëm. Jo zotëri, duhet të nxirret vendimi nga Ministria dhe të anulohet vendimi për shpronësim dhe t'i kthehet toka pronarit të mëparshëm, e jo pronari i mëparshëm ta blejë tokën e vet sërisht ose paluajtshmërisë.

Neni 45, duhet ta rregulloj çështjen e shpronësimit të përkohshëm, jo të përdorimit të përkohshëm. Përdorimi i përkohshëm dallon prej shpronësimit të përkohshëm dhe duhet të mundësohet edhe hyrja në posedim në rastet emergjente edhe para marjes së formës së prerë të aktvendimit për shpronësimin në rastet e caktuara me ligj që do të rregullohen këtu, por me amendamente, me shumë amendamente ky ligj mund të rregullohet. Ju faleminderit!

KRYESUESI I SEANCËS, MAHIR YAGCILAR – Ju faleminderit! Z. Gani koci

DEPUTETI, GANI KOçi - Ju faleminderit z kryesues, parafolësit sikur nuk lanë vend të thuhet diç më tepër për këtë projektligj. Unë me gjithë respektin për Komisionin për punën e deritashme që e ka bërë në ligjet e tjera, që kanë qenë shumë të mira dhe shumë të suksesshme, në këtë projektligj sikur e kanë zbehur vvetveten dhe krejt punën e komisionit. Unë konsideroj se sikur Komisioni të kishte pasur parasysh ose ta kishte pasur si mostër Ligjin për eksproprijimin të Krahinës Autonome të Kosovës të viteve '86, do të dilte ligj shumë i mirë me ndryshimet natyrisht që i kërkon koha sot, dhe si i tillë, në emrin tim jo të Grupit Parlamentar - megjithëse duhet të amendamentohet secili nen, secili paragraf. Do të ishte mirë që të mos miratohet fare sot në parim dhe si i tillë t'i kthehet propozuesit dhe vërtet të bëjë një ekip prej ekspertëve që e njojin këtë lëmi dhe të na e bien në Kuvend një projektligj të kompletuar. Unë dua të ndalem vetëm në dy-tri çështje. Po nisem prej definicionit të shpronësimit. Shpronësim nënkuption bartjen e së drejtës së pronësisë prej një personi privat në një person tjetër privat ose publik, do të thotë, në radhë të parë nënkuption të shpronësohet personi privat pér interes të personit privat. Në marrëdhëniet kontraktuese kur prona kalon nga një person privat në një person tjetër privat, këtu ka vullnet të lirë te te dy palët. E bëjë me dëshirë këtë dhe ka nevojë kjo të futet në procedurë ose në sferën e shpronësimit. Në sferën e shpronësimit mungon vullneti i lirë, sepse është interes i përgjithshëm dhe si i tillë nuk duhet të përzihet me marrëdhëniet kontraktuese në mes subjekteve private, do të thotë, këtu është edhe ajo që tha parafolësi më herët është që dikush do të bëjë diçka në interes të personave privatë, t'ua marrë personave privat dhe t'ua jap personave të tjerë privat. Në anën tjetër, terminologjia e përdorur në këtë projektligj nuk është adekuate me materien që dëshirohet ta rregulloj ky projektligj. Po e marrë vetëm një shembull ku thotë: pronë sunduese, nuk di çka ka nënkuptuar me pronë sunduese; ka pronë në disponim, në shfrytëzim, në pronësi etj. etj. por, pronë sunduese, unë nuk kam hasur tanë në terminologjinë ose në literaturën juridike. Në amën tjetër, këtij projektligji i mungon një kapitull, që është kapitulli më i rëndësishëm i ligjit, është caktimi i interesit të përgjithshëm, mënyra e caktimit të interesit të përgjithshëm dhe subjektit që caktojnë interesin e përgjithshëm. Ky interes i përgjithshëm sikur është shkapërderdhur në shumë paragrafë e nene që nuk janë të qarta, prandaj duhej që të ishte një kapitull i veçantë. Çështje tjetër, të mos na ndodhë siç ka ndodhur me rastin e Hades pér shpronësimin është ajo që e përmendi edhe parafolësja hyrja në posedim të parakohshëm. Me asgjë dhe me asnë nen dhe me asnë paragraf nuk rregullohet kjo çështje që është shumë e rëndësishme në këtë ligj ose projektligj që ne sot po diskutojmë. Në anën tjetër, rreth kompensimeve absolutisht nuk përmendet mënyra e krijimit të fondeve lidhur me kompensimin pér shpronësimin në interes publik. Do të thotë të gjitha këto që u përmendën nga parafolësit kryhet shpronësimi dhe tek pastaj fillon procedura e kompensimit e ku ta di unë, ndërsa ligji do të përcaktojë së pari kompensimin dhe pastaj hyrjen në posedim e cila është objekt i shpronësimit. Këto dhe çështje të tjera, që u thanë këtu konsideroj se do të mund të rregullohen në vetëm një qoftë se refuzohet në parim miratimi i këtij projektligji dhe i kthehet sponsorit edhe një herë në rishqyrtim.

KRYESUESI I SEANCËS, MAHIR YAGCILAR – Ju faleminderit! Hydajet Hyseni e ka fjalën

DEPUTETI, HYDAJET HYSENI – Ju faleminderit z. kryesues, me gjithë vërejtjet e shumta që u dhanë e që nuk kam si t'i kundërshtoj, megjithatë unë isha i disponuar t'i shpreh komplimente Komisionit për nismat e tij. Mendoj është një praktikë e mirë që edhe komisionet e tjera duhet të jenë po aq të kërkueshëm ose ekzigjent në punën e tyre. Ne po diskutojmë projektligjin në parim dhe për mendimin tim në radhë të parë është e rëndësishme të diskutojmë a është i nevojshëm një ligj i tillë. Këtu u dhanë mjaft argumente se një ligj i tillë do të duhet. Edhe praktikat tona që i kemi pasur kohëve të fundit, kur janë bllokuar edhe ndërmarrje me interes të jashtëzakonshëm siç ka qenë rrugët që e kanë lidhur një krahinë të tërë janë bllokuar me vite dhe sot e tutje janë me sa di të bllokuara pikërisht për shkak të mos zjidhjes së kësaj çështjeje edhe për shkak të një interpretimi sipas të cilit në sistemin e ri në të cilin kemi hyrë, prona është e shenjtë dhe prandaj ai që ka pronën, të drejtën e pronës mund të kushtëzoj, mund të shantazhojë, mund të kërkojë edhe shuma të paarritshme ,sepse prona qenka e shenjtë. Mendoj që është e nevojshme që kjo çështje të rregullohet në mënyrë racionale sipas praktikave të vendeve të përparuara. Por, ligji do të kishte logjikën e tij nëse eviton dy rreziqe që po ashtu i kemi pasur në praktikat tona, një që në shpronësimë të dëmtohen pronarët e vërtetë . Mendoj që Ligji e ka evitar këtë rrezik. Kam përshtypjen se nuk janë rregulluar sa e si duhet çështja e padrejtësive të së kaluarës në këtë fushë, kompensimit të tyre dhe është sugjerim që gjatë amendamentimit eventualisht t'i kushtohet një vëmendje kësaj çështjeje. Rreziku tjetër që c ndoshta nuk u theksua sa duhet ose nuk u elaborua sa duhet, keqpërdorimi edhe në formë të favorizimit të pronarëve të caktuar. Edhe në këto praktika të kohëve të fundit, ajo e para - dëmtimit i pronarëve - ka qenë në të kaluarën, por kohëve të fundit kemi pasur edhe praktika të tillë. Të gjithë jemi të informuar, me siguri kur projekte të tëra janë devijuar, janë zhvendosur për të favorizuar pronarë të caktuar shpesh edhe me ndikim politik, me funksione politike që kanë dëmtuar interesin e përgjithshëm dhe në emër të shpronësimeve, të eksproprijimeve me të vërtetë kanë favorizuar pronarë të caktuar. Mendoj që ligji duhet të parandalojë edhe mundësitë e tillë. Unë e kam bindjen se këto rreziqe mund të rregullohen në procesin e amendamentimit dhe si i tillë mbetem që me kusht të punojmë në përmirësimet e nevojshme. Megjithatë ligjin e mbështesim. Ju faleminderit!

KRYESUESI I SEANCËS, MAHIR YAGCILAR – Ju faleminderit . Në qoftë se nuk ka, urdhëroni z. Alush Gashi, kryetar i Grupit Parlamentar i LDK

DEPUTETI, ALUSH GASHI – I nderuari z. kryesues, ne e kemi përcjellë këtë debat me shumë vëmendje dhe kemi ardhur në përfundim nëse ekziston nevoja për një projektligj dhe më vonë për një ligj të tillë dhe nën dy për shkak të një përvoje të re dhe fillestare të hartimit të ligjit nga ana e komisioneve, debati tregoi se ky ligj, ky projektligj ka nevojë për shumë punë.

Në emër të Grupit Parlamentar, z. kryesues kërkojmë nga sponsori , në këtë rast nga Komisioni , ta marrë në konsideratë formimin e një grapi nga radha e deputetëve të komisioneve të tjera, që kanë përvojë në këtë çështje, që u verifikua edhe gjatë debatit, si nga radhët e PDK-ë, LDK-së, AAK-së, të ORA-s dhe të grupeve të tjera. Ai grup pune, pas harmonizimit të tekstit ,duhet të na e sjell në leximin e dytë. Ne, sot qëndrojmë pas deklarimit fillestar ashtu si dhe partitë e tjera që kjo të shkojë sipas parimit me kërkesë që Komisioni të formojë një grup ekspertësh me përvojë përvazhdimin e procedurës. Unë kuptoj që kjo ja jep një ton ndërlikimit, ne i respektojmë

procedurat që në lexim të parë ne i themi po, e presim leximin e dytë, përmes leximit të parë dhe të dytë kërkojmë formimin e një grupei të punës apo fuqizimin e Komisionit nga ana e deputetëve dhe të ekspertëve të Kuvendit. Ju faleminderit!

KRYESUESI I SEANCËS, MAHIR YAGCILAR – Ju faleminderit edhe juve gjithashtu. Tash kemi edhe tre diskutues. A do të vazhdojmë apo do të dëgjojmë grupet parlamentare edhe një here, sepse ka dal një propozim tjetër nga ana e shefit të Grupit Parlamentar, z. Sabri Hamiti

DEPUTETI, SABRI HAMITI – Ajo që ndodhi këtu dhe e ndoqëm me vëmendje të veçantë, u bë një rezyme do të thosha lapidar të z. Alush Gashi, pra ekziston një e vërtetë që u shfaq këtu. Ekziston një pëlqim parimor i tri-katër grupeve parlamentare me përjashtim të ORA-s që në parim e përkrahin ligjin. Megjithatë në diskutimet substanciale do të thosha të juristëve më të mirë pak a shumë që janë në Kuvend, doli që do të ketë punë të jashtëzakonshme në amendamentimin e këtij ligji për të mbuluar në mënyrë sistemore fushën që ka. Kjo u duk dhe është e vërtetë. Z. Alush Gashi në emër të LDK-së e propozoi një urdhër pune, sepse realisht ne nuk mundë të formojmë në këtë fazë kurrfarë komisioni për këtë ligj. Sido që të jetë, sugjerimi është mund të jetë produktiv. Fundi i fundit juristë të kalibrit të Nekibës, të kalibrit të z. profesorësh mund të ndihmojnë që amendamentet, qoftë në emër të sponsorit, qoftë në emër të një grupei parlamentar kjo është krejt formale, me rëndësi është që nëse e kalojnë, e na thamë në parim po e kalojmë, atëherë të hartojmë ligj të mirë e ligji i mirë bëhet me këtë ekip juristësh që ky Parlament e ka. Kaq, Ju faleminderit!

KRYESUESI I SEANCËS, MAHIR YAGCILAR – Ju faleminderit z. profesor. Z. Naser Osmani, urdhëroni

DEPUTETI, NASER OSMANI – Inderuari kryesues, unë pak e kam vështirë pas fjalës së shefit të Grupit Parlamentar, por mendoj se ligji në parim duhet të kalojë për arsy se dy komisionet më kompetente të këtij Parlamenti kanë punuar në këtë ligj dhe asnjë ligj nuk është i përkryer që të kalojë edhe seancën e dytë....

Pak e kam vështirë tash pas fjalës së shefit të Grupit Parlamentar, por unë mendoj se ligji në parim duhet të kalojë, për arsy se dy komisionit më kompetente të këtij Parlamenti kanë punua në të. Asnjë ligj nuk është i përkryer që të kalojë edhe në seancën e dytë, pa amendamentim. Konsideroj se të gjitha vërejtjet duhet të merren parasysh që ligji të përpunohet, mirépo, ligji duhet të kalojë në parim, për arsy se është më se i domosdoshëm. Nëse në njëren anë, tërë ditën kërkojmë të kemi projekte nationale, strategjike të Kosovës dhe nuk e përspejtojmë dinamikën e nxjerrjes së këtij ligji, atëherë nuk jemi korrektë. Prandaj, unë kërkoj të japid kontributin të gjithë deputetët, në amendamentim, por kërkoj ligji në parim të aprovohet. Ju faleminderit!

KRYESUESI: MAHIR YAGCILAR
Ju faleminderit, - zotri Gani Koci,

DEPUTETI GANI KOçi

Më lehtë është të bësh diçka të re, sesa të rregullosh atë që e ke nisur shtrembër. Edhe ky është nisur shtrembër dhe nuk ka komision, nuk ka grup pune që do të mund ta drejtonte këtë që është bërë. Unë si deputet them se, me të gjithë respektin për ekspertë të Kuvend dhe jashtë Kuvendit, formës se si ka ardhur ky projektligj nuk mund të rregullohet, prandaj si i tillë nuk duhet të miratohet, por t'i kthehet dhe Komisioni të merret me te dhe tek pastaj të bisedohet për të.

KRYESUESI: MAHIR YAGCILAR
Ju faleminderit, zoti Nazim Jashari

DEPUTETI: NAZIM JASHARI

Ju faleminderit zoti kryesues. Unë qeshë i vetmi që u shpreha në mënyrë eksplikite për kundërshtimin e këtij ligji, në mënyrë se si ka ardhur këtu, edhe për praktikën se si zakonisht procedohen ligjet pas miratimit në parim të seancës. Edhe ndërhyrja e shefit të Grupit Parlamentar të Lidhjes Demokratike të Kosovës z. Alush Gashi, po ashtu anëtarit të kryesisë z. Sabri Hamiti e posaçërisht ndërhyrja e zonjës Nekibe Kelmendi, gjatë analizës së ligjit, na mbushë me shpresë që ka vullnet të mirë të bëhet një ligj i mirë. Dhe në qoftë se ky vullnet i mirë ekziston dhe ai vullnet i mirë mund pikërisht të jetësohet në mënyrë siç e propozoi zoti Gashi.

Me formimin e një komisioni që do të bëjë një ekspertizë të kësaj pune dhe të plotësojë ligjin me ato mungesa që i ka, ta bëjë një balancë funksionale të këtij ligji, ne si grup parlamentar e bëmë një konsultim të vogël, këtu ja japim përkrahjen në parim. Po me kusht që të formohet një komision dhe jo të shkohet me nacion në mënyrën siç shkohet në Kuvendin tonë, po duhet një punë më e përgjegjshme, sepse ligji ka mangësi të mëdha, në ligj siç shihet është kamufluar interesi privat, kurse ne gjithsesi duhet si Kuvend ta mbrojmë interesin e qytetarëve të Kosovës dhe të përpinqemi që ligjin ta balancojmë dhe në këtë aspekt ne ja japim përkrahjen me kusht që të formohet një komision i tillë. Edhe një vërejtje desha ta kem, nga gjashtë anëtarë të Kuvendit të Kosovës, që kanë marrë pjesë në hartimin e këtij ligji, asnjëri nuk ka qenë i Grupit Parlamentar ORA, prandaj mendoj se është një shkelje, dhe duhet që edhe në raste të tillë kur formohen komisione të kësaj natyre duhet që përbërja e Komisionit të jetë shumë-partiake ,siç është Kuvendi, përndryshe mendoj se nuk do të kishte ardhur kaq i keq ligji këtu.

KRYESUESI: MAHIR YAGCILAR
Ju faleminderit! Zotri Bajrush Xhemajli

DEPUTETI: BAJRUSH XHEMAJLI

Ju faleminderit zoti kryesues, jam nga ata që kanë qenë në grupin e punës, të Komisionit dhe natyrisht në Komision jam nënkyretar, prandaj e ndiej të nevojshme t'i them dy tri fjalë. Çështja që u shtrua këtu se a duhet të kthehet apo jo, mendoj se duhet të hyjë në votim. Dhe varësisht prej rezultatit të votimit pasohet pastaj, në qoftë se kalon në votim, ajo çka shefi i Grupit Parlamentar të LDK-së, mendoj që bëhet në shqyrtimin e dytë dhe është bërë shumë herë. Komisioni ynë është kështu i mendimit siç është edhe u propozua nga shefi i Grupit Parlamentar të LDK-së. Janë bërë dëgjime publike, edhe para se të vinte këtu, ne kemi vepruar mbi bazën e ekspertëve, se në ekspertë nuk

ishim- shumica prej nesh, çka do të thotë prej grupit të punës të Komisionit, për këtë çështje, por jemi konsultuar, në konsultën që patëm gjërësisht, kemi bërë dëgjim publik që është niveli më i lartë i shqyrtimit, lidhur me Projektligji qoftë para se të vijë këtu, qoftë në shqyrtimin e dytë. Dhe ai komision që po kërkohet këtu të bëhet, sigurisht që do ta bëjmë edhe do ta bëjmë edhe kemi bë për shumë ligje të tjera, asgjë nuk ka këtu të jashtëzakonshme.

Ndoshta vërejtjet janë më të shumta se për shumë ligje të tjera, por ka pasur edhe ligje shumë të dobëta se ky edhe i kemi aprovua. Po, çka po dua të them, dua të them që duhet të procedojmë edhe pastaj të vazhdojmë. Nëse nuk kalon, natyrisht që vije dikush që e bënë më mirë se na dhe e bie në Komision, në seancë. Ju faleminderit!

KRYESUESI: MAHIR YAGCILAR
Ju faleminderit, zonja Gjylnaze Syla

DEPUTETJA: GJYLNAZE SYLA

Ju faleminderit zoti kryesues, unë mendoj edhe në emër të grupit, mbasi edhe vetë e lexova këtë Projektligj, mendoj që iniciativa e Komisionit është për tu përkrahë, dhe për tu përshëndet, dhe se ky projektligj është i nevojshëm, po gjithashtu pajtohem edhe me kryetarin e grupit parlamentar të LDK-së që, në përpunimin e mëtejshmë duhet të merren parasysh të gjitha vërejtjet, ashtu që ligji të jetë më i mirë, dhe të punojnë ekspertët në Kuvend edhe pse jo edhe jashtë Kuvendi. Prandaj, propozoj që ta vejmë në votim këtë
Ju faleminderit!

KRYESUESI: MAHIR YAGCILAR
Ju faleminderit! kemi kryetarin e Komisionit z. Ibush Jonuzi,

DEPUTETI: IBUSH JONUZI

Ju faleminderit zoti kryesues, dhe njëherë përshëndetje për të gjithë dhe mendoj se ky debat që u bë rrëth këtij projektligji, është me interes shumë të madh. Unë e shoh që është me interes shumë të madh. Prandaj, ne si Komision parlamentar në punën e mëtutjeshme, do të jem shumë të kujdeshëm kur është fjala për këtë Projektligj, dhe për ligjet tjera dhe plotësisht e mbështesim propozimin e profesor Alushit që, ne do ti thërrasim të gjithë ata që mendoj se i kontribuojnë punës së mëtutjeshme, në mënyrë që ligji të jetë sa ma i pranueshëm, më i kompletuar për zbatim në praktikë
Ju faleminderit!

KRYESUESI: MAHIR YAGCILAR
Zotri Alush Gashi,

DEPUTETI: ALUSH GASHI

I nderuari kryesues, për mos të pasur vend për dykuptimi, ne fillimisht i kemi dhënë mbështetje në parim këtij ligji, pas këtij debati e rikonfirmojmë shtetin tonë, për leximin e parë dhe shpresojmë që Komisioni do të zgjerohet, do të ketë debat publik, do të punoj me gjithë ekspert brenda dhe jashtë, dhe do ta kem një ligj të mirë në leximin e dytë. Prandaj, na të nëngrupit, ju ftojmë që ta qitni në votim, Ju faleminderit!

KRYESUESI: MAHIR YAGCILAR
Ju faleminderit, së fundi Genc Gorani

DEPUTETI: GENC GORANI

Ju faleminderit zoti kryesues, duke marrë parasysh të gjitha vërejtjet dhe sugjerimet, të njerëzve jashtëzakonisht kompetent në këtë. Duke marr parasysh se ne po kalojmë në një hap të mëtejshmë, të parimit në, të pranimit të parimit të këtij projektligji e në fakt nuk ka as një siguri dhe garanci që Komisioni, grupi punues duhet të formohet ashtu si propozohet, do të formohet që s'ka afatizim, që nuk ka kritere, që nuk ka synim të saktë, që projektligji është jashtëzakonisht i dobët dhe i punuar si fillestar dhe si diletant, ka vetëm një dalje të drejtë, sponsori duhet ta tërheqë këtë edhe është forca më e madhe sikur ta tërhiqte. Natyrisht votimi është votim, shkon si duhet, konsekuençat i bartim ne vetë, sepse ashtu e kemi për detyrë.

Ju faleminderit!

KRYESUESI: MAHIR YAGCILAR

Ju faleminderit, tash pas rregullës 35 të votojmë në parim në përfundim për komisionin që të formoj një grup ekspertësh nga deputetët.

A mund të konstatoj sa deputetë janë në sallë?

Në sallë janë 80 deputetë.

Lus regjinë dhe deputetët të përgatiten për votim

Votojmë tash:

PËR:.....58 vota, plus 2 me dorë,
KUNDËR:.....15 vota,

Ligji miratohet në parim, në bazë të rregullës 23. pika 6. dhe rregullës 35. pika 2. Kuvendi ngarkon këto komisione:

Komisioni për Tregti, Industri, Transport dhe Telekomunikacion, si komision funksional dhe referues.

Komisioni për Çështje Gjyqësore ,Legislacion dhe Kornizë Kushtetuese,
Komisioni për Buxhet dhe Financa dhe
Komisioni për Komunitete, sidomos edhe Komisioni nga grupi ekspertësh nga deputetët.

Nesër seanca fillon në orën 9.

Ju faleminderit!